

Atëfëtan and Yesu ang ÿëgw ko Luk Lilaya in

Akayëta aņo ro Luk ÿëgwëk. Okërecen od ax gi ex na Bëšëwif ÿëgwën këbi ebi pënixën mëne Yesu ex Afexën ar benëng đek an. Ga yow baxo Yesu ebi pexën bela bër ex yo baņo balaxënënd end bëwendëran, gë bësoxari, gë bëxaÿëanaxik, do gë bëšëxwëra eņ. Barikan bëlëngw Bëšëwif bën ababi ÿandi na eno wat Yesu gë bela bër banëbi šus bëjo. Ebi masinaxën mëne alif këni lifënd, Yesu afelëra babi felërand gë bapënëtal. Bëšëwif bën bamëxwër bamëxwër baņo sëfarand Yesu eni baxët osëyali orexëm ol, do eni wat becarax bend baxo rind beņ. Ata bëlëngw Bëšëwif bën ÿandi këbi eno daŵ Yesu gayik ayakëraxi babi yakëraxind endexëm eņ. Mondako lëxw bano gër otaxan od Bërom eno daŵaxën mopika gër kërëwa. Yesu xani ko gër ecës yatir akey atasën, do šanayaxën këbi abëngw bësëfan bërëxëm bën. Fel këbi eni pemërand Atëfëtan aņ gër ed ex yo gër ngwën ro. Er ex gër akayëta in:

Ineŵa ÿëgwaxën ko Luk akayëta aņo: 1.1-4.

End andëŵa and Šaņ Batis do gë andëŵa and Yesu eņ: 1.5-2.52.

End Šaņ Batis do gë Yesu eņ: 3.1-4.13.

End andiyen and Yesu gër Galile eņ: 4.14-9.50.

End dʼamana ir Yesu ond gër Yerusalem eḅ:
9.51–19.27.

End toro do gë ecës ed Yesu eḅ: 19.28–23.56.

End ekani ed Yesu gër ecës eḅ: 24.1–53.

Lilaya in

¹ Bëranjëm sëyik eni ñëgw bënd Yesu Kërisët beḅ do gë bënd xucak gër ndebi ro beḅ ex gixën Atëfëtan amat.

² Bër watelik gë ogës odebën elod gër ýanar do hi këni bëriyenin bër Eyeyan ed Kaxanu bën nangën këbo beḅo. Bën sebën këbo bënd Yesu Kërisët beḅ do gë dëk bebër ri ko gër aniyan andexëm bën ene deyaraxënënde gër bela ang bani reyarand bën ak.

³ Awa wëno bëte, gë obal osëm wëkara këmëni bër nangëk beḅo elod gër ýanar bën. Ata bebër fel këne bën ýapan ke mi ñëgwënëli Tewofil, wëj ar gapak an, ey nangaxën mëne

⁴ bebër sëyali këni bën mokwëta dëḅ ex.

End meleka do gë Sakari eḅ

⁵ Angwën and ebaxo Erod emun end gër ebar ed Yude aḅ, ašadaxan ebax na ar bano wăcënd Sakari. Gër engä end Abiya ebaxo do alindaw̃ Elisabet ebaxo bëte ar andëwëra and Aharon, ašadaxan alëngw aýanar an.

⁶ Sakari gë Elisabet bër šenene ebax gër ogës od Kaxanu. Šenene bani sëfënd acariya and Axwën Kaxanu aḅ do gë dëk bapela band re ko aýap ýapëk motëf gër aniyan baḅ.

⁷ Barikan gë obaš këm xar bani gayik Elisabet asoxari aboroxok ebaxo.

⁸ Bêşadaxan bën arëcar bani rëcarënd, gë engä gë engä, edi ed ocađaxa el gër Aciw̃ and Kaxanu. Ata akey amat, engä end Sakari bën eñ bët bani.

⁹ Ang rëp bax gër andiyen and ocađaxa ak, ašadaxan abat ebax eno tana gër engä endeβën exo đilaxën lëf gër Aciw̃ and Axwën Kaxanu exo corëgu ašururu ir xwëšëna bani gë angiri in. Ata sana këno Sakari.

¹⁰ And lil ko aņ, šëni këno fac amëxwër and Bëšëwif aņ do këni šalend ga ĩatëk apëxëd and ecor ed ašururu ir xwëšëna bani gë angiri aņ.

¹¹ Ata lëf, meleka ir Axwën šanaŃaxën këņo Sakari. Xwëša ko gand liw̃ ir angëb and bani šoraxënënd ašururu.

¹² Ga fabër këni gë meleka in, Sakari yëdara ko xali xurik, do wëlandëra këņo mbaņ.

¹³ Ata re ko meleka in: «Sakari, kërey yëdara na! Cale indey iņ yakali ki Kaxanu. Alindax Elisabet gë acël ko hi do eņo dëw̃ lëmëta ir këyo w̃acëđ Šaņ.

¹⁴ Ata lëmëta ijo kë yemën emëkw edey el do exi nëngandëra mbaņ. Bëte bëranjëm këbi nëngandëra and këno rëw̃ aņ.

¹⁵ Lëmëta ijo, ala asëm ko hi gër ogës od Axwën Kaxanu. Mëņ ex, ašëba këņo šëba ngoy iņ do gë ešëbëceβ ir kë Ńaw̃ënd yo. Ado kwël gër acël and nëm fo ko Ńëm gë Angoc Amënëk aņ.

¹⁶ Do and ko raf aņ, mëņ këbi bakali Bëyisërayel bëranjëm eno kwëta Kaxanu, Axwën areβën an.

¹⁷ Mëņ ex ar kë lëngwaw an đamana exo Ńataxënëgu Axwën an. Kaxanu këņo yël angoc

aŋ do gë panga ind yël baŋo alaŵënel Eli iŋ exo bakalixënëgu gër Isërayel angwëlëra and obaš gë bëxarëk bërebën aŋ. Bëte bër gë owëkw owëšik bëranjëm këbi wërëšët eni gi bër šenene☆. Ata mondako këbi rëca bulunda ir Isërayel in eni këñënara šenene eno kacaxën Axwën arebën ar kë yowënd an.»

¹⁸ Sakari wëka këŋo meleka in: «Mondake këme nang mëne ahi dëŋ kë hi bebër këye felënd bëjo gayikako wëno gë alindaŵën anëka xar këmi?»

¹⁹ Yaka ko meleka in: «Ay nang ex na nde mëne wëno ex Gabëriyel, ar gër enga end omeleka od hik ler gër Kaxanu an? Do mëŋ ga lawënëgu ke mi pel enjekax eŋo, wëj ki ñëpëgënanënd.

²⁰ Awa ay bayi na gë oniŵ xali yatir kë ñata bebër fel këmi bëjo gayikako aye kwëta ex na.»

²¹ Xarak amëd aŋo fac, Bëšëwif bën dek yëka babi ošën or Sakari ol. Dek nemëran babi ba në end ine ko nëkaxënëgund go lëf gër Aciŵ and Kaxanu.

²² And šanëgu ko aŋ, sëkwan ko ebi yeyaneli, ata nang këni mëne yëy watëgu ko lëf gër Aciŵ and Kaxanu. Alambacara fo babi lambacarand ga šanëgu ko gë oniŵ këm.

²³ And faŷ ko bakey band ebax exo diyeni gër Aciŵ and Kaxanu aŋ, Sakari wäyi ko kwël gër ndebën.

²⁴ Ga nëkanak, alindaŵ Elisabet hi ko gë acël. Ata yaf ko opacaŵ oco.

²⁵ Er baxo rend: «Dodo anëka yëkwaw ke

☆ **1:17 1.17** Malaxi 3.23-24

Axwën Kaxanu. And ñatan këŋo aŋ, faÿ ko gër emëkw edexëm exo dëxët ašëfën iram in gër bela.»

End meleka in do gë Mari eŋ

²⁶ Anëka bax opacaŵ ocongiŋbat elod ga hi ko Elisabet gë acël. Kaxanu lawën këŋo meleka ir këno wăcënd Gabëriyel in gër ebar ed Galile, gër ingol ind Nasaret.

²⁷ Meleka in ñat ko në endënaŵ emeja end nëm baŋo Yosef, šambenjar ir andëwëra and Dafid, ar ebax emun etëm end gër ebar ed Isërayel an. Endënaŵ emeja eŋo, Mari bano wăcënd.

²⁸ Ga lil ko meleka in gër ed hi baxo, re ko: «Ašëma šëma këmi wëj ar rin ki oyekax Kaxanu an! Axwën an gë wëj hi ko, wëj ye ki!»

²⁹ And wël ko Mari eyeyan elo aŋ, wëlandëra këŋo do ko yëlarand ba ine wăcayak ecëmar elo.

³⁰ Ata re ko meleka in: «Kërey yëdara na Mari gayikwa Kaxanu yël ki oyekax orexëm ol.

³¹ Gë acël këy hi do eyo dëw lëmëta. Yëlidfo oŵac or Yesu ol.

³² Lëmëta ijo, Asëñiŵ ar Kaxanu exo, mën ar hik yaŋ gër orën an. Mondako këno ŷana eno macënd gayik ala asëm ko hi. Ata Axwën Kaxanu, mën këŋo wăš añëpara and owun or Dafid, axarëk arexëm aŋ.

³³ Din ir din ko wun gër enëng end Yakob do owun orexëm ol ax kwët na gë ekwët.»

³⁴ Ata Mari yaka këŋo meleka in: «Mondake wa kë hi eŋo gayikako wëno asošan amo nang ex na?»

³⁵ Aŋo re ko meleka in: «Angoc Amënëk aŋ kē yow gēr ndey do panga ind Kaxanu mēŋ ar hik yaŋ gēr orēn in ki lab. Mēŋ ex, ar këyo rēw an, Asēñiw ar Kaxanu këno ŷana eno macënd gayik aŵñëk exo.

³⁶ Nēkoda Elisabet ar nēng irey an, mēŋ bēte ga hi ko gē acël gē oxar go dēŋ. Anēka sēk këŋo opacaw ocongibat mēŋ ar bano rend asoxari aboroxok exo an,

³⁷ gayik gēr Kaxanu beŷ dek wëndëk.»

³⁸ Ata re ko Mari: «Awa gayikako ex, wëno ariyenin ar Axwën Kaxanu hi këme, dilexo ang fel këye ak.» Ata kwël ye ko meleka in.

End Mari gēr iciw ind Elisabet eŋ

³⁹ Ata kwël gē bakey baŋo fo, Mari ye ko aŷand xali gēr ebar ed Yude, nē angol and ler nē osënd.

⁴⁰ And ñat ko gēr iciw ind Sakari bēn aŋ, šëma këŋo Elisabet.

⁴¹ Elisabet, sam ga wël ko ecëmar ed Mari el, itox ind gēr acël andexëm in welëtëra ko onënga ol. Ata Elisabet ŷëm ko gē Angoc Amënëk aŋ.

⁴² Na bacan këŋo Mari, ko rend:

«Gēr bësoxari dek, wēj ye ki!

Asoxari abetak hi këy, wēj ye ki!

Do ar ex gēr acël andey an abetak exo, wēj ye ki!

⁴³ Yakayin, nēm ir Axwën aram nēngaw ke, wëno ye ke!

⁴⁴ And wël këme ecëmar edey aŋ, itox indam in awelëtëra welëtëra ko onënga ol gēr acël.

⁴⁵ Nēngandëralexi wēj ar wāk mëne er fel ki Axwën in aŋata kë ñata.»

⁴⁶ Ata yaka ko Mari:

«Gër yomb iram nëngandëra ke mëŋ këmo
yasaxënënd Axwën an!

⁴⁷ Iyo gër yomb iram nëngandëra ke end Kaxanu
eŋ, mëŋ Afexën aram an!

⁴⁸ Gayikwa ayëkwa yëkwaw ke wëno ariyenin
arexëm an.

Ang këni bëtëraw yo bela bën gër ngwën ro,
Din këne ŷana ene macënd asoxari abetak.

⁴⁹ Kaxanu, mëŋ ar xorëk beŷ dek an, rin ke
ecaraxik eŋo.

Owãc orexëm ol owënëk ex.

⁵⁰ Do axayënan irexëm in din ir din ex gër bër
këŋo fëbënd.

⁵¹ Panga indexëm iŋ necët ko;
gë panga iŋo ŷapëreli këbi bër gë banjëlan band
gë ndafënan bën,

⁵² Alat lat këbi bër gapak bën gër bañëpara band
owun,

Eni bëtaxën gër owun bërëtoc bën,

⁵³ Bër babi yambën enjo bën lëba këbi gë
benjekax beŋ xali wëd këni,

do aŷaŷ ŷaŷ këbi taxan bër gë napul bën.

⁵⁴ Biyi Bëyisërayel bën rëca këbo,

Biyi bëriyenin bërexëm bën.

Axwita xwita ko ang këŋo xaŷënanënd biyi ak,

⁵⁵ Axwita xwita ko ebo din enjekax eŋ,

Ang fel babi bëxarëk bërebi ak,

Ang beya babi enjekax end din Abëraxam gë
obaš orexëm ak.»

⁵⁶ Ata ga xucak eŋo, Mari xeyëra këŋo në
opacaw otas gër iciw ind Elisabet bën dãmama
ŷayixën ko gër ndebën.

End andëwa and Ŝaŋ Batis eŋ

⁵⁷ Ga ñatëk amëd and orëw̃ aŋ, Elisabet rëw̃ këŋo lëmëta.

⁵⁸ Bëraketa bën do gë bërëxëm bën ga wël këni mëne Axwën an axayënan dëŋ xayënan këŋo Elisabet, ßarërëgu këni gër iciw̃ ebi nëngandëra andamat gë mëŋ.

⁵⁹ Yatir sëk këŋo loxo, ßakaraw këni bëte eno kac lëmëta in. Ata yël këno oŵac or sëm ol mëne ngëŋ Sakari.

⁶⁰ Barikan ga wël ko nëm oŵac olo, re ko: «Ali ax gi ex na ðe mondako? Şaŋ ex oŵac orexëm ol!»

⁶¹ Yaka këno: «Ine? Gër nëng irewën ala ano macënd na mondako!»

⁶² Ata lambaca këno sëm ir lëmëta eni nang ba mondake yandi baŋo eŋo mac.

⁶³ Wasi ko eno mëdëñëgu ingomb gomb. Ga xana ko, yëgw ko: «Şaŋ ex oŵac orexëm ol.» Ata na şarandëra këbi ðek ang ebani ak.

⁶⁴ Ataŋ lëkwëtak iniw̃ ind Sakari iŋ do wëli këŋo oniw̃ ol. Yana ko këŋo şëkwand Kaxanu.

⁶⁵ Ata bëraketa bën ðek wëlandëra këbi. Bëte ðek bër bax wël endey eŋo bën wëlandëra këbi ebar ed Yude el ðek xali gër osënd. Ata beŋo fo bani yeyandërand bela bën.

⁶⁶ Dek bër bax wël beŋo bën, gë emëkw el bani ßaxëtënd do bani wëkarënd ba ine ko hi itox iŋo. Enimin panga ind Axwën Kaxanu iŋ gër ola or itox iŋo ebax.

End oyëkan or Sakari eŋ

⁶⁷ Sakari, sëm ir lëmëta, ga ÿëm ko gë Angoc Amënëk aņ, ÿana ko ko yeyanënd ang alawñenel fo do ko rend:

⁶⁸ «Cëkwaneņone Axwën an, mënĵ ar ex Kaxanu, Axwën ar bulunda ir Isërayel an,

Ga lawñeneliw këbo enimin apexa aņ.

⁶⁹ Awñelan wñelanëgu këbo apexa aņ gër ekun ed Dafid, ariyenin arexëm an.

⁷⁰ Eņo fëna baxo exo di elod bëniy okeme okeme ang reya këni bëlawñenel bëwñenëk bërexëm ak.

⁷¹ Apexa aņo këbo racët gër otaxan od bër şus këbo.

Bëte abeya beya baxo mëne aracët këbo racët gër otaxan od bër şus këbo.

⁷² Në emasin ebo ang baņo xañënanënd bëxarëk bërebi ak,

Bëte në emasin ebo axo kwëya ex na mëne mënĵ dënĵ yata këbo eter emënëk el.

⁷³ Ayaşar yaşar baxo gër axarëk arebi Abëraxam mëne,

⁷⁴ Aracët këbo racët gër toro ind lëxw banëbo bër xoñër këbo bën do gë anjiñ këm enëņo calende

⁷⁵ gë ola owñenëk do gë or şenene, ang kë nëka yo bakey bandebi baņ.

⁷⁶ Do wëj itox iņo, alawñenel ar Kaxanu këni ÿana eni macënd,

Alawñenel ar Kaxanu, mënĵ ar hik yaņ gër orën an,

Gayik wëj lëngwaliw ki eyo mëxwëtën fëña in Axwën an.

77 Wěj këbo w̄asin biyi b̄er ex bulunda irexëm
b̄en mi nangaxën apexa and gē eteban ed
beñëjënax aṅ.

78 Kaxanu, m̄eṅ ar xwën këbo aṅ, axaṽënan këṅo
xaṽënanënd endeḃi eṅ. Paḃ gē axaṽënan
iḃo këḃi ḥobaxënënd eñan eṅ, d̄ek bela
b̄en.

79 Nē eyow exo eḃi ṅoba bela b̄er kë liyand gër
ecamēdan b̄en,

Bela b̄er ṽëpak gër ed ṽañëk ecēs b̄en.

Nē eyow exo ebo d̄ëngweli gër obetak.»

80 Ga xucak beṅo d̄ek, lēm̄eta in kwël ko
rafënd do ko firind gē panga ind Angoc Am̄enëk
iṅ.

Do nē er tim̄eriṅ fo baṅo ṽandind exo gi

Xali ex ṅatēgu akey and ko ṣanaya exo
pem̄erand gër bulunda ir Is̄erayel aṅ.

2

End andēw̄a and Yesu eṅ

1 Ga xucak baḃkey baṅo Sesar Oḃis̄et, emun
etēm end gër Rom eṅ, re ko enēḃi ñëgw̄ bela
b̄en gaf gē gaf d̄ek ebar ed xwën baxo el.

2 Oñëgw̄ oko, oñanar ok ebax am̄ed and hi
baxo Kurenu, gof̄er̄ener in, gër ebar ed Siri.

3 Bela b̄en d̄ek bani yex̄erand enēḃi ñëgw̄ ala
kala gër angol and rēw̄ këno.

4 Ata Yosef, ar andēw̄era and Dafid an, xani ko
gër Nasaret, gër ebar ed Galile do w̄aṽi ko gër ed
Yude, gër Bet̄el̄exem.

5 Gē Mari, enēm edexēm el s̄ef̄er̄ bani enēḃi
ñëgw̄ëx, xarak am̄ed aṅo Mari gē ac̄el akar̄ek hi
baxo.

⁶ Nand ebani gër Betëlexem na, Mari ýanar këni orëw ol.

⁷ Ata rëw këño lëmëta iýanar irexëm in, lëf në eciyi. Ga labëra këño, ren këño në apede gayik anëbi cotën bana në er këni hi lëf gër aciw and bëliyer.

End meleka do gë bëxadac eñ

⁸ Yatir rëw këno Yesu, bëxadac babi nëkonand na gëmëd oyel orebën ol gër ocënga od gër Betëlexem.

⁹ Ata şanayaxën këbi bërëxadët meleka ir Axwën in, do enjaran end Kaxanu eñ ñobaw këbi. Na yëdara këni xali xurik.

¹⁰ Ata re ko meleka in: «Wën këren yëdara na, Atëfëtan këmun nangënënd! Atëfëtan año, onënga osëm or bela dek ex.

¹¹ Nangin mëne doru rëw këno, Kërisët, Axwën an. Marayin en ye gër Betëlexem, gër angol and Dafid.

¹² Nanganëme ijo yël këmun: ata këno sëk itox imbarax ga labëra këno do ren këno në apede.»

¹³ Ata omeleka ocëxe şoma këno işandaw in, benga benga, elod yañ gër orën. Do ga këno yas Kaxanu këni rend:

¹⁴ «Cëkwaneñone Kaxanu, mëñ ar ex yañ gër orën an!

Ga wăsin këbi gër ebar bela bën enjaran endexëm eñ,

dodo ecede këbi funara wa bela bën,
do eni cotaxën aketëxeta añ gër ngwën ro!
Awa betalexëni bër ñan këño Kaxanu bën!»

End bëxadac eñ

15 And baka këni omeleka yaŋ gër orën aŋ, bëxadac bën felër këni eni ye xali gër Betëlexem, eni watëgu er sëfëtan këbi Axwën in.

16 Na wãra këni xali gër bëciw̃. Ga ñat këni, sëk kënebi Mari gë Yosef lëf gër eciyi ga ren këno lëmëta in polo gër apede.

17 Sam ga wat këno, sëfëtan kënebi dek bend felëgu babi meleka beŋ end lëmëta ijo eŋ.

18 Do dek bër babi baxëtënd bëxadac bëjo bën mbaŋ babi šaranënd end bani reyand eŋ.

19 Mari mëŋ, dek beŋo baxo wëxëtand gër anëf andexëm do baxo yixëtënd gër onden.

20 Ata ga këni baka gër ocënga, bëxadac bën këno šëkwand Axwën Kaxanu do këno yasëxënd tar fëña in.

End lëmëta ir gër Aciw̃ and Kaxanu eŋ

21 Yatir sëk këŋo loxo, xac këno lëmëta in. Yël këno ow̃ac or Yesu ol, ang fel babi meleka in eno macëd ak damana exo gixën nëm gë acël.

22 And faÿ ko Mari bakey band ebax exo w̃unëtara baŋ, ang rëp bax gër acariya and Moyis ak, mëŋ gë Yosef wëla këno lëmëta in gër Yerusalem, eno mašëx oxwën ol Axwën Kaxanu.

23 Ata mondako sëf bani er yëgw këni gër acariya and Axwën in: «Itox itošan iñanar yo, Kaxanu yata këŋo✧.»

24 Šadaxa ebax eni di ang re ko Axwën Kaxanu gër acariya ak: olëxwëte oxi, hi këni oxwëlëkwël, hi këni obapuÿ.

✧ 2:23 2.23 Andocane 13.2

²⁵ Awa gër angol and Yerusalem, axarëk ebaxëna ar bano wăcënd Simewoŋ. Ala ar ŝenene ebaxo do fëb baxo mbaŋ end Kaxanu eŋ. Aŝëni baxo ŝëninđ bête apexa and enëng end Isërayel aŋ, do yëm baxo gë Angoc Amënëk aŋ.

²⁶ Angoc Amënëk aŋ nangën baŋo mēne axo cēs na watërëxe Afexën an, ar sana këŋo Axwën Kaxanu an.

²⁷ Yatijo Angoc Amënëk aŋ fangacëgu baŋo gër Aciw̃ and Kaxanu. Na fed këni gë Mari do gë Yosef ga xwënaw këno lēmëta in, eni di er rek acariya in.

²⁸ Simewoŋ xana këŋo, xwëna këŋo imëd. Ga këŋo ŝëkwa Kaxanu ko rend:

²⁹ «Dodo Axwën, kanale wëno xadëp irey in, me yeli gë emëkw eyemax ang re bay ak,

³⁰ gayikako gë ŝangës ŝandam baŋo dëŋ këmo watënd ar wëlanëgu këbo apexa an.

³¹ Apexa aŋo xëñënow këy eni wat benëng ŝend bela đek,

³² Apexa aŋo ex angoben and këni nangëraxën benëng ŝend bela aŋ,

Apexa aŋo ex enjaran end Isërayel eŋ, ŝulunda irey in.»

³³ Nëm gë sëm ir lēmëta đek babi ŝaranënd ga këni wël ang baxo yeyan Simewoŋ end lēmëta ireŝën ak.

³⁴ Ata Simewoŋ ga ŝalen këbi na, fel këŋo Mari: «Në end lēmëta irey ijo, bela ŝëranjëm kë lati. Bête ŝëranjëm kë xani gër ŝulunda ir Isërayel. Lēmëta irey ijo këbi yana ebi nangënënd er

ÿandi këno exo di Kaxanu in. Awa në eno këno şusaxën.

³⁵ Ado wëj dën Mari, ang sënga këni gë duxuma fo ki yambën gër emëkw endexëm en. Do mondako kë futaya ojëlan od bela bëranjëm.»

End Ana do gë bëxarëk bër Yesu en

³⁶ Bëte alawënel asoxari hi baxëna ar bano wacënd Ana. Mën abiw ar Fanuwel ebaxo, gër andëwëra and Aser, do mban xar baxo. Endënaw emeja fo bayi baxo ga ÿër këno, do liya bani gë icën indexëm in bëniy bënjongëbëki damana sebëtaxën këno.

³⁷ Ga lap këno icën in, bayi ko asoşan këm xali sëk këno bëniy ofëxw ocongosas gë bënax. Abaxo ñawëta na Aciw and Kaxanu an. Er baño şalend Kaxanu: baño gëmëd, baño goyat. Ado bakey bandëmar motiwi baxo siwind.

³⁸ Gë mën fed bani bëte gë Mari do gë Yosef ga xwëna këno lëmëta in. And wat këbi an, ÿana ko këno şëkwand Kaxanu end lëmëta en. Ata kwël na fo ÿana baxo këbi felërand end lëmëta en bër bax şënind apexa and Yerusalem bën.

³⁹ And faÿ këni dek er ebax eni di an, ang rek acariya and Axwën ak, Yosef gë Mari wai këni gë lëmëta in gër ebar ed Galile, gër Nasaret angol andëbën an.

⁴⁰ Ata lëmëta in kwël ko firind do ko ÿëmënd gë orenik ol, do oyekax or Kaxanu ol hik gër ola orexëm.

End Yesu gër Aciw and Kaxanu en

⁴¹ Bëxarëk bër Yesu bën aye bani yend aniy kala yan gër Yerusalem, gër ofëna or apexa.

⁴² And sêk këŋo Yesu bēniy epēxw gē bēki aŋ, sēfēr këni gēr ofēna gē bēxarēk bērexēm bēn ang rēp bax ak.

⁴³ Awa ga xucak bakey band ofēna baŋ, bēxarēk bēr Yesu bēn këni wāyind gēr Nasaret nangērēxe mēne anēka sebēgu këno gēr Yerusalem.

⁴⁴ Er yēla bani ba gē bēcandaŵ bēŋ lēngwa këni. Ye këni ciš đamana šalaraxēn këno gēr bērebēn do gēr bēr hi bani enga.

⁴⁵ Ašalara yo ašalara, ano wat ex na. Ata wērēsēta këni xali gēr Yerusalem.

⁴⁶ And ħat këni aŋ, šalarax këno bēte okey otas đamana šananaxēn këno lēf gēr Aciŵ and Kaxanu ga yēpa ko mērēxand ir bēšalen bēr Bēšewif. Na babi baxētērand do babi wēkarand.

⁴⁷ Dek bēr baŋo wēlënd bēn babi šaranēnd ang baxo yakand gē orenik osēm er këno wēka yo.

⁴⁸ And wat këno aŋ, nēm gē sēm šaran kēbi xali. Na wēka këŋo nēm: «Oko asēñiwēn, inewā rixēn këyēbo endako rako eŋ? Nēkoda wēno gē sorix đek bu babo gēr ocal odehy?»

⁴⁹ Ata Yesu yaka ko: «Inewā këne šalaxēnēnd? Wēn an nang ex na nde mēne aŋap ŋapēk me gi gēr Aciŵ and Faba?»

⁵⁰ Barikan ga wēl këni ang yaka baxo ak, abi pēni bana er baxo rend in.

⁵¹ Ata kwēl wāyi këni gē mēŋ ak gēr Nasaret. Yesu mbaŋ fēb babi bēxarēk bērexēm bēn. Do Mari mēŋ, đek beŋo baxo wēxētand gēr emēkw edexēm.

⁵² Ata Yesu kwël ko firind gë orenik ol, gë oyekax or Kaxanu ol do bela bën mbañ babi nënganënd endexëm eñ.

3

End Şaş Batis eñ

¹ Amëd aņo bët baxo owun ol gër Rom Tiber Sesar, do sêk baņo bēniy epëxw gë bēnjo elod ga yēpa ko. Ata Poņës Pilat ebax gofērēner in gër ebar ed Yude do bër ebax aminēmëra bën wun bani: Erod Antipas, gër ebar ed Galile, Filip, gër ed Iture xali gër ed Tërakoni, do Lisaņas, gër ed Abilen.

² Amëd aņo, An gë Kayif ebax bēşadaxan bëlēngw bën gër Yerusalem. Amëd aņo fo bēte yāna baxo Şaş Batis, asēñiŵ ar Sakari an, epemëra ed eyeyan ed Kaxanu el gër ladawe.

³ Ata Şaş Batis motēfëra baxo sēfërand dek bēngol bënd ler ler gër yeb ir Yurēdeñ bēñ do baxo femërand gër bela end xobuyi or enēngwët ed ola ol, ebi tebanaxën Kaxanu bamena bandebën bañ.

⁴ Ata mēñ ebax ar yēgw baxo elod anëka fo alawēnel Esayi mēne ala kē yow na exo keyërand gër ladawe:

«Ñanin fēña ir Axwën in,
Debëtin opëña od ko xucaxën ok.

⁵ Amora and ex yo dek kē wëgaya,
Etënd ed ex yo, do apan and ex yo dek kē yëcar,
Fēña ir sēmbak alebëta kē lebëta,
Fēña ir sēngayak yo añaca kēni ñaca,

⁶ Eni nangëraxën dek bela bën

apexa and lawñeneliw këbo Kaxanu aŋ.»

⁷ Ata Şaŋ Batis mondako babi felënd bër bax yowënd ebi buyi bën: «Wën ata ang bandën fo siti kën de, noŋo wa fel këŋun en kwëÿëta kiti ind Kaxanu ind kë yowënd in?»

⁸ Diyindën de benjekax ex watixën mène anëngwët dëŋ nëngwët kën ola orewën ol. Bari këren yëland na mène gayik Abëraxam ex axarëk arewën an kën fexaxën. Kaxanu axor ko xor exo nëngwët oxaÿ oŋo dëŋ ex gi obaš or Abëraxam.

⁹ Ado gogo nde wëd ko ecëngwa el exo taŵ gë odëmbët ak batëx band ax dëwënd na odëwëreŵen ojekax ŋaŋ. Ata mondako këbi wedit bër bayik ax nëngwëtënd na ola orebën bën do ebi dap gër xodux.»

¹⁰ Ata amëxwër aŋ wëka këno Şaŋ Batis: «Ineŵa ŷapan këŋo Kaxanu mi dind biyi?»

¹¹ Yaka këbi: «Ar gë bacud baki an, cetëleŋo amat ar ax cot ex na an, do ar gë eyamb yamb an, dilexo mondako fo.»

¹² Yow këni bête bësëf bër ŷagale ebi buyi, wëka këno: «Asëyali, ineŵa ŷapan këŋo Kaxanu mi dind biyi?»

¹³ Yaka këbi: «Kanayindën ŷagale in cey ang ŷapëk ak, këren mëkand na nëmëc.»

¹⁴ Yow këni bête ocoroŋa, wëka këno: «Do biyi cëŋ, ine ŷapan këŋo Kaxanu mi dind?» Yaka këbi: «Ala këreno nëgwëšanënd na mama eno kandëraxën. Bayindëleŋun acosa andewën aŋ fo.»

¹⁵ Ata angwën aŋo dëŋ bano ŷëninind de bulunda ir Isërayel in ar këbi fexën an aŵëkar

bani wêkarënd ba ax gi ex na Şaŋ Batis ex Afexën an.

¹⁶ Şaŋ Batis yaka këbi bën dek: «Wëno gë men këmun buyind, barikan në eyow exo ar xuca ke panga an. Ado wëno dëŋ axe ñap ex na mo tëka do me pëtëra ogux od baped bandexëm ok. Mëŋ ex ar këŋun buyi gë Angoc Amënëk do gë xodux an.

¹⁷ Apalaşa lëkaya ko exo mënëxaxën ebar edexëm el, eyamb el exo mëla gër acac andexëm, do enenar eŋ exo d'ap gër xodux or ax d'omind na gë edomi.»

¹⁸ Ata Şaŋ Batis mondako bafi felërand Atëfëtan aŋ Bëyisërayel bën. Bëte bendanjëm bafi sëndënd do baxo rend eni këñëna.

¹⁹ Erod ir wun bax gër ebar ed Galile watar bani na gë Erojad, asoxari ar abinëm an. Ata Şaŋ Batis këŋo nöpënd në end eŋo do gë dek beñëŋenax bend wata baxo beŋ.

²⁰ Barikan Erod ijo wëndëra ko kaş-kaş ga sëra baŋo Şaŋ Batis do wëla këŋo gër epëra.

End xobuyi or Yesu eŋ

²¹ Amëd aŋo, dek Bëyisërayel bën bax yend gër Şaŋ Batis ebi buyi. Ata ga yow ko bëte Yesu, buyi këŋo mëŋ bëte. Yesu ga şëpëta ko, ko şalend, ata watik fol orën ol.

²² Angoc Amënëk aŋ fedaw ko gër ndexëm ang edëxwëte epeşax fo. Ata wëliwëk oniw yaŋ gër orën: «Wëj ex Asëñiwën ar pëlot gër yomb iram an. Wëno bon ke balënd endey eŋ!»

End andëwëra and bëxarëk bër Yesu eŋ

²³ Yesu bēniy ofēxw osas ebaŋo nand ŷana ko andiyen andexēm na. Er bani yēland bēla bēn mēne Yosef, asēñiŵ ar Eli an, ebax sēm.

²⁴ Eli ijo ebax asēñiŵ ar Matat, do Matat asēñiŵ ar Lewi. Lewi ebax asēñiŵ ar Melēki, do Melēki asēñiŵ ar Yanay. Yanay ebax asēñiŵ ar Yosef.

²⁵ Yosef ebax asēñiŵ ar Matacas, do Matacas asēñiŵ ar Amos. Amos ebax asēñiŵ ar Nahum, do Nahum asēñiŵ ar Esēli, do Esēli asēñiŵ ar Nagahi.

²⁶ Nagahi ebax asēñiŵ ar Mahat, do Mahat asēñiŵ ar Matacas. Matacas ebax asēñiŵ ar Semehin, do Semehin asēñiŵ ar Yose. Yose ebax asēñiŵ ar Yoda.

²⁷ Yoda ebax asēñiŵ ar Yohanan, do Yohanan asēñiŵ ar Resa. Resa ebax asēñiŵ ar Sorobabel, do Sorobabel asēñiŵ ar Šehalēcel. Šehalēcel ebax asēñiŵ ar Neri.

²⁸ Neri ebax asēñiŵ ar Melēki, do Melēki asēñiŵ ar Adi. Adi ebax asēñiŵ ar Kosam, do Kosam asēñiŵ ar Elēmadam. Elēmadam ebax asēñiŵ ar Er.

²⁹ Er ebax asēñiŵ ar Yesu do Yesu ebax asēñiŵ ar Eliyeser. Eliyeser ebax asēñiŵ ar Yorim, do Yorim asēñiŵ ar Matat. Matat ebax asēñiŵ ar Lewi.

³⁰ Lewi ebax asēñiŵ ar Simewoŋ do Simewoŋ asēñiŵ ar Yuda. Yuda ebax asēñiŵ ar Yosef, do Yosef ebax asēñiŵ ar Yonam. Yonam ebax asēñiŵ Eliyakim.

³¹ Eliyakim ebax asēñiŵ ar Meleya, do Meleya asēñiŵ ar Menan. Menan ebax asēñiŵ Matata, do Matata asēñiŵ ar Natan. Natan ebax asēñiŵ ar Dafid,

³² do Dafid asēñiŵ Esayi. Isayi ebax asēñiŵ ar

Yobed, do Yobed asëñiŵ ar Bohes. Bohes ebax asëñiŵ ar Sala, do Sala asëñiŵ ar Nahason.

³³ Nahason ebax asëñiŵ ar Aminadab, do Aminadab asëñiŵ ar Adëmin. Adëmin ebax asëñiŵ ar Arëni, do Arëni asëñiŵ ar Esëronj. Esëronj ebax asëñiŵ ar Peres, do Peres asëñiŵ ar Yuda.

³⁴ Yuda ebax asëñiŵ ar Yakob, do Yakob asëñiŵ Isak. Isak ebax asëñiŵ ar Abëraxam, do Abëraxam asëñiŵ ar Tera. Tera ebax asëñiŵ ar Naxor.

³⁵ Naxor ebax asëñiŵ ar Serug, do Serug asëñiŵ ar Rehu. Rehu ebax asëñiŵ ar Peleg, do Peleg asëñiŵ ar Eber. Eber ebax asëñiŵ ar Şela.

³⁶ Şela ebax asëñiŵ ar Kayënam, do Kayënam asëñiŵ ar Arëfaxad. Arëfaxad ebax asëñiŵ ar Şem, do Şem asëñiŵ ar Nowe. Nowe ebax asëñiŵ ar Lemek.

³⁷ Lemek ebax asëñiŵ ar Matusalem, do Matusalem asëñiŵ ar Enok. Enok ebax asëñiŵ ar Yered, do Yered asëñiŵ ar Malelel. Malelel ebax asëñiŵ ar Kenam.

³⁸ Kenam ebax asëñiŵ Enoş, do Enoş asëñiŵ ar Set. Set ebax asëñiŵ ar Adam, do Adam asëñiŵ ar Kaxanu.

4

End Şabucara do gë Yesu eŋ

¹ Yesu, ga ŷëmëgu ko gë Angoc Amënëk aŋ gër yeb ir Yurëdeŋ, ko yend gër ladawe gër ed baŋo wëland Angoc Amënëk aŋ.

² Ata şabucara in xacërara këŋo eŋo yifa në bakey ofëxw onax. ŷoweŷ axo yamb bana Yesu

bakey ßaño ðek. And xucak aŋ, xor këño enjo eŋ.

³ Aŋo sêka këño ŝabucara in, re ko: «Angëmêne Asëñiŵ ar Kaxanu ey, nëngwëtël ekaŷ elo ex gi ecemar.»

⁴ Yaka ko Yesu: «Ga ŷëgw këni: “Ala an axo ðiyand na gë eyamb yamb fo✧.”»

⁵ Ŝabucara in wëla këño në er yaŋ, do wăsin këño aŷand ðek owun or gër ebar oŋ,

⁶ do fel këño: «Ayël këmi yël owun or owar oŋo ol, gë enjaran endebën ak ðek, gayik wëno fëxwën këne do ar ŷandi ke yo këmo yël.

⁷ Awa angëmêne aŵa wă këy ey poxi gër lëngw iram, wëj kë xwën ðek ako.»

⁸ Yaka këño bëte Yesu: «Ga ŷëgw këni: “Axwën Kaxanu gabat ex mopëß do gër lëngw irexëm fo ŷapëk epoxi ed cale el!✧”»

⁹ Ŝabucara in wëla këño bëte Yesu gër Yerusalem. Ga xwët këño yaŋ gër ejur ed Aciŵ and Kaxanu, re ko: «Angëmêne Asëñiŵ ar Kaxanu ey, ðapayal. Ax gi ex na nde aŷëgw ŷëgw këni:

¹⁰ “Kaxanu afel këbi fel omeleka odexëm ok eni nëkona do eni kaka,

¹¹ gë otaxan odebën ok këdi këy lapa në ekaŷ✧.”»

¹² Yaka këño bëte Yesu: «Ga ŷëgw këni bëte: “Axo gi ex na mondi atëy Kaxanu, Axwën arey an✧.”»

✧ **4:4 4.4** Andocane 8.3 ✧ **4:8 4.8** Andocane 6.13 ✧ **4:11 4.11** Calemoñëw 91.11-12 ✧ **4:12 4.12** Andocane 6.16

13 Ata na şabucara in ga xacërara këno mon-dako eno yifa Yesu, nacëta këno do ko şênind amëd acëxe.

End Yesu gër ebar ed Galile en

14 Ga xucak eno, Yesu wãyi ko gë panga ind Angoc Amënëk in, ata wëlik oŵac orexëm ol ðek ebar ed Galile el.

15 Aŋo ŷana ko këbi sëyalirand gër baciw̃ bacaleya bandebën do bela bën ðek baŋo şëkwënd.

16 Ata akey amat, Yesu baka ko gër ingol ind Nasaret, gër ed raf ko. Do ang wër baŋo ak, ye ko gër aciŵ acaleya, yatir akey and eteyëta; ata fel këno exo kani ebi pënën. 17 Fëxwën këno akayëta and alaŵënel Esayi aŋ, and lëkwët ko aŋ ko fënënd gër ed rek:

18 «Gë Angoc and Axwën aŋ ŷëm këme gayik mëŋ sana ke mëni nangën Atëfëtan aŋ bëxaŷëanaxik bën.

Mëŋ lawënëgu ke mëni pelëra mëne:
bër ex okadëp bën asebet kënebi sebet;
bëşiŵëk bën awatëra këni watëra;
bër kënebi wënarand bën aracët këbi racët.

19 Mëŋ lawënëgu ke me pemëra mëne dohijo ŷanak oyekax or Axwën olo✧.»

20 Ga űata ko opën ok, lëkw ko akayëta aŋ, wãş këno aŵëxëta an, do ŷëpa ko. Ata aciŵ acaleya aŋ ðek faß këno mëŋ fo.

21 Aŋo re ko: «Oñëgw Omënëk od fënën këmun oko, doro dëŋ űatak.»

22 Bën ðek bax reyand end osede orexëm en ga këni wël benjekax bend baxo yeyanënd beŋ.

✧ 4:19 4.19 Esayi 61.1-2

Awëkar bani wëkarënd: «Ax gi ex na nde asëñiŵ ar Yosef an ex?»

²³ Barikan Yesu re ko: «Dal ex mène wën axwitan këne xwitan eyeyan ed orenik ed rek: “Wëj axora an pakënayayind gë andey” Bëte afel këne fel me di becarax gër angol and raf këme ro ang wël kën këme rind gër Kafarënowum ak.»

²⁴ Ata re ko bëte: «Dal in këmun felënd, alawënel ar Kaxanu an, gër ed rëw këno fo bayik ano pëbënd na.

²⁵ Dal in këmun felënd, amëd and ebaxo Eli alawënel ar Kaxanu gër ebar ed Isërayel aŋ, bon yëmb bani bësoxari bësebëta sebëta bën. Ga rik bëniy bëtas gë opacaŵ ocongibat tëb ax tëb ex na, ata wëcan këbi enjo eŋ.

²⁶ Barikan, Kaxanu seb këbi dek bësoxari bëjo, lawën këno Eli në asoxari ar lëg bax gër Sarepëta, gër ebar ed Sidon.

²⁷ Bëte angwën and ebaxo Elise alawënel ar Kaxanu gër ebar ed Isërayel aŋ, mbaŋ ebani bela bër gë amey bën. Barikan Namaŋ gabat fakën baŋo, xarak gër ebar ed Siri xaniw baxo.»

²⁸ Ga wël këni eyeyan elo, dek aciŵ acaleya aŋ logën këbi.

²⁹ Xani këni gwaŋ, do ŝonjorëra këno Yesu fac-fac. Nécët këno angol and Nasaret aŋ xali gër engewë eno pimëx.

³⁰ Barikan, and ñateli këno aŋ, Yesu xwëša ko. Ata ang fur bano ak, borëta këni, xuca ko mërëxand do kwël ye ko.

End ar gë bëyël eŋ

³¹ Yesu šëla ko gër Kafarënewum, angol acëxe and gër ebar ed Galile. Ata yatir akey and eteyëta këbi sëyalirand bëte bela bën.

³² Gër owëkw babi lëkënd osëyali orexëm ol gayik gë panga baxo yeyanënd.

³³ Yatijo ar gë bangoc bañëñenax yow bax na gër aciw acaleya. Sam ga wat këno Yesu, bangoc bañëñenax bañ xeÿ këni:

³⁴ «Xey Yesu Ibënasaret, inewã yir këbo? Ba eyëbo nemin nde yow këy? Aye nang këmi mëne wëj ex Awënek ar Kaxanu an!»

³⁵ Ata Yesu xeÿenaxën këbi bangoc bañ: «Cësinayin, ado canin gër ala ajo!» Ata bangoc bañëñenax bañ reba këno ala ajo mërëxand ir amëxwër do kwël šan këni, bari ano tembaÿën bana.

³⁶ Ata aciw acaleya añ dek šarandëra këbi xali xurik, do këni wëkarënd: «Endey end fex ngwa ex eño? Gë or gapak, do gë panga këbi felënd bangoc bañëñenax bañ eni di er ko re in, do kwël këni šanënd.»

³⁷ Ata bela bën dek këni xanarërand end Yesu eñ dek ebar ed Galile el.

End epakën ed bësëxwëra eñ

³⁸ Ga šan ko na gër aciw acaleya, Yesu ye ko gër Simonj Piyer bën. Sëk këno aÿaraw isoxari ar Simonj Piyer ga šëxw këno. Wëka këno atan Yesu eño pakën.

³⁹ Ga rëngw ko Yesu gër ed laki baxo, xeÿenaxën ko acëxwël añ. Atan fak ko do kwël xani ko ebi dëba.

40 Ga šêlak eñan eñ, wëlaraw kënëbi na gër Yesu dek bêsëxwëra bën, do ošëxwëra or ex yo afak bani fakënd and këbi ñëmbe añ.

41 Bëte bëyël bax šanënd na gër bela do bani xeÿënd: «Wëj ex Asëñiŵ ar Kaxanu an.» Barikan Yesu axeÿënaxën babi xeÿënaxënënd do ababi seb na eni yeyan gayik anang nang bani mëne mëñ ex Afexën an.

42 And wecak añ, Yesu šan ko do nacëta ko në er tēb. Ata ga barërëgu këni bela bën bamëxwër, bamëxwër, këno šalarand xali šanan këno. Er ÿandi babi eno dëkaya na këdi ko ye ebi teb.

43 Barikan mëñ yaka këbi: «Aÿap ÿapëk me yend bëte mëni nangëndërax Atëfëtan and owun or Kaxanu añ gër bangol bacëxe gayik eño laŵënaxëñëgu ke Faba.»

44 Mondako baxo femërand Atëfëtan añ gër baciŵ bacaleyä band Bëyude.

5

End bësëfan bënax bëÿanar eñ

1 Akey amat, Yesu babi sëyalirand amëxwër añ ler gër anjer and Genesaret. Bela bën ga xeta këno gër obaxët or eyeyan ed Kaxanu, këni fimërerand.

2 Ata Yesu wat ko bëkulun bëki gër bëña. Ecede feda bani bësëpët bër oxan bën do bani wëšëtërand owën orebën oñ.

3 Ga fëra ko polo gër ikulun ind xwën baxo Simon, xara këño exo nacëta tēkër ebar el, gand etiŵax. Ata ÿëpa ko, do këbi sëyalind amëxwër añ.

⁴ And ħata ko aŋ, fel kəŋo Simon: «Məlal ikuluŋ iŋ gər etiŋax en dap owən oŋ ata kənəbi səra oxan ol.»

⁵ Yaka ko Simon: «Asəyali, biyi wec lapəra kəmi, ŋoweȳ amo cəpət ex na. Barikan gayik wəj rek alap kəmi lap owən oŋ.»

⁶ Ata ga lap kəni, səra kənəbi oxan ol xali kə ħesind owən orebən oŋ. ⁷ Lambaca kənəbi bəcandaŋ bəndebən bəŋ eni yow enəbi dəca gə ikuluŋ icəxe iŋ. Oxan ol fəxw kəni gər bəkuluŋ bəki xali kə rəmbənd men oŋ.

⁸ Ata Simon Piyer ga wat ko eŋo, šəpəta ko. Ga foxi ko gər ləngw ir Yesu, re ko: «Axwən, inewā səkaxənəgu kəye wəno aŋdərən ajo?»

⁹ Anjiŋ aŋ lək baŋi Simon gə boŋandaŋ ga wat kəni ang ŋəmb bani oxan or səra kənəbi ak.

¹⁰ Mondako fo bax end Šak do gə Šaŋ eŋ, bosəniŋw bor Sebede bən, bər bar bani andiyen amat gə Simon Piyer bən. Ata Yesu fel kəŋo Simon Piyer: «Kərey yədara na, gərəgako abar ar bela kəy hi!»

¹¹ Ata ga šəpət kəni bəkuluŋ bəŋ gər ebar, sebəra kəni na dek gər bəŋa, do kwəl səf kəno Yesu.

End ar gə ameȳ eŋ

¹² Akey amat, Yesu bax yend nə angol. Ata fed kəni gə ala ar gə ameȳ. Ala ajo foxi ko gər ləngw irexəm, šale ko mondako: «Axwən, ga ŋandi ŋandi ki axor kəy xor eye mənən me pak.»

¹³ Ata Yesu ga yən ko ataxan aŋ, ħəmba kəŋo, re ko: «Awa aŋandi wa ŋandi ke, mənəl!» Atan šan kəŋo ameȳ aŋ.

14 Yesu xëŋa këŋo mondako: «Ala këreyëŋo pel na de eŋo. Barikan yel exi nëkon ašadaxan an. Bëte diyid šadaxa ir eŋunëtan in ang rek acariya and Moyis ak, eni nangëraxën bela bën osede orey ol.»

15 Ata oŋac or Yesu ol wëlik kaš-kaš, do bela bën bamëxwër bamëxwër bani barërend: bëjo bër obaxët, bëjo bësëxwëra bër kë šaland eni pak.

16 Barikan Yesu mëŋ ed timëriŋ el baxo nacëtand exo calex.

End aseŋik eŋ

17 Akey amat, Yesu babi sëyalirand bela. Gër bër baŋo baxëtënd, ofariseŋ do gë bësälën yëpara bax na. Bër obaxët bën dek, er xaniraw bani: bëjo gër bëngol bënd gër ebar ed Galile, bëjo gër bënd Yude, xali gër Yerusalem. Gë panga ind Axwën Kaxanu iŋ babi fakëndërand.

18 Ata ħatëgu këni na bela bër wëlaw këŋo aseŋik në angaw. Er bani šaland eno dën lëf gër aciŋ and hi baxo Yesu, do eno kwëtina gër lëngw irexëm.

19 Ga šënd këni bela bën gër ebët, wëlan këbi ang këno lën ak gër ed hi ko Yesu. Ata sënga këni yaŋ gër ejur ed aciŋ, do yëla këno gë angaw ak aseŋik an, mërëxand ir amëxwër, gër lëngw ir Yesu.

20 Ga wat ko Yesu ang xwëta këno bela bëjo ak, fel këŋo aseŋik an: «Wëno anëka seban këmi bamena bandey baŋ.»

21 Bësälën bën do gë ofariseŋ ok ga wël këno, këni nëkënëkarënd: «Noŋo ngwa hi ko ar këŋo

šîrënd Kaxanu ajo? Noŷo xorëk eteban ed beñëjënax el ang ax gi ex na Kaxanu gabat?»

²² Ga nang ko Yesu ang bani yëland bëshalen do gë ofarisenŷ ak, wëka këbi: «Inewã kën yëlaraxënënd mondako gër owëkw orewën?»

²³ Inewã saxëk, me de: “Anëka seban këmi bamena bandedy baŷ nde”, ba me de: “Kanil ey yexëra nde?”

²⁴ Awa, en nangaxën mëne wëno Asëñiŷ ar ala an ašot šot këme or gapak or eteban ed beñëjënax ol gër ebar ro, këmo felaxënënd aseŷik ajo: “Kanil ey med angaw andey aŷ, ey maŷi!”»

²⁵ Ata na dëŷ aseŷik an xani ko xwiriš, lëkw ko ebën ed lakixën baxo el. Ga ko wãŷi, këŷo šëkwaxënd Kaxanu tar fëña in.

²⁶ Bela bër ebax na bën dëk, ga xap këbi anjiŷ aŷ, këno šëkwand Kaxanu këni rend: «Awa biŷi ecede këne watënde becaraxik bendako rako beŷ dor!»

End Yesu do gë Lewi eŷ

²⁷ Ga xucak eŷo, Yesu šan ko na gër ed ebaxo, ata wat këŷo asëf ar šagale, ar bano wãcënd Lewi, ga ŷëpa ko lëf gër aciŷ and bësëf bër šagale. Ata fel këŷo: «Wëj, tëfëguye!»

²⁸ Lewi xani ko, seb ko dëk na, do kwël sëf këŷo.

²⁹ Lewi rin këŷo Yesu ofëna osëm gër iciŷ indexëm. Bësëf bër šagale bëranejëm do gë bela bëshëxe yowëraw këni do ŷëpara këni gë Yesu gër eyambëran.

³⁰ Ata ofarisenj ok do gë bësâlen bÛrebÛn bÛn ga yow kÛni gë oxoÿ fo na, kÛnÛbi hÛbandÛrand bÛsÛfan bÛr Yesu bÛn: «WÛn inewâ kÛn yambÛraxÛnÛnd do kÛn ŝebÛraxÛnÛnd gë bÛsÛf bÛr ŝagale bÛn do gë bÛwÛndÛran bÛn?»

³¹ Yakaw kÛbi Yesu: «BÛsÛxwÛra bÛn kÛ yend gÛr axora, ax gi ex na bÛbÛngw bÛn.

³² WÛno bÛwÛndÛran yow kÛme mÛni pel eni nÛngwÛt ola orebÛn ol, ax gi ex na bÛr ŝenene.»

End etiwi eŋ

³³ Ofarisenj ok do gë bÛsâlen bÛn re kÛni: «BÛsÛfan bÛr Ŝaŋ Batis bÛn do gë bÛrebi bÛn laŋ kÛni siwÛnd bÛte aŝale kÛni ŝalend. Barikan bÛsÛfan bÛrey bÛn ñambÛran do gë oŝeb fo xwÛnda kÛni.»

³⁴ Yesu yaka kÛbi: «WÛn axor nde kÛn xor enÛbi tiwÛn odawo od ŝambenjar ir kÛ yÛrÛnd ok yatir ekana?

³⁵ Ayow kÛ yow bakey band kÛni ŝapÛr baŋ, amÛd aŋo kÛni siwÛi.»

³⁶ Ata re ko bÛte Yesu gë apÛnÛtal: «Ala ax ŋesand na anjÛm angaŝax exo kaŋaxÛn na akarÛk kÛdi kÛ ŧesi kaŝ-kaŝ aŋ. Ado anjÛm angaŝax aŋ ax ñapÛnd na ekaŋ ed nÛ akarÛk el.

³⁷ BÛte ala ax cÛlÛnd na ngoy ingaf nÛ bamote bakarÛk. AngÛmÛne ala exo di mondako, ngoy ingaf iŋ afÛtin kÛ fÛtin bamote baŋ and kÛ yÛnÛnd aŋ, ata ex dÛxira, do bamote baŋ ex nÛxenara.

³⁸ NÛ bamote bangaŝax yÛpÛk mocÛl ngoy ingaf iŋ.

³⁹ Ala aŋo ñěw̃an na ngoy ingaf iŋ and ko sěyi iñěnek aŋ. Ata ko re: “Iñěnek iŋ něngak”.»

6

End akey and eteyēta eŋ

¹ Yesu gē bēsēfan bērexēm bēn bax xucand nē ocēnga yatir akey and eteyēta. Ata bēsēfan bēn kēni w̃isand banjēra baŋ, kēni boxoxind do kēni yakēnd.

² Ofariseŋ odēmar w̃ēka kēnēbi: «Ineŵa kēn rixēnēnd er bayik ax ñap ex na yatir akey and eteyēta in?»

³ Yakaw kēbi Yesu: «Wēn an pēn ex na nde er ri baxo Dafid in and šopar baŋi enjo mēŋ gē bēr engā endexēm aŋ?»

⁴ Ax gi ex na nde alilēn lilēn baxo lēf gēr Aciw̃ and Kaxanu, w̃edēgu ko mburu ind abi ñap bana eni yamb iŋ, šet kēbi do yamb kēni bēn đek xarak bēsādaxan bēn fo ŷap baŋi eyamb el?»

⁵ Re ko bēte Yesu: «Awa nangiŋ mēne wēno Asēñiŵ ar ala an ex axwēn ar akey and eteyēta an.»

End ar gē ataxan ateŷik eŋ

⁶ Hatēguk bēte akey and eteyēta acēxe, Yesu ye ko gēr aciw̃ acaleya, kēbi sēyalirand end Kaxanu eŋ. Ar gē ataxan and liw̃ ateŷik yow bax na.

⁷ Ata bēsālen bēn do gē ofariseŋ ok kēno sitinalind Yesu ba afakēn kēŋo fakēn ala ajo gē akey and eteyēta aŋ eni cotaxēn end kēno nagašanaxēn.

⁸ Gogo nde ga wata ko Yesu ang bani yèland ak. Fel këŋo ar gë ataxan ateŷik an: «Wëj kaniw ey kwëša mërëxand ro!» Ata xwiriŝ ala ajo, xwëša ko.

⁹ Ata re ko Yesu: «Baxëtïn mun mëka. Inewã ÿapëk yatir akey and eteyëta? Edi ed enjekax nde, ba edi ed eñëñënax nde? Epexën ed ala nde, ba edaw̃ ed ala nde?»

¹⁰ And nëkon këbi jey aŋ, fel këŋo ar gë ataxan ateŷik an: «Yënël ataxan aŋ!» Ga yën ko, fakëk ataxan aŋ ataŋ.

¹¹ Ga xoŷ këni na bësâalen bën do gë ofarisenŋ ok, këni xanarënd ang këno ri Yesu ak.

End bësëfan epëxw gë bëxi eŋ

¹² Bakey baŋo, Yesu ye ko yaŋ në etënd eŋo calex Kaxanu, ata šale ko wec.

¹³ Gëbër, wãc këbi bësëfan bërëxëm bën, do yata këbi epëxw gë bëxi eni gi oparëxanda odexëm.

¹⁴ Bër yata babi bën ebani: Simoŋ ir nëngwët baŋo Piyer, do gë afinëm Andëre. Šak do gë Šaŋ, Filip do gë Barëtelemi.

¹⁵ Maco do gë Toma. Šak, asëñiŵ ar Alëfe, do gë Simoŋ, aŵer an.

¹⁶ Yud asëñiŵ ar Šak, do gë Yuda Isëkariyot ar lëxw baŋo Yesu an.

¹⁷ Ata Yesu sëfër këni acëla-šëla gë bën xali në eŋar, gër ed barërëgu bani amëxwër atëm and bësëfan bërëxëm do gë amëxwër and bër xaniraw bax gër ebar ed Yude, gër angol and Yerusalem, xali gër bëŋa ir angwëngw, ler gër owar or Tir do gë Sidonŋ. Er yowëraw bani gër

Yesu: bëjo bër obaxët, do bëjo bësëxwëra bër bax şaland eni pak.

¹⁸ Afak bani fakënd bëte bër bax sorond në end bångoc bañëjënax band lil babi bën.

¹⁹ Amëxwër aŋ dek bani şaland eno kwixwëta Yesu gayik panga bax şanënd gër ndexëm do babi fakënënd.

²⁰ Yesu ga fab këbi bësëfan bërëxëm bën, re ko:

«Nëngandërayindëleŋun wën bër sitarak gër onden bën,
gayikwa wën xwënëk owun or Kaxanu ol.

²¹ Nëngandërayindëleŋun wën bër këŋun yambënënd gërëgako enjo bën, gayikwa aŵed kën ŵed.

Nëngandërayindëleŋun wën bër kë sesërand gërëgako bën, gayikwa gër onënga kën hi.

²² Nëngandërayindëleŋun ado enun şus bela bën, ado enun ŋŵayërand aŋ, ado enun cirërand aŋ, ado enun beşërand në end oŵac orewën or këni yëland oÿëŋëxax ex, në end ga xwëta këne wëno Asëñiŵ ar ala an.

²³ «Nëngandërayindëleŋun and kënun rixërand Bëşëwif aŋ, mandërayindën onënga ol gayik amaşën atëm kën sëkëx yaŋ gër orën. Enimin bëxarëk bërebën bën mondako banëbi rixërand bëlaŵënel bër Kaxanu bën.

²⁴ Wën bër gë napul bën, aŋun ye ex na!

Gayik anëka şot kën apexa andewën aŋ, do and gër ebar ro fo ex!

²⁵ Wën bër ŵedëk gërëgako bën, aŋun ye ex na gayik axor këŋun xor enjo eŋ!

Wën bër kē lepërand gërëgako bën, aņun ye ex na, gayik ang bër oĵaŵ fo kën ŷana en denitarand!

²⁶ Angëmëne bër ŷus ke bën kënun ŷëkwënd, aņun ye ex na!

Gayik bëxarëk bërëbën bën mondako banëbi ŷëkwënd bëlaŵënel bënëgwëŷ bën!»

End bërangoĵëra eņ

²⁷ «Barikan baxëtin mun pel wën bër ke sëfënd bën: űanindënëbi bër xoĵër këņun bën, dinindënëbi enjekax bër ŷus këņun bën.

²⁸ Calenindënëbi bër këņun xarend bën, calenindënëbi bër këņun ŷirërand bën.

²⁹ Angëmëne ala exi cën gër aņam and liŵ, bexënëlo and ŷame aņ. Angëmëne ala exi kan acud anëngwën aņ, tebënëlo gë atëm ak.

³⁰ Ar ki xarand yo, yëlëlo, do and ko ŵed ala er xwën këy aņ, kërey kana na.

³¹ Ang këņun ŷandind enun dinënd bela ak, wën bëte dinindëbi mondako fo.

³² Angëmëne eņun balënd end bër këbi balënd endewën bën fo, enjekax end fe kënun wateli bela bën? Ax gi ex na nde bëŵwendëran bën dëņ mondako wata këni?

³³ Angëmëne enëbi dinënd enjekax bër këņun rinënd enjekax bën fo, enjekax end fe wa kënun wateli bela bën? Ax gi ex na nde bëŵwendëran bën dëņ mondako wata këni?

³⁴ Do angëmëne enëbi ñomëxënd bër kën yëland aŵaŷën kënun ŵaŷën bën fo, enjekax or fe kënun wateli bela bën? Ax gi ex na nde

bëwëndëran bën aŷomëxër këni ŷomëxërend bën bëte do këni w̄aşërend cey gë cey?

³⁵ Barikan balindëleŷun end bërangoŷëra andewën eŷ, dinindënëbi enjekax. Ñomëxindënëbi bër an yëland na aŷaşën kënun w̄aşën bën. Angëmëne mondako kën rind, bela bën ata këni nang mëne wën obaŷ or Kaxanu, hi kën, mëŷ ar hik yaŷ aŷ. Bon kë xëbën amaŷën andewën aŷ, gayikako ata kën wëndër gë Arhik-yaŷ an. Mëŷ këbi rinënd enjekax eŷ bela đek, ado eni gi bër ano cëkwa na, ado eni gi bëxeŷax.

³⁶ Ang nënga ko Faba Kaxanu ak, giyin wën bëte mondako fo.»

End kiti eŷ

³⁷ «Ax gi ex na mokiti bela bën këdi këŷun xiti Kaxanu wën bëte. Ax gi ex na monëp bela bën këdi këŷun nëp wën bëte. Tebanindënëbi eŷun tebanaxën.

³⁸ Yëlërayindënëbi bela bën enun yëlëraxënënd wën bëte. Gër amote and kën baxarand kënun ŷëlën: đëb, mocëŷi, do monexira. Gayikwa gë acariya and kënëbi sëyinënd bela aŷ fo këŷun w̄aşën wën bëte.»

³⁹ Ata Yesu fel këbi bëte apënëtal aŷo: «Aŷiŷëk axor nde ko xor eŷo đas aŷiŷëk aŷandaŷ? Ax gi ex na nde bën tak kë lati polo në ambëxw?

⁴⁰ Asëfan an aŷo kucand na onangëran ol sëyali arexëm an, barikan ar faŷëk etëya an gwër fo hi këni gë asëyali arexëm an.

⁴¹ Ineũa këy nëkonënd atëxësëx and lëņa këņo abinëx aņ, do këy nemënd mëne wěj yer xëcar in lëņa ki?

⁴² Mondake wa këy xorënd eyo pel abinëx: “Ñëmël mi dëxëtën atëxësëx aņ gër angës”, xarak wěj yer yëcar in lëņa ki? Wěj aỹëņënax ar kë labayand hi këy, dëxëtël wa pere yëcar ir lëņa ki in ey wataxën aye atëxësëx and gër angës and abinëx aņ.

⁴³ «Atëx anjekax ax gind na gë odëwërëwën oņëņënax. Do atëx aņëņënax ax gind na gë odëwërëwën ojekax.

⁴⁴ Atëx and ex yo, gër odëwërëwën odexëm kë hind monang. Ax gi ex na nde ondan oņ ani kwëcand na në apeb? Bëte reseņ in ani kwëcand na në atëx and gë odëmbën?

⁴⁵ Ala ar ye këņo onden an, emëkw edexëm el yek. Do ar yëņën këņo onden an, emëkw edexëm el yëņënëk. Gër etëỹ ko nëcëtënd ala an er lëbëk gër emëkw in.»

End amatinali and baciw̃ baki eņ

⁴⁶ «Ineũa këne w̃acëraxënënd “Axwën”, “Axwën”, xarak an dind na er këmün felënd in?

⁴⁷ Ar kë yow yo exo ðaxët eyeyan edam do exo dind ang re këme ak, afel këmün fel gë ar wëndër këni an.

⁴⁸ Gë ar ðayëk aciw̃ wëndër këni: ga nac ko pere gër aparëfac xali siw̃ëk, xwët ko oxaỹ orëða oņ. Ata and yowëk tēb aņ, oỹëm ol yowëk, men oņ šëñëk aciw̃ aņo, ðari ax kor ex na ex ñam, gayik šenene ðay ko.

⁴⁹ Barikan ar kë baxët yo eyeyan edam do axo dind na ang re këme ak, er këni wëndër gë ala ar bayëk aciw̃ andexëm gër ebar nacërëxe pere gër ed ko xwët oxaÿ orëda fo. Ata and yowëk tēb aŋ, oÿëm ol šēñëk aciw̃ aŋo: ataŋ węcëk do yëcarëk dëk.»

7

End xadëp ir emun end ocorođa eŋ

¹ Yesu ga ñata ko bënd babi sëyalirand bulunda ir baŋo baxët beŋ, w̃aÿi ko gër Kafarënewum.

² Emun end ocorođa šot baŋo na xadëp ir šëxwëra bax mbaŋ, exo koti fo bayi bax, xarak mēŋ momal baŋo balënd endexëm eŋ.

³ Emun eŋo ga wël ko mëne Yesu ñatëguk, lawën këbi bëxarëk bër Bëšëwif bën eno karaw exo yow eŋo pakën xadëp irexëm in.

⁴ Bëxarëk bër Bëšëwif bën ga ñat këni këno xarand Yesu mondako: «Ajo aÿap ÿapëk eyo din er wëka ko in!

⁵ Ar ñanëk enëng endebi exo, mēŋ bayën këbo aciw̃ acaleya aŋ.»

⁶ Ata Yesu sëfër këni kwël gë bën. Dam eni ŋat gër iciw̃, emun end ocorođa eŋ lawën këbi odawo odexëm eno kaca Yesu do eno pel: «Axwën, ine ngwa këy yowaxënëgund gë andey, axuri kë xuri ang këye fëb ak, ga lil lilëgu këy gër yangana iram ro.

⁷ Mēŋ bayik axe mëndan ex na me yeli gë andam gër ed hi këy. Barikan, yeyanël tuŋ emat ata ko fak ariyenin aram an!

⁸ Gayikwa wëno dëŋ aŵa ŵa këme or gapak or bëlëngw bëram ol. Wëno bëte alëngw ar ocoroŋa hi këme do bën ari këni rind er këmëni felënd in. And këmo fel ŝoroŋa ibat: “Yel!” ata exo ye, bëte and këmo ŵac iŝëxe aŋ: “Yow!” Exo yow. And këmo fel ariyenin aram aŋ: “Dil ejo!” Exo di.»

⁹ And wël ko Yesu eyeyan elo aŋ, nëngan këŋo end emun end ocoroŋa eŋ. Ga ŝena ko gand amëxwër, re ko: «Ga re këme gër wën Bëyisërayel elod amo wat ex na ar xwëta ke mondako!»

¹⁰ Bër lawënëgu babi emun end ocoroŋa bën ga baka këni gër iciŵ, sëkëx këno ariyenin an ga fak ko ŝenene.

End ekanin ed aŝësëk eŋ

¹¹ Ga xeyëk, Yesu ko yend në angol and bani ŵacënd Nayin. Sëfër këni gë bësëfan bërexëm bën, do gë amëxwër atëm.

¹² And bani lil gër angol aŋ, fed këni gë enga end bela ga lëbi këŋo aŝësëk ond gër eŋap oŋ. Aŝësëk ajo, itox imat ind asoxari asebëta sebëta ebaxo. Ata bër lëg bax gër angol aŋo bën mban ŷëmb bani ga këno laŋëta.

¹³ Axwën Yesu and wat këŋo asoxari ajo aŋ, xaŷënan këŋo xali. Ata re ko: «Cësinal!»

¹⁴ And sëka ko aŋ, lëk ko epël el, ata xwëŝa këni bëlëbi bën. Aŋo re ko Yesu: «Ŝambenjar, ga re këme, kanil!»

¹⁵ Xani ko kwengweremët aŝësëk an, do ko yeyandërand. Yesu ŵaŝ këŋo nëm.

16 Ata bela bën dek lëk këbi anjiÿ atëm. Ga këno êkw Kaxanu këni rend: «Alawënel asëm ŝanayaxënëgu këbo. Kaxanu nëngaw këbo biyi bulunda irexëm in.»

17 Ata wëlik endey eÿo, gë angol gë angol, dek ebar ed Yude el xali yabët.

End bësëfan bër Ŝaŋ Batis eÿ

18 Ata Ŝaŋ Batis wël ko beÿo dek ga sëfëtandëra këno bësëfan bërëxëm bën.

19 Wac këbi bësëfan bëxi do lawën këbi gër Axwën Yesu eno mëkaw: «Wëj nde ex afexën ar kë yowënd an? Angëmëne ax gi ex na wëj, mo cëni nde ašëxen?»

20 Ga ñat këni gër Yesu re këni: «Ŝaŋ Batis lawënëgu këbo mi mëka ba wëj ex afexën ar kë yowënd an, do ang ax gi ex na wëj, mo cëni nde ašëxen?»

21 Ata amëd aÿo dëÿ baxo rind Yesu becarax beÿo: afakën bësëxwëra do gë bësëÿik bërënjëm; anëcët bangoc bañëÿenax gër bela; ašiwët bëšiwëk bërënjëm.

22 Yesu yaka këbi: «Gërëgako yeyin eno tëfëtaxënëx Ŝaŋ Batis bebër wateli këne bën, do gë bend wëleli këne beÿ. Pelëxëno mëne bëšiwëk bën në ewatëra exëni, bësëÿik bën në eyexëra exëni, bër gë amey bën në emën exëni, bapaxo baÿ në ewëlëra exëni. Pelëxëno bëte mëne bësësëk bën në ekani exëni gër ecës do bëxaÿënaxik bën në nang exëni Atëfëtan aÿ.

23 Awa nëngandëraleÿo ar bayik aÿo ñëpëgënan na endam an.»

24 Ga baka këni bërolawñen or Şaş Batis bën, Yesu ko yeyanënd en Şaş Batis enj mondako: «Ine ye ban en nëkonëgu gër ladawe? Andës and kë lëfërërirand ekoc nde?

25 Noÿo wa ye ban eno nëkonëgu? Ar şudarak mokëbën gë banjëm banjekax nde? Ax gi ex na nde bër gë banjëm banjekax bën, bër betak bën, gër eyang ed emun hi këni?

26 Do noÿo wa ye ban eno nëkonëgu? Ax gi ex na nde alawñenel ar Kaxanu? Eyo ar watëgu këno an, nëmëc alawñenel ar Kaxanu exo.

27 Endexëm enj ÿëgw këni gër akayëta and Kaxanu:
“Nëkod në edëngwalilemo arolawñen an Exi şacan fëña in✧.”

28 «Dal in këmun felënd, şëf gër bër rëw kënebi mondëw bësoxari, gabatak aŋo ñëmbëta ex na or gapak ol Şaş Batis. Barikan ar xurik ex ba gër owun or Kaxanu an xuca këŋo.»

29 Ata gër bulunda ir baxët baŋo, do gër bësëf bër şagale şanaya bax end şenene end Kaxanu enj, mëŋ bani yexënënd gër ed exo Şaş Batis ebi buyix.

30 Barikan ofarişen ok do gë bësëyali bër acariya and Moyis bën, ga bani ñëpënd ebi buyi Şaş, yepën këni mondako ang ŷandi baŋo Kaxanu ebi pexën ak.

31 «Gë noÿo këmëni wätinali bela bër gë okey oko bën? Gë noÿo ngwa wëndër këni?

32 Gë obaş or ŷëpak në yangana fo wëndër këni. Ga şarërëgu këni, imëxwër imat kënebi

✧ 7:27 7.27 Malaxi 3.1

rend imëxwër icandaŵ in: “Farixën këmum acëroti aŋ, an mane na! Ýëwën këmum ojëkan od oŷaw, an tes ex na.”

³³ Şaŋ Batis ga yow ko, abaxo yamb na ecemar, abaxo şeş na ngoy, barikan wën re këno: “Gë bëyël exo.”

³⁴ And yow këme wëno Asëniŵ ar ala an, këme yambërand, këme şeşërand. Barikan këne rend: “Ala ajo ñambëran gë oşeş fo xwënda ko, lawo ir bësëf bër şagale do gë bëwendëran hi ko.”

³⁵ Barikan gër bela bëjo kën nangaxën mëne er ýandi këŋo Kaxanu in şenene ex gayik bën aŵa ŵa këni endam eŋ.»

End Yesu gër iciŵ ind fariseŋ eŋ

³⁶ Fariseŋ ir bano ŵacënd Simoŋ in ŵac baŋo Yesu exo ye eni yambëra gër ndebën. Ata Yesu ñat ko, do ýëpa këni gër eyambëran.

³⁷ Asoxari awendëran ebax na gër angol. Ga wël ko mëne Yesu yowëk na gër iciŵ ind fariseŋ, wëlanëgu këŋo angiri në şëlakuŋ ir ekaŷ ed alëbatër.

³⁸ Ga buka ko gand epoy ed Yesu, ler gër osapar, ko sesënd. Ongwën oŋ kë şarënd gër osapar or Yesu or baxo wëgarand oŋ, do ko fëxwëcërand gë omban ondexëm oŋ. Axoş baxo xoşënd bëte gë angiri in.

³⁹ Ga wat ko eŋo, fariseŋ ir ŵac baŋo Yesu in, ko yëlarand: «Kido ala ajo, alawënel ebaxo, anang nang doxo mëne asoxari ar këŋo lëkërand an awendëran hi ko.»

⁴⁰ Yesu re ko: «Simon, ýeý ýandi ke na mi mēka.» Yaka ko: «Oko asēyali, mēkale!»

⁴¹ Re ko bēte Yesu: «Mondako ri bani bela bēxi ga ýomēxa kēni kodī. Aýanar an wēd ko batama keme band kodī, axinēm an batama ofēxw oco.

⁴² Ga sēkwan kēni bēn tak bēxi eni maš in, ar ýomēx babi an seban kēbi. Awa gēr bela bēxi bējo, noýo wa kēño ñan nēmēc ar ebax eno maš kodī an?»

⁴³ Yaka ko Simon: «Yēla kēme ar seban kēño batama keme an.» Re ko bēte Yesu: «Ata šenene xiti kēy!»

⁴⁴ And šena ko gand asoxari aň, re ko: «Simon, wat kēyo nde asoxari ajo? Gē ongwēn ondexēm oň neš ko osapar oram oň, do fēxwēc ko gē omban oň. Bari wēj aye yēle na men me nebara osapar oň and lilēgu kēme ro gēr iciw̄ indey aň.

⁴⁵ Bēte and ñatēgu kēme aň, aye kaca ex na eye mega. Barikan asoxari ajo, elod ga lilēgu kēme axo teb ex na emegara ed osapar oram el.

⁴⁶ Ogu ay koš ex na gēr gaf, barikan mēň angiri xoš ke gēr osapar oram.

⁴⁷ Ga re kēme bamena bandanjēm seban kēmo mēň kēño balaxēnēnd mondako endam eň. Barikan ar seban kēmo bamena bapēnēfēne an, tēkēr fo kēño bal endam eň.»

⁴⁸ Yesu fel kēño bēte asoxari an: «Anēka seban kēmi bamena bandey baň.»

⁴⁹ Bēr bani yambērand gē Yesu bēn wēl kēni eyeyan elo do kēni yēlarand: «Noýo ngwa hi ko ar kē sebanēnd beñēñēnax ajo?»

⁵⁰ Barikan Yesu fel kēño asoxari an: «Ga xwēta kēye, fexaxēn kēy! Maýil gē emēkw

eyemax!»

8

End bësoxari bër engä end Yesu eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yesu ko sëfërand gë angol gë angol, hik atëm, hik atil ko femërand do ko reyarand end Atëfëtan and owun or Kaxanu eŋ. Engä emat hi bani gë bësëfan epëxw gë bëxi bën,

² gë bësoxari bër fakën babi ga nęcët këbi bëyël bën do gë ocëxwëra ok. Asoxari aŋanar aŋ ebaxo: Mari ir bano wăcënd bëte Madëlen ata gër ndexëm nęcët babi Yesu bëyël bëcongëbëxi.

³ Asoxari axinëm an bano wăcënd Yowana, alindaŋ ar Cusa, aŋëxëta ar kodî ir Erod an. Asasën an, bano wăcënd Sisan do gë bësoxari bëranjëm bër bax wëlagund bacota bandebën eno dëcaraxënënd Yesu.

End apënëtal and ar oned eŋ

⁴ Ata amëxwër atëm barërëgu këni gër ed hi baxo Yesu, ga xaniraw këni gër bangol bandanjëm. Ata Yesu fel këbi apënëtal aŋo:

⁵ «Mondako ri baxo ar oned ga nëca ko gër ošënga. Ga ko fan eneda eŋ, mar lapak gër fëña, bela bën wëñëra këni, do ošël or gër orën ol hël këni dek.

⁶ Bëte mar lapak gër ebar ed gë aparëfac. And lëgëk aŋ ñaŋëk gayik obar ok ax ñëmb bana.

⁷ Bëte mar lapak gër odëmbën. And lëgëk aŋ, odëmbën ok xëšak tēc.

⁸ Bëte mar lapak gër ebar ejekax. And lëgëk aŋ, rafëk do rëwëk: anjëra amat keme.» Ga ñata

ko Yesu apënëtal aŋo, re ko bëte: «Ax gi ex na nde dek fo wël kën, awa!»

⁹ Ata wëka këno bësëfan bërexëm bën ebi payën apënëtal aŋo.

¹⁰ Yaka këbi: «Wën yël këŋun Kaxanu en nang beconëson bend owun orexëm beŋ. Barikan bësëxe bën gë bapënëtal këni wëlënd do ado eni nëkonënd, ani watënd na, ado eni baxëtënd abi pënind na gë təkər ak.

¹¹ Awa baxëtın er wăcayak apënëtal aŋo in: eneda eŋ, eyeyan ed Kaxanu el ex.

¹² Fëña ir gër ed lapak eneda in ex bela bër kē wëlënd awël dëŋ eyeyan ed Kaxanu el, barikan şabucara in exo yow exo dëxët gër oŵëkw orebën dek er wël këni in këdi këni wă do eni pex.

¹³ Ebar ed gë aparëfac el ex bela bër sam eni wël eyeyan ed Kaxanu el eni kwëtaya gë onënga fo. Bari ani gi ex na gë odëmbët, er këni wănd amëd fo, do and kē ħatëgu ocëmu aŋ ataŋ këbi şenand eni teb wap.

¹⁴ Enefa end lapak şit gër odëmbën eŋ exëni bela bër kē wëlënd awël dëŋ eyeyan ed Kaxanu bën, barikan eni teb ocëmu ok, ocal od napul ok, do gë benëngax bend gër anıyan beŋ ex kēşa eyeyan elo. Ata er wël këni in ex təkwan enëngwët ed ola orebën el.

¹⁵ Enefa end lapak gër ebar ejekax eŋ exëni bela bër kē wëlënd eyeyan ed Kaxanu, gë onden, do gë emëkw ejekax bën, eni kwëtaya aye do eni balëkënali şenene, eni dëkaya xali ebi nëngwëtën ola orebën ol. Do and kē ħatëgu ocëmu aŋ, kemënali.»

End amatinali and lambo eŋ

¹⁶ «Ala ax pëtënënd na lambo do exo ŋoŋ, ba exo dilali në angaw̄. Barikan yaŋ gër akaw̄aya ko xaw̄ ebi ŋoŋaxënënd bër kë lilënd bën.

¹⁷ Mëŋ ex, er ŝonayak ax bo na, er beŋ ax bo na; dek kë xerët angoben aŋ.

¹⁸ Awa wën titinayindën ang kën baxëtënd ak, gayikwa Kaxanu ayël këŋo yël ar ŝotëk an, bari ar ax cot ex na an, axan këno xan er xaŋ këŋo in dëŋ.»

End bobinëm bor Yesu do gë nëm eŋ

¹⁹ Nëm gë bobinëm bor Yesu ħatëgu këni gër ed hi baxo. Bari ani kor bana eno tēka në end amëxwër and xeta baŋo eŋ.

²⁰ Ata fel këno: «Nëkodëbi fac norix gë bobinëx, aŋandi ŷandi këbi de en watër.»

²¹ Yaka ko Yesu: «Bër kë baxëtënd eyeyan ed Kaxanu do këni rind ang rek ak bën ex nëma iram do gë bëmaye bëndam bëŋ.»

End gër anjer eŋ

²² Akey amat, Yesu gë bësëfan bërëxëm bën fëra këni në ikuluŋ, ata re ko Yesu: «Kegëtane anjer aŋ!» Ata këni xegëtand.

²³ Ga këni xas, Yesu këŋo rašënd. Hatëguk ekoc etëm do ikuluŋ iŋ kë rëmbayand xali ŝerëcerara këbi bësëfan bën.

²⁴ Ata këno nëngëtënd Yesu: «Asëyali, asëyali, enemilene!» Ga nëngëta ko, Yesu xeŷënaxën ko ekoc el do gë men ond bax xanind bomen bomen oŋ, ata yeriri anjer aŋ.

²⁵ Ata wëka këbi bësëfan bën: «Ba wën xali gërëgako ane kwëta ex na nde?» Bën ga xap

kēbi anjiŷ aŋ, kēbi ŝaranēnd do kēni wēkarēnd: «Noŷo ngwa hi ko ala ajo? Ado ekoc el dēŋ gē men oŋ ari kē rind er ko re in.»

End ala ar bēyēl bēranjēm eŋ

²⁶ And xegēta kēni anjer aŋ, Yesu gē bēsēfan bērexēm bēn űat kēni gēr ebar ed Bēsērasa, ed fabēr bax gē ed Galile el.

²⁷ And baxo ŝēpētand Yesu aŋ, asoŝan abat ko yowēnd aped-fed ga xaniw ko gēr angol. Ala ajo, bēyēl bēranjēm lil baŋo, elod anēka fo hi baxo tēb gē eman eŋ, do gēr ŝanapēra rēfa baxo, axo bo bana nē iciw.

²⁸ And sēkar kēni gē Yesu aŋ, ala ajo űer ko, lapaya ko gēr osapar do ko rend: «Īnēwa yir kēbo Yesu, wēj Asēñiŷ ar Kaxanu aŋ, mēŋ Ar-hik-yaŋ gēr orēn an? Axara xara kēmi kēreyēbo narēn na!»

²⁹ Yesu are babi rend ŝangoc ŝañēŋēnax ŝaŋ eni can gēr ala ajo ado ga xēda bano elod anēka fo. Laŋ mopokēra bano fokērand gē gweyele-gweyele gēr otaxan do gēr osapar. Barikan dēng-dēng baxo xotērand do bēyēl bēn eno cēñēta gēr apuŷ.

³⁰ Ata Yesu wēka kēŋo: «Ake kēni wācēnd?» Yaka ko: «Bēga sir-sir kēne wācēnd.» Gayikwa, bēyēl bēranjēm lil bax gēr ala ajo mēŋ wācayaxēn baxo mondako.

³¹ Ata bēyēl bēn kēno xarand Yesu kērebi cēñēta na gēr ambēxw and siwēk gē etēl kēm.

³² Ler gēr ed ebani na, ŝambēxwēbēxw ŝandanjēm ŝanēbi xadacērand na kap gēr etēnd. Ata bēyēl bēn kēno xarand Yesu: «Kēla,

cēñetalēbo mēni dīl bāmbēxwēbēxw baŋo!» Ata wā ko Yesu.

³³ Bēyēl bēn ga šan kēni na gēr ala ajo, lil kēnēbi bāmbēxwēbēxw baŋ. Ata ang hi bani gēr ed kwēre kwēre ak, lapaya kēni gēr anjer do noŷeli kēbi dek kece in.

³⁴ Bēxadac bēn ga wat kēni eŋo, šapērera kēni bēr, do sēfētērax kēni endey eŋo gēr angol do gēr ocēnga.

³⁵ Ata bēla bēn šandēra kēni do ye kēni gēr onang, gēr ed hi baxo Yesu. Ga ħat kēni, sēk kēno asošan ar lil bano bēyēl an moñēpa, ga šudara ko do bakar kēŋo aye onden oŋ. Ata yēdara kēni.

³⁶ Bēr wat bax endey eŋo bēn, fel kēnēbi mondake fak ko ar gē bēyēl an.

³⁷ Ata amēxwēr and dek Bēšerasa aŋ, wēka kēno Yesu exo can ebar edebēn el, gayikwa dek ebani anjiŷ aŋ.

Yesu fēra ko gēr ikuluŋ do kwēl kēni wāŷind gē bēsēfan bērexēm bēn.

³⁸ Ata asošan ar lil bano bēyēl an xemēna ko kēŋo xarand Yesu exo ma exo gi ar enga endexēm. Barikan Yesu ħēp ko do yaka kēŋo:

³⁹ «Maŷil gēr ekun edey eyēbi tēfētandērax dek er rin ki Kaxanu in.» Ga wāŷi ko ala ajo, ko sēfētēraxēnd dek angol aŋ er rin kēŋo Yesu in.

End endēnaŵ do gē end asoxari eŋ

⁴⁰ And bākaw ko Yesu ekeg elo aŋ, amēxwēr atēm xaca kēno gayikwa bēn dek baŋo šēnind.

⁴¹ Ata ħatēgu ko asošan ar bano wācēnd Yayēros. Mēŋ alēngw ar aciŵ acaleya hi baxo.

Ga lapaya ko gër osapar or Yesu, këŋo xarand exo ma eni tēfēr gër ndebën.

⁴² Endënaŵ emat end šot baŋo eŋ šëxwëra bax mbaŋ xarak ecede baŋo sêkënd bëniy epëxw gë bëki. And bani yend aŋ, amëxwër aŋ këno fimelirand Yesu xali šëndën këno.

⁴³ Do asoxari ebaxëna šit gër amëxwër, ar baŋo yexayaxënënd ošat elod bëniy epëxw gë bëki. Napul irexëm in faŷ baxo đek gër bëxora, bari gabatak aŋo pakën bana.

⁴⁴ Na nëfënëfa ko xali gër epoy ed Yesu, do xwixwëta ko ambana and acud'andexëm aŋ. Ata xëdo këŋo ošat oŋ kwël na fo. ⁴⁵ Aŋo re ko Yesu: «Noŷo wa xwixwëta ke?» Ga këni yax đek bela bën, Piyer re ko: «Oko Asëyali, amëxwër aŋ ga xeta këni do këni fimelirand!»

⁴⁶ Barikan Yesu yaka ko: «Ala xwixwëta ke na mēŋ nangaxën këme mëne panga indam šanëk na.»

⁴⁷ Asoxari an wata ko mëne anëka dēŋ fëlët këŋo Yesu, sëka këŋo gë anjiŷ fo. Lapaya ko gër osapar orexëm, reya ko xali këno wëlënd đek bulunda in në end ine xwixwëtaxën baŋo Yesu do ang fak ko ataŋ ataŋ ak.

⁴⁸ Barikan Yesu fel këŋo: «Abiŵën, ga xwëta këye fakaxën këy! Maŷil gë emëkw eyemax!»

⁴⁹ Ga ko yeyan mondako Yesu, űatëgu ko ala ga hiw ko gër iciŵ ind alëngw ar aciŵ acaleya, ata re ko: «Awa anëka xor këŋo endënaŵ endey eŋ, ine këyo soroli mama Asëyali an.»

⁵⁰ Barikan Yesu ga wël ko eŋo, fel këŋo alëngw ar aciŵ acaleya an: «Kwëtale afak ko fak, kërey yëdara na.»

⁵¹ And ĥat këni gër iciw̃ aŋ, Yesu, gabatak axo ma bana eni d̃il gë m̃eŋ l̃ef gër ed ebaxo endënaŵ ang ax gi ex na Piyer, gë Şaŋ, gë Şak, gë s̃em do gë ñem ir endënaŵ.

⁵² Bela b̃er yow bax na b̃en d̃ek bax sesërand do bano ŷaŵërand endënaŵ eŋ. Ata re ko Yesu: «Këren tes na, axo c̃es ex na, araş fo raş këŋo.»

⁵³ Ata b̃er w̃el bax b̃en këno yepënend ga nang këni m̃ene endënaŵ eŋ aşes d̃eŋ şes ko.

⁵⁴ Yesu l̃ek këŋo gër ataxan do xeŷ ko: «Abiw̃en, kanil!»

⁵⁵ Ga b̃akar këŋo onj̃en oŋ, ataŋ xani ko kwengweremët. Yesu re ko eno ỹel eyamb yamb.

⁵⁶ B̃exarëk b̃er endënaŵ b̃en şaran këbi xali. Barikan Yesu fel këbi eni c̃esinali eŋo do ala këreno pel na.

9

End epemëra ed b̃esëfan epëxw gë b̃exi eŋ

¹ Akey amat, Yesu w̃ac këbi b̃esëfan epëxw gë b̃exi b̃en do ỹel këbi panga in̄ do gë or gapak or enëbi ŋŵayaxënend d̃ek b̃eỹel b̃en do enëbi pakëanaxënend bela b̃en oşëxwëra or ex yo.

² Law̃en këbi eni pemërand end owun or Kaxanu eŋ do enëbi pakënend b̃esëxwëra b̃en.

³ Ata re ko: «Gër ed k̃en ye yo, ŷoweŷ këren m̃elalind na: ax gi ex na oşët, ax gi ex na ambaş, ax gi ex na şelafana, ax gi ex na kod̃i. B̃ete këren m̃elalind na ala kala b̃acud b̃aki.

⁴ Gër iciw̃ ind k̃en ĥat do enun kwëtaya yo, bayiyindën na xali yatir k̃en xuca.

5 Gër ed këni hëp enun kwëtaya, pëxwëcayindën obar od lëka këjun gër osapar ok en kucaxën, ata kë hi osede or këbi sëndënëd bela bëjo.»

6 Ga ye këni bësëfan bën, këni femëraxënd Atëfëtan aŋ, gë angol gë angol, do kënebi fakënëxënd bësëxwëra bën gër ed këni ye yo.

End Erod eŋ

7 Erod ir wun bax gër ebar ed Galile, awël baxo wëlënd dek bebër bani rind Yesu gë bësëfan bërëxëm bën. Ata wëlandëra këŋo gayik bela bën are bani rend mëne Şaŋ Batis xaniwëk gër ecës,

8 bëjo mëne alawën Eli bakawëk. Bëjo bëte mëne alawënel abat ang ebani akarëk ak, xaniwëk gër ecës.

9 Barikan Erod re ko: «Wëno ga fodëtën këŋo wa gaf in Şaŋ Batis. Do noŷo cëŋ ex ar kë rind bend këme wëlënd beŋo an?» Ata ko şaland eŋo wat Yesu.

End eñëmbën ed mburu eŋ

10 Oparëxanda od ye bax ok ga bakaraw këni gër Yesu, sëfëtandëra këno dek bebër riw bani bën. Ata wëla këbi në er këni hix bën fo, ler në ingol ind bani wacënd Betësayida.

11 Barikan bela bën ga nangëra këni, sëf kënebi bamëxwër bamëxwër. Yesu ga xaca këbi, këbi felërand end owun or Kaxanu eŋ do këbi fakënënd bër bax şaland eni pak bën.

12 Apenëka aŋ, bësëfan epëxw gë bëxi bën xeta këno Yesu do re këni: «Pelalëbi tan bela bën eni capërëra gër bëngol do gër ocënga od ler ler ro

eni calarax në er këni laki do er këni yamb gayik ro gër ed hi këne apuỹ ex.»

¹³ Yesu yaka këbi: «Yëlinëbi wën dëŋ er këni yamb in!» Re këni bëte: «Biyi bamburu banjo gë oxan oxi fo šot këmëni! Angëmëne cëŋ aye këne yeye ene yëcuye er këni yamb dek bulunda ijo in.»

¹⁴ Xarak er hi bani bësošan bën fo në owëli oco. Ata Yesu fel bësëfan bërëxëm bën: «Pelinëbi eni nëpara imëxwër kala bela ofëxw oco.»

¹⁵ Ga ri këni mondako bësëfan bën, bela bën yëpara këni dek.

¹⁶ Yesu wëd ko ŋat bamburu banjo baŋ do gë oxan oxi ol, ga xeŋa ko orën ol, šëkwa këŋo Kaxanu end eyamb yamb eŋ. Hëmbëndër ko bamburu baŋ do yël këbi bësëfan bën enëbi cetëra amëxwër aŋ.

¹⁷ Na yambëra këni xali wëd këni bën dek. Bësëfan bën wëdara këni bacaxaken band bayitara babi baŋ, bakange epëxw gë baki.

End osede or Piyer eŋ

¹⁸ Akey amat, Yesu ga ko šalera nacët ako, bësëfan bërëxëm sëf këno. And ħata ko cale aŋ, wëka këbi: «Noỹo hi këme wëno? Ine wëleli kënebi bela bën?»

¹⁹ Yaka këno: «Bërëmar are këni rend mëne wëj ex Šaŋ Batis! Bëjo, wëj ex Eli, bëjo bëte ala wënel ar Kaxanu ar yow bax akarëk aŋ do xaniw ko gër ecës hi këy.»

²⁰ Wëka këbi bëte: «Do wën cëŋ, noỹo kën rend hi këme?» Yaka ko Piyer: «Wëj ex Afexën ar la wëneliw këbo Kaxanu an!»

²¹ Ata Yesu ga xëŋa këbi, re ko mëne ala këreno pel na eŋo.

²² Baš ko mëne mëŋ Asëñiŵ ar ala an, asoro ko soro mbaŋ, eno cus bëxarëk bër Bëšëwif bën, gë bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën xali eno daŵ. Barikan exo kani gër ecës yatir akey atasën.

²³ Fel këbi bëte bën ðek: «Angëmëne ala eŋo ŷandi exe tëf, tebëlexo ebal ed gaf irexëm fo el. Gilexo key yo key aŵelëk ar exo toro në end oŵac oram do exe tëf.

²⁴ Ar këŋo bal yo end enjëŵ endexëm fo, anemin ko nemin. Barikan, ar kë nemin enjëŵ endexëm në end oŵac oram an, afexën ko fexën.

²⁵ Do inewãa këŋo fecã ar kë šotëra ðek bebër gër ngwën ro an, xarak anambëra nambëra ko, do enjëŵ endexëm eŋ ex nemi?

²⁶ Enimin, ar këŋo šëfënan yo endam, do exo nËp er re këme in, wëno Asëñiŵ ar ala an mondako fo ke šëfënanëd endexëm eŋ yatir këme bakaw gë enjaran endam eŋ, gë end Faba Kaxanu eŋ, do gë end omeleka omënëk eŋ.

²⁷ Dal in këmun felënd, wën bër hik ro bëjo, bërëmar ani cësëra na watërëxe owun or Kaxanu ol.»

End enëngwëtara ed Yesu eŋ

²⁸ Ata xucak bakey banjongëbatas ga felëra këbi beŋo, Yesu ŵac këbi Piyer, gë Šak, do gë Šaŋ eno ðaŋëta yaŋ gër etënd exo calex.

²⁹ And baxo šalend aŋ, dëxas irexëm in nëngwëtak. Banjëm bandexëm baŋ fešëk xali kë ŷegënd jing-jing.

30 Ata şanayaw kēni bela bēxi, do kēni yeyandērand gē Yesu: Moyis do gē Eli ebax

31 gēr enjaran do kēni xanarēnd gē Yesu end ecēs ed baŋo ūatēnēgund gēr Yerusalem eŋ.

32 Amēd aŋo Piyer gē boşandaŵ dēk ebani akwēd aŋ. Bari abi daş bana ga şanayawēk enjaran end Yesu eŋ xali wat kēnēbi bela bēxi bēr bērexandi baŋo bēn.

33 Ga kēni felar Yesu gē bela bēxi bējo, Piyer re ko: «Asēyali, bon yek ene bayiye ro! Dine baner batas, amat andey, aŋo and Moyis do aŋo and Eli.» Piyer axo nang bana er baxo rend in.

34 Ga ko yeyan mondako, fedawēk aŋar do laŋ kēbi kwēc. Ata bēsēfan bēsas bēn dēk ebani anjiŷ aŋ ga labeli kēbi aŋar aŋ.

35 Gēr aŋar aŋo wēlik oniŵ: «Ajo ex Asēñiŵēn ar yata kēmo an, baxētindēno!»

36 And šēsinalak oniŵ aŋ, Yesu bayi ko gabat. Ata bēsēfan bēn šēsinali kēni endey eŋo do gabatak ano pel bana bakey band bētēraw bax baŋ.

End lēmēta ir gē bēyēl eŋ

37 Ga xeyēk, Yesu gē Piyer, gē Şak, do gē Şaŋ kēni şēland etēnd el, ata amēxwēr atēm and bela xaca kēnēbi.

38 Gēr amēxwēr aŋo, xeyēgu ko ala: «E, Asēyali, kaŷēnanēlexi lēmēta iram in, mēŋ fo şot kēmo.

39 Angoc añēŋēnax lil kēŋo. And ko şangēna aŋ, lēmēta in exo ŋer xali, exo wēc, exo ŋatēndērēnd oŷēnga oŋ gē ocupērēşup ok gēr

etëÿ. And këŋo narëndëra mondako aŋ, mban kë nëkand eŋo kocaxën.

⁴⁰ Axara xara këmëni bësëfan bërey bën eno ŋw̃ay angoc añëŋenax aŋo, bari ano kor ex na.»

⁴¹ Ata re ko Yesu: «Ata wën anjex and bela bër gë oŋëpëgënan hi kën de. Xali niÿe fa këme bayi gë wën? Xali niÿe fa këmun buŋan? Mëlawëyo ro asëñix!»

⁴² Lëmëta in ga këŋo sëka Yesu, ayël an ŝangën këŋo. Reba këŋo ŝet, do ko xënëcëtarand gër ebar. Barikan Yesu xeÿenaxën këŋo angoc añëŋenax aŋ, fakën këŋo lëmëta in, do w̃aŝ këŋo sëm.

⁴³ Dek bër hi bax na bën ŝaran këbi ga wat këni mëne panga ind Kaxanu iŋ itëm ex.

Nand babi ŝarandëra end ri baxo Yesu mondako na, mëŋ fel këbi bësëfan bërexëm bën:

⁴⁴ «Wën cëŋ baxëtin aye er këmun felënd gërëgako in: Wëno Asëñiw̃ ar ala an, alëxw këne lëxw gër otaxan od bela.»

⁴⁵ Bari bësëfan bën abi pëni bana eyeyan elo; end ŝonayak ebax gër orenik orebën mëŋ sëkwanaxën bani ebi pëni, do bani yëdand eno mëka ebi paÿën.

End asëfan alëngw eŋ

⁴⁶ Ata bësëfan bën këni ŝampërend end ba noÿo ÿap këŋo exo gi alëngw gër enga endebën eŋ.

⁴⁷ Ga nang ko Yesu ang bani yëland gër oÿëkw orebën ak, felaw këŋo itox do xwët këŋo ler gër ndexëm.

⁴⁸ Ata re ko: «Ar këŋo xwëtaya yo itox ang iŋo ro ak, në end oÿac oram, wëno dëŋ xwëtaya ke.

Do ar ke xwëtaya yo, anëka xwëtaya këŋo ar lawñëngu ke an. Enimin, ar wãk exo bana gër engä endewën an, ex alëngw an.»

⁴⁹ Ata re ko Şaŋ: «Asëyali, ga watëgu këmo biyi ala ar këbi wãyënd bëyël gër bela gë oŵac oreŷ ol. Afel fel këmo exo teḃ gayik axi tēfënd na ang biyi ak.»

⁵⁰ Yaka ko Yesu: «Këreno pel na exo teḃ gayik ar bayik aŋun merelind na an, arewën hi ko.»

End gër ingol ind Bësamari eŋ

⁵¹ Ga kë saxëgu baŷey band ebax exo dëxëta gër ngwën ro baŋ, Yesu faŷ ko gër emëkw exo ye yaŋ gër Yerusalem.

⁵² Ata lëngwali këbi bërolawñën. Ga ye këni, űat këni nē ingol ind gër ebar ed Samari eno këñënaränëx.

⁵³ Bari bër gër ingol bën űëp këni eno kaca Yesu gayik gër Yerusalem baxo yend.

⁵⁴ Ga wat këni eŋo, bësäfan Şak do gë Şaŋ re këni: «Axwën, ŷandi ki nde mi mac xodux or gër orën ol eḃi cor bela bëjo?»

⁵⁵ Yesu, ga faḃ këbi, këbi rexërand.

⁵⁶ Ata Yesu gë bësäfan bën xuca këni nē ingol icëxe.

End etëf ed Yesu eŋ

⁵⁷ And hi bani gër fëña aŋ, abat re ko: «Yesu, wëno gër ed këy ye yo asëf këmi sëf.»

⁵⁸ Ata Yesu yaka këŋo: «Ojakëra ok gë oŵaŷi exëni bëte oşël or gër orën ol gë oyël exëni, bari wëno Asëñiŵ ar ala an, ado gë aňombe ak axe gi ex na.»

⁵⁹ Fel këŋo bëte ala ašexe: «Wěj tēfēguye wēno.» Yaka ko: «Axwēn tebanēle me ye pere mo mēxwētaw faba iram.»

⁶⁰ Re ko Yesu: «Tebēlēbi bēšēsək bēn eni mēxwētar. Barikan wěj yel ey tēfētērax end owun or Kaxanu eŋ.»

⁶¹ Re ko ala ašexe: «Axwēn, gēr ed këy ye yo wēno ašēf këmi sēf, barikan tebēle mēni pelaw pere gēr ndebi.»

⁶² Yaka ko Yesu: «Ar kë ŷanēnd gē šariŋ yo do, exo nēkonand gand epoy, axo gi ex na ar šenene gēr owun or Kaxanu.»

10

End bēsēfan ofēxw ocongoxi gē bēxi eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Axwēn an sana këbi bëte bela ofēxw ocongoxi gē bēxi bēšēxe do lawēn këbi eni ye bēxi bēxi đek bangol baŋ do đek ed ebax exo ye mēŋ el.

² Eni yexēn fel këbi: «Ekana ed beneda el anēka ħatēk mbaŋ ex andiyen aŋ, bari ani ñēmb ex na bērandiyen bēn. Awa karayino Axwēn ošēnga an ebi panaw bëte bērandiyen bēšēxe.

³ Yeyin, nē eđawēn emun ang opeŷ od šit gēr ojēlemu fo.

⁴ ŷoweŷ kēren mēlalind na: ax gi ex na kodi gēr bēmboto, ax gi ex na ambaḅ, ax gi ex na baped. Bēte kērenēbi cēmand na bēr kēn fedēnd gēr fēña bēn.

⁵ Gēr iciw ind kēn ħat yo deyindēn pere: “Cotin obetak or wēlanēgu kēmum ol!”

⁶ Angëmêne ala exëna ar gë obetak, mën̄ kē šot obetak olo! Angëmêne ala ax gi ex na, en̄un bayi.

⁷ Baiyindën gër iciw̄ iño na; yambindën do cebindën er kënun yël in. Arandiyen an alëba këno lëband. Këren dëfarand na de gë iciw̄ gë iciw̄.

⁸ Gër angol and kën fiat yo do bela bën enun kwëtaya, yambindën er kënun yël in.

⁹ Pakëmindënëbi bësëxwëra bën do pelindënëbi bela bën mëne owun or Kaxanu ol fiatënëgu këbi.

¹⁰ Barikan gër angol and kën fiat do bela bën eni n̄ep enun kwëtaya, yeyin gër bakwëndaya bandebën, en de:

¹¹ “Obar od angol andewën od lëkak gër osapar orebi oñ këmi fëxwëcand. Nangin mëne owun or Kaxanu ol wëlaw bami n̄ês gër ndewën ro.”

¹² Ga re këme yatir kiti, bër lëg bax gër Sodom bën këbi sax gë bela bër angol año bën✧».

End bangol band Koraseñ do gë Betësayida eñ

¹³ «Eññëñax etëm këñun wëcan wën bela bër lëgëk gër bëngol bënd Koraseñ do gë Betësayida bën! Kido becarax bend ri këme gër ndewën beñ wat bani bela bër gër owar or Tir do gë Sidon bën, anëka fo nëngwët doni ola orebën ol do eni denitara në end beññëñax bendebën mocuđa ojabote do moñëpa gër eyëwën.

14 Mëñ ex yatir kiti, bela bër lëg bax gër owar or Tir do gë Sidonj bën abi copa na ang këñun šopa wën ak.

15 Do wën bela bër gër angol and Kafarënowum bën, ako nde yëla kën yañ gër orën këñun fela Kaxanu? Bëtëdëñ, gëd gër wur ir bësësëk këñun lat.

16 Ar këñun baxët an wëno baxët ke do ar këñun beš an wëno beš ke. Ar ke beš an, në ebeš eño ar lawñëngu ke an.»

17 Bësëfan ofëxw ocongoxi gë bëxi bër lawñen babi Yesu bën bazaraw këni gë onënga fo do këni rend: «Axwën, ado bëyël bën dëñ ari bani rind er këmëni fel gër oñac orey in.»

18 Yesu yaka këbi: «Awat bamo watënd Sindan ga ko latiw elod gër orën ang ebingara fo.

19 Ayël yël këmum panga in enëbi bëñaxënënd bandën bañ, oxwël ol, do gë dëk panga ind arangoÿëra in, do eñëñëñax añun gi na.

20 Barikan nëngandëraleñun end ga ÿëgw ko Kaxanu omac odewën ok yañ gër orën eñ, bari kërex gi na gayik bëyël kë rind er kën re in.»

21 Amëd año, Yesu ÿëm ko gë onënga or yël baño Angoc Amënëk ol, ata ko rend: «Ašëkwa këmi šëkwand Faba, wëj Axwën ar orën gë ebar an gayik ašon šon këyëbi beño bërenik bën, bër gë onden bën, do nangën këyëbi bërëtoc bën. Eyo, Faba mondako ebax anjëlan andey añ.

22 Faba sebën ke dëk beÿ bën, do ang nang ke wëno Asëñiñ ak, ala axe nang ex na mondako. Bëte ang nang këmo wëno Asëñiñ ak, ala año nang ex na mondako. Wëno do gë ar ÿandi ke

mo nangën an fo, nang këmo.»

²³ Ga šena ko gand bësëfan, fel këbi: «Nëngandëraleñun wën bër kë watënd er kën watënd in!

²⁴ Ga re këme, bëlaŵënel bëranjëm do gë bemun bëndanjëm ŷandi babi eni wat er kën watënd in, bari ani wat ex na. Aŷandi ŷandi babi eni wël er kën wëlënd in, bari ani wël ex na.»

End apënëtal and Asamari eñ

²⁵ Ata yow ko na ašalen eño di atëy. Wëka këño: «Asëyali, inewãa këme ri me cotaxën aniyän and dïn añ?»

²⁶ Yesu yaka këño: «Ine ŷëgw këni gër acariya? Wëj ine fën këy?»

²⁷ Yaka ko ašalen an: «Ijanëlo Kaxanu, Axwën arey an, gë yomb irey ak ðek, gë anjëlan andey ak ðek, gë panga indey ak ðek, gë aniyän andey ak ðek. Do bëte balindëlexi end ašandax eñ, ang ki balënd end gaf irey ak.»

²⁸ Re ko Yesu: «Ata šenene yaka këy! Diyind mondako ata këy šot aniyän and dïn añ.»

²⁹ Barikan ašalen an ga ŷandi këño exo masinaya mëne ar šenene hi ko, wëka këño Yesu: «Do noŷo wa ex ašandaŵën an?»

³⁰ Ata Yesu yaka këño: «Mondako bax end asošan ar xani bax gër Yerusalem do ko yend gër Yeriko. Hat ko në er xaš bani bërek bëxeŷax gër fëña. Ga radën këno, sëra këno, xandëra këno ðek oŷënga oñ. And xëm këno xali bel ko añ, seb këno bëðëcët gër ebar, në emëkw na fo do kwël ye këni.

³¹ Nangërëxe eno, ašadaxan abat ko yend bête feña ir ond gër Yeriko in. Ga šanan këno ala ajo, beš këno kwël gë enëkona këm.

³² Hatëgu ko bête na arandëwëra and Lewi. Ga wat këno ala ajo, mëj bête beš këno gë enëkona këm.

³³ Barikan and ħatëgu ko Asamari na gër ed hi baxo ala ajo aŋ, wat këno bëdëcët gër ebar. Ata xaÿënan këno.

³⁴ Ga sëka këno, fëxwëcëra këno gë ngoy ed sembaÿëra ko el. Bête nëmëra këno gë ogu, fëlëndëran këno. Fela këno, xwët këno yaŋ gër fali irexëm, do kwël wëla këno gër iciw ind bëliyer eno korax.

³⁵ Ga xeyëk, Asamari an yëpët ko batama baki band kodi yël këno axwën iciw ind bëliyer an do re ko: “Koranële ala ajo. Angëmëne kodi ir yël këmi in ax gi ex na gwac, gwëre mi ŋatati yatir këme bakaw.”»

³⁶ Yesu ga ħata ko apënëtal aŋo, wëka këno ašalen an: «Gër bela bësas bër sëk baŋo ala ajo, ar fe wa hik ašandaw arexëm an?»

³⁷ Yaka ko ašalen an: «Ar xaÿënan baŋo an.» Ata re ko Yesu: «Awa wëj bête yel ey dixënd mondako.»

End Marët do gë Mari eŋ

³⁸ Ga këni ye Yesu gë bësëfan bërexëm bën, ħat këni në ingol. Ga xaca këbi asoxari ar bano wacënd Marët, wëla këbi gër ndëbën.

³⁹ Marët gë iminëm itoxari ebaxo do bano wacënd Mari. Mari ÿëpa ko gër osapar or Axwën do këno baxëtënd.

⁴⁰ Ata Marët mën̄j ko xëlënd gabat gër atoxari. And sêka ko gër Yesu aŋ, re ko: «Axwën, aŋapan nde ŷapan ki ga seŋ ke Mari gabat gër atoxari? Pelëlo wa exe dëca.»

⁴¹ Yaka kën̄jo Axwën an: «Marët, Marët, wëj er këy rendërand do këy xëlënd gër edi ed bebëranjëm.

⁴² Xarak emat ŷapëk exi ŋalënd gër aniyan. Eŋo sana ko Mari do ala ax gi ex na ar kën̄jo xan.»

11

End Cale eŋ

¹ Akey amat, Yesu bax ŋalerand gër ed ebani gë bësëfan bërëxëm bën. And ŋata ko aŋ, asëfan abat wëka kën̄jo: «Axwën, tëyalilëŋo wa cale in̄ ang sëyali këbi ŋaŋ Batis bësëfan bërëxëm ak.»

² Ata re ko Yesu:
«And kën̄ ŋalend aŋ, deyindën:
“Faba, nangëralexëni dëk mëne oŋac orey ol
oŋwënëk ex
yowëlex owun orey ol!

³ Yëlindëŋo key yo key er këmi yamb in!

⁴ Teŋanindëŋo ŋamena ŋandëbi ŋaŋ,
Ang këmëni sebanënd ak biyi bëte bela bër këbo
wënanënd bën.

Këreyëbo tebeli na eŋëŋënaŋ eŋ”.»

⁵ Yesu ŋaŋ ko bëte: «Cale in̄ er wëndërek gë endey end ala ar yek gëmëf gër lawo irexëm eŋo kara: “Lawo, yëluye wa ŋamburu ŋatas.

⁶ Lawo iram ŋatëguk gër ndëbi, do amo cotën ex na er ko yamb in.”

⁷ Angëmëne lëf gër ed laki ko yakaw ko lawo irexëm mondako: “Wëj, këreyëbo nëngëtëra na

de, ebët el anëka fëra këmi, wëno gë obaš oram ol anëka lakira këmi, ame kor na me kani mi yël bamburu.”

⁸ Ga re këme, ala ajo axani ko xani eño yël er këño xarand lawo irexëm in. Ga këño lëbëlëba ko xanixën eño yël dek bebër këño xarand bën, bari ax gi ex na de gayik lawo irexëm exo.

⁹ Do wëno mëñ këme rexënënd: “Karayindëno Kaxanu eñun yëlëraxën, calayindën en cotaxën, tëmbindën enun përetëanaxën ebët el.”

¹⁰ Gayikwa ar kë xarand an, ayël këno yëlënd; ar kë şaland an, ašot ko šotënd, do ar kë sëmbënd an, afëretën këno fëretënenënd ebët el.

¹¹ Ang hi kën ro ako, sëm ir itox nde exëna ir këño yël andën asëñiŵ, xarak ekan xara këño?

¹² Ba eño yël ekwël, xarak eñeñen xara këño?

¹³ Angëmëne ang xwëj kën yo, anang nang kën eyël ed er yek obaš orewën el, kaš ex ngwa Kaxanu, mëñ ar hik yañ gër orën an, ayël këbi yël Angoc Amënek añ bër këño xarand bën.»

¹⁴ Ata Yesu këño nęcëtënd angoc añëñenax në amuma. And şan ko angoc añëñenax añ, ala an yana ko ko yeyandërand şenene. Ata bela bën ang ebani amëxwër ak şarandëra këbi.

¹⁵ Barikan bërëmar këni rend: «Wëni ba ax gi ex na nde gë panga ind Yëngëtir in, emun end bëyël eñ këbi nęcëtënd bëyël bën!»

¹⁶ Bëte bësëxen këni şaland eno di atëy. Wëka këno ebi din ecarax eni nanganaxën mëne gër orën xaniw ko.

¹⁷ Ga nang ko Yesu ang bani yëland ak, re ko: «Angëmëne bela bër owun obat ebi kucarënd,

owun olo alati kë lati, do bëciw̃ b̃eŋ ex yëcar imat imat.

¹⁸ Angëmëne Sindan ebi merelind b̃er ex gër owun orexëm b̃en, mondake ke bayi owun orexëm ol gayikako kën rend mëne gë panga ind Yëngëtir inj këmëni nęcëtënd bëyël b̃en?

¹⁹ Angëmëne wëno gë panga ind Yëngëtir inj këmëni nęcëtënd bëyël b̃en do obaš orewën ol cëŋ, gë panga ind noŷo kënëbi nęcëtënd? Mëŋ rexën këme obaš orewën ol fo këŋun xiti!

²⁰ Barikan angëmëne gë panga ind Kaxanu inj këmëni nęcëtënd bëyël b̃en, awa wën anëka ħatënëgu këŋun owun or Kaxanu ol.

²¹ And ko nëkonand ala ar gë ojaw̃ aŋ yangana irexëm gë oŷënga or emer aŋ, bebër šotëra ko b̃en abayi këŋo bayi.

²² Barikan, angëmëne ala ar xuca këŋo ojaw̃ exo yow do eŋo kor, ata këŋo xwëca dëk oŷënga or emer or xwëta ko eŋ, do ebi yëlëra bela b̃en bebër xan këŋo b̃en.

²³ Ar ami b̃ar ex na an, ar angoŷëra andam ex. Do ar bayik axe dëcand na ebar an, në eyëc exo.»

End angoc añëŋënax eŋ

²⁴ «And ko šan angoc añëŋënax në ala aŋ, gër ed timëriŋ ko yend exo calarax ateyëtaya. Angëmëne axo cot ex na, ata exo yëlara: “Bakaleme tan gër iciw̃ indam, gër ed šanëgu këme!”

²⁵ And ko ħat aŋ exo tək wacaca, ga fat këni do ŷaŋën këni.

²⁶ Ata ebi yen bangoc banjongëbaki bacëxe band xuca këŋo oxeŷ, eni d̃il, do eni d̃ëg lëf gër

ala ajo. Awa ala ajo exo torond nēmec ang baxo sorond añanar ak.»

²⁷ Ga ko yeyan mondako Yesu, asoxari abat gër amëxwër, bacan këno: «Nëngandëraleño asoxari ar rëw̃ ki do yerin ki an!»

²⁸ Yaka këno Yesu: «Ey dedo wa, nëngandëralebi bër kë baxëtënd eyeyan ed Kaxanu do këni rind er rek bën!»

End amatinali acaraxik eŋ

²⁹ Amëd aŋo bani yëmbërëgund kaş-kaş bela bën do këno xetand Yesu. Ata na yana ko ko rend: «Bela bër gë okey oko bën bëyëŋenax exëni do këne wëkand ecarax. Ecarax end rin baŋo Kaxanu Yonas eŋ fo këni wat, ax gi ex na ecëxen.

³⁰ Ang hi baxo Yonas amatinali gër Bëninif ak, mondako fo këme hi wëno Asëniw̃ ar ala an amatinali gër bela bër gë okey oko.

³¹ Emun etoxari end gër ebar ed Saba eŋ, axani ko xaniḏ yatir këbi xiti Kaxanu bela bër gë okey oko bën. Anëp këbi nöpëḏ gayik mëŋ në ebar ed caw xaniw baxo yow ko gër Yerusalem eŋo mëkara Salomon, emun end gë orenik osëm eŋ. Xarak wëno Asëniw̃ ar ala an wa xuca këno Salomon.

³² Bëninif bën axani këni xaniḏ, yatir kiti, enëbi nöp bër gë okey oko bën gayik bën anëngwët nëngwët bani ola orebën ol ga wël këni epemëra ed Yonas el. Xarak wëno Asëniw̃ ar ala an xuca këno Yonas.»

Amatinali and lambo aŋ

³³ «Ala ax pëtënënd na lambo do exo kwët në er beŋ ba exo ɲoɓ gë enëp. Bariƙan yaŋ gër akaŵaya ko xaŵ ebi ɲoɓaxënënd bër kē lilënd bën.

³⁴ Bangës bandey baŋ ex lambo ir eman in. Angëmëne bamëngw bayik dek eman kē xërikëra. Bari angëmëne ax bëngw ex na, dek eman kē hi gër ecamëdan.

³⁵ Awa titinal kēdi kē nëngwëta angoben andey aŋ ecamëdan.

³⁶ Angëmëne dek eman endey eŋ xërikërak xali gë bebët ibatak ax gi ex na gër ecamëdan, dek kē xërikëra ang kē xërikërand sam exi ɲoɓand lambo ak.»

End Ofariseŋ do gë bësâlen eŋ

³⁷ Nand baxo yeyan Yesu mondako na, fariseŋ ibat xara kënjo exo ma eni yambërax gër ndebën. Ga ħat kēni, yëpa kēni gër aŋambëraya.

³⁸ Ata fariseŋ in ŝaran kënjo mbaŋ ga wat ko mëne Yesu axo nebara bana ang rëp bax ak damana eni yambëraxën.

³⁹ Ata Axwën Yesu re ko: «Wën ofariseŋ ok, ed fac-fac el kën wënënyand ang ar kē nebënd odëyamb ed fac-fac el fo, xarak ed lëf-lëf el dek buyarëk. Lëf gër oŵëkw orewën ñamba ind bela, do gë oxeÿ fo xëñëk.

⁴⁰ Ata wën ofariseŋ ok and an yëlarand na dëŋ ex de! Ax gi ex na nde Kaxanu ri kënjo ala an gë eman do gë emëkw?

⁴¹ Yëlërayindënëbi bëxaÿëanaxik bën gë emëkw epeŝax, ata fo kën hi bëwëñëk.

⁴² Bari aŋun ye ex na wën ofariseŋ ok! Aŵaš këno ʋašënd Kaxanu dim ir esëngëng in, ir egwërend in, gë ir ðek bebëlëg bebër ex në andëða bën, do kën langanganënd or šenene ol do gë aŋana and Kaxanu an! Beŋo don rind nëmëc, kwëyarëxe bebër bayik bën.

⁴³ Aŋun ye ex na wën ofariseŋ ok gayik bon ñan kën eñëpa ed gër ed kënun wat bela ðek el, lëf gër baciŵ bacaleya. Bëte bon ñan kën enun cëmarand gër bapedëraya.

⁴⁴ Wën aŋun ye ex na gayik ang bañeg band lëmayak, do këni wëñërand bela nangërëxe fo hi kën!»

⁴⁵ Ata ašalen yeyaneli këŋo Yesu: «Asëyali, ang këy yeyanënd ako, biyi bëšalen bën këyëbo širënd bëte.»

⁴⁶ Ata yaka këŋo Yesu: «Wën bëšalen bën bëte, aŋun ye ex na gayik ang kënëbi sëyalind bela ak mbaŋ sibëk, xarak wën gë tëkër ak an tëyind na en tëf er kën rend in.

⁴⁷ Wën aŋun ye ex na gayik wën kë bayënd bañeg band bëlaŵënel bër Kaxanu baŋ xarak bëxarëk bërewën bën dëŋ laŵ këbi!

⁴⁸ Awa wën ex otede od bëxarëk bërewën ok. Ga kën bayënd ako bañeg baŋ, aŋan ñan kën bebër ri këni bën. Bën laŵ kënëbi bëlaŵënel bën, wën kën bayënd bañeg bandebën baŋ!

⁴⁹ Mëŋ rexën ko Kaxanu gë orenik orexëm ol: “Alaŵëneli këmëni laŵëneli bëlaŵënel bëram bën do gë oparëxanda odam ok. Barikan mar enëbi ðaŵ, mar enëbi dixëra,

⁵⁰ mëŋ këmëni xitixën bela bër gë okey oko bën, do mëni mëka end ošat or ðek bëlaŵënel

bër lawëra kënëbi bëxarëk bërebën eŋ, elod ga ÿanak ngwën in.

⁵¹ End oŋat or Abel eŋ këmëni ÿana emëka el do me ŋata end oŋat or Sakari eŋ, mëŋ ar lawë këno gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu an, fëco angëb fëco ebët. Awëka këmëni wëka beŋo bela bër gë okey oko bën.”

⁵² Etëm hi këŋun wën bëŋalen bën! Acoketaya and onangëran aŋ rëxët kën. Wën dëŋ an dëlënd na, bëte bër ÿandi këbi eni dël bën, anëbi tebënd na eni dël.»

⁵³ And ŋan ko Yesu na gër iciw̃ ind fariseŋ aŋ, bëŋalen bën do gë ofariseŋ ok ga xoÿën këno xali, ÿana këni këno wëkarand bendanjëm.

⁵⁴ Mama baŋo wëkarand mondako exo yakaxën gë etëÿ edexëm el dëŋ end këno bonaxën eŋ.

12

End bëconëŋon eŋ

¹ Ga xucak eŋo, bela bën barërëgu këni owëli owëli gër Yesu xali hi këni amëxwër atëm, do këni wëñelirënd. Ata këbi felënd pere bëŋëfan bërexëm bën mondako: «Kwëÿëtayin lewir ir ofariseŋ in, gayikwa bën bëÿëŋënaŋ bër kë labayand hi këni.

² Asorora fo këni sororand, gayik er këni ŋonënd in ax bo na, do end beŋ ax bo na.

³ Mëŋ ex, end kën yeyan gëmëd eŋ, goyat këni wëlëra; end kën nekënekär lëf gër banakaya band lëngwe eŋ, yaŋ gër oyur këni femëra.

⁴ Wën ofawo ok këmun felënd: Kërenëbi camënd na bër kë lawënd eman fo bën.

⁵ Afel këmün fel ar ÿapëk eno camënd an. Camino ar sam eño đawñ ala an, exo cot or gapak or exo đap enjëw enj gër xodux. Awa ajo ex ar ÿapëk eno camënd an.

⁶ Ax gi ex na nde afan kënëbi fanënd bëndër bënjo batama baki? Bari Kaxanu inder gimatak aňo kwëyand na.

⁷ Ado aye nang ko Kaxanu bemban benjëgwe hik gër ogaf odewën. Mëň ex, këren yëdarand na. Asëfan abat aram xurik ex këbën gë bëndër bëndanjëm.»

End eyeyandëran ed sam-sam enj

⁸ «Ga re kême, ar kë reyand yo poyoma mëne aram hi ko, wëno Asëñiŵ ar ala an mondako fo kême ÿana me deyand endexëm enj gër omeleka od Kaxanu.

⁹ Barikan, ar ke yaxëta poyoma an, mondako fo këmo yaxëta gër omeleka od Kaxanu.

¹⁰ Do ar ke yeyanan yo aÿëňën, wëno Asëñiŵ ar ala an, Kaxanu aseban këňo seban. Barikan, ar këňo šir Angoc Amënëk an, eteban axo cot na.

¹¹ And kënun ÿana enun mëlarand kiti ed baciŵ bacaleya band bëshëwif aň, do gër bër gapak, këreňun yëbund na end mondake kën yakad enj.

¹² Angoc Amënëk aň këňun felëđ amëd aňo dëň ang kën yakad ak.»

End apënëtal and ar gë napul enj

¹³ Gër amëxwër, ala yeyaneli baňo na Yesu, re ko: «Asëyali pelëlo abaÿe exe cet er sebëtan kënëbo bëxarëk in.»

14 Yesu yaka kējo: «Noŷo ri ke wēno axiti arewēn, ba arēc arewēn?»

15 Na ex fel kēbi đek ang ebani ak: «Eŋan ed kodī el ax ye ex na, gēr ga ex yo kwēŷētayin! Ala an, ang kējo yera yo ax gi ex na napul in kē lēkaya aniyān andexēm aŋ.»

16 Ata ŷom ko gē apēnētal aŋo: «Mondako ri baxo ar gē napul an. Ga ŷandēra ko, ŷot ko xali eyamb el.

17 Wēlan kējo ang ko wēxēta ak. Ga laki ko gēmēd, ko yēlarand: “Mondake kēme ri eyamb elo? Nē ine kēme wēxēta?”

18 Yo! Anēka nang kēme ang kēme ri ak. Owur oŋ kēme yam me bay or nēmēc oŋo ex kēñaxēn đek eyamb edam el do gē napul iram in.

19 And kēme ri mondako aŋ do mo pel enjēw endam eŋ: dodo wēno anēka yera ke! Napul iram in mbaŋ ex, bēniy bēndanjēm ke nēka. Gogo oŷeβ do gē ayamb alaki fo bayi ke!”

20 Na rew ko Kaxanu: “Ata wēj and ay yēlarand na dēŋ ex đe! Gēmēd go dēŋ kēme xana enjēw endey! Do er wēxēta kēy ijo noŷo wa kē xwēn?”

21 Mondako kējo hi ar xwēndak ebar ed napul fo an xarak aŋo balēnd na end Kaxanu eŋ.»

22 Ata Yesu fel kēbi bēte bēsēfan bēn: «Mēŋ kēme rexēnēnd, kēren dendērand na end aniyān andewēn eŋ, end er kēn yamb eŋ, ba end er kēn ŷuđa eŋ.

23 Ax gi ex na nde aniyān and ala aŋ xēbēnēk nēmēc gē eyamb yamb in, do eman eŋ nēmēc banjēm baŋ?

24 Ax gi ex na nde anang nang kēnēbi baŋērak

baŋ: ani ñandërand na, ani kanarand na. Ani gi ex na gë owur, ani gi ex na gë bacac. Barikan, Kaxanu alëba këbi lëband. Xarak, wën xucak ex këbën gë ošël ol.

²⁵ Gako wën ang hi kën ako, noŋo wa kë xor exo baša bakey gër aniyan andexëm gë odendëran?

²⁶ Gayikako an kor na en cakën bakey bandewën baŋ, ine kën rendëraxënënd end bebër bayik eŋ?

²⁷ Kwitayin ang kë hind opëtëfët od ondës ak, ax diyenind na, ax banënd na bacole. Barikan mbaŋ kë yend owat ol. Ado Salomonŋ dëŋ, gë dek enjaran endexëm ak, mëŋ emun end gë napul isëm eŋ, abaxo ye na gwër fo gë ondës oŋo.

²⁸ Wën ata ekwëta etil šot kën de! Angëmëne Kaxanu mondako ko fëyëpëyënd ondës ond lëgëk dorogër apuŋ oŋ, xarak ecan gër xodux këni lap, kaš fo këŋun fëyëpëy wën bëte!

²⁹ Do wën, këreŋun bund na ocal od er kën yamb, ba er kën šëb. Këren torond na mama gër banjëlan.

³⁰ Enimin, bebijo dek, bela bër benëng becëxe bën këbi balënd ocal ok. Anang nang ko Sorix irewën Kaxanu mëne aŋap ŋapëk en cot bebijo.

³¹ Kemënayindën ocal od owun or Kaxanu ok, ata këŋun sënd bebijo dek.

³² Wën bër ex imëxwër ind sëf ke bën, këren yëdarand na. Wën yata këŋun Faba gër owun orexëm.

³³ Panin bacota bandewën baŋ do kodï in enëbi yëlëra bëxaŋënaaxik. Cëlayayin në er bayik ax ŋesi na. Napul irewën in gil ex ir yaŋ gër orën gër ed ax kwët na: fën gër ed arek ax gi ex na,

oyame ani gi ex na.

³⁴ Gayikwa gër ed ex napul irewën kë hind bête anjêlan andewën aŋ.

³⁵ Giyindën din bëwëlëk, kapayindën enar eŋ, do odambo odewën ok bayilex ga kë lëkënd.

³⁶ Giyin ang bëriyenin bër šëni këŋo axwën arebi an ga ye baxo ekana. And ko ŋatëgu aŋ, eno përetëanaxën sam exo tëmbëgu gër ebët.

³⁷ Nëngandërayindëlebi bëriyenin bëjo, bër këbi sëk ga šëni këno moŋëpa bën! Dal in këmun felënd, axwën an dëŋ kë nëmbara banjëm band andiyen, ebi pel eni ñëpara gër ed këni yambëra, do ebi dëbara.

³⁸ Angëmëne exo ŋatëgu emëd ekarëk el, ba oxeya ol do ebi tək dašërëxe, mbaŋ këbi nëngandëra bëriyenin bëjo.

³⁹ Aye fëni këŋun, ar nangëk amëd and ko yow arek aŋ, aferëna ko ferëna, aŋo teb na exo dıl gër iciw indexëm.

⁴⁰ Wën bête, këñënarayindën key yo key gayik ata këme ŋatëgu wëno Asëñiŋ ar ala an amëd and an yëla bana na aŋ.»

End apënëtal and bëriyenin eŋ

⁴¹ Na wëka ko Piyer: «Axwën, biyi nde këyëbo rend gë apënëtal aŋo, ba bela dëk nde?»

⁴² Yaka ko Axwën an: «Axwën an anëngandëra këŋo nëngandëra end aŋwëta ar napul ar gë onden eŋ. Ga xwëta këŋo këŋo sebënanaxën eyamb yamb in ebi yëlënd bërexëm bën in nand kë ŋapënd na.

⁴³ Aye këŋo nëngandërad ariyenin ar këŋo sëk axwën arexëm an ga ko ri er sebënan baŋo in.

44 Dal in këmun felënd, ata këņo xwëtënan dëk napul irexëm in.

45 Barikan angëmëne xadëp ijo exo dend: “Axwën aram an cëņ axo bo ex na ngëņ exo űatëgu”, do exo kwëndä ekem ed okadëp ocandaw̄ otoșan ok do gë okadëp otoxari ok, do exo kwëndä bête oșëb, gë ñambëran.

46 Ata ko w̄aŷiw axwën ar xadëp an yatir bayik axo yëla bana do në amëd and axo nang ex na. Așewëra këņo șewëra do eņo narëndëra xali ang kënebi narëñënd bër gë oņëpëgënan ak.

47 Xadëp ir kë nang aye er ñan ko axwën arexëm in do exo dind mama dëņ xali eņo pënga, bacewën bandanjëm ko șot.

48 Bari xadëp ir bayik ax nang ex na an do exo dind bebër ax ñap ex na bën, axwën aņ təkër fo këņo șew̄. Ar sebënan këno mban an mban këno w̄ëka exo deya ba mondake ri ko. Do ar xwëta këno mban do fëxwën këno bebëranjëm an gë pit fo këno nëŷali.»

End acapëra and në end Yesu eņ

49 Yesu, ga ñata ko eņo, re ko bête: «Angodux yow këme me pëtën gër ebar, ako ŷandi ke ex dëkëdo anëka.

50 Xobuyi or këme buyi ol, toro ind këme soro in ex. Barikan, monëkan nëkan ke ex űatëgu!

51 Ako nde yëla kën mëne eni cot bëla bën angwëlëra aņ yowaxënëgu këme gër ebar ro? Bëtëdëņ, ga re këme, axucarëra wa këbi ŷana ebi kucarërand në end oŷac oram!

⁵² Mëŋ ex, në ekun ed bela bëco axucar këbi xucar: bësas enëbi kel bëxi, do bëxi enëbi mereli bësas.

⁵³ Bëte në ekun ebat, sëm in ebi kucar gë asëñiŵ, do nëm in gë abiwŵ. Bëte nëm ir eñër in ebi kucar gë asoxari ar asëñiŵ an.»

⁵⁴ Yesu fel këbi bëte amëxwër aŋ: «And kën wat aŋar ga xaniwëk acëla-eñaŋ, ataŋ kën rend: “Në eyow ex tëb iŋ.” Ata ex ŋat go.

⁵⁵ Do and kë xaniw ekoc ambëtëb aŋ, are kën rend: “Ayëka kë yëka.” Ata ex ŋat go.

⁵⁶ Wën bëyëŋenax bër kë labayand hi kën, mondake kën xorënd en nang bebër kën watënd gër orën do gër ebar bën, do kën səkwanënd eŋun pëni bebër ko rind Kaxanu bakey baŋo bën?

⁵⁷ Do ine kën səkwanaxënënd eŋun pëni er ŷapëk en dind in?

⁵⁸ And këŋun xucar gë ala do en yend gër kiti aŋ, kemënal en ketën gër fëña fo. Ketënin đamana en ŋat këdi këbi fel axiti an eni mëla gër alëngw ar bënëkona exi përax.

⁵⁹ Ga re këme, ay can na nęcëtërexë đek kodı irey in xali gër biye ifelatar.»

13

End enëngwët ed ola eŋ

¹ Amëd aŋo, bela yow bax na fel këno Yesu end Bëgalile bër lawŵ babi Pilat eŋ. Er fel bano mëne kwël gër ed ri këni şadaxa fo bar ko Pilat oşat orebën oŋ gë or oyel orebën oŋ.

² Ata Yesu yaka këbi: «Ako nde yëla kën bër ñaâ kënëbi bëjo xurik ex gi bëwëndëran gër dek ebar ed Bëgalile el?

³ Bëtëdëŋ! Angëmëne an nëngwët ex na ola orewën ol, wën dek mondako fo kën nemi.»

⁴ Wëka këbi bëte: «Ayëla nde yëla kën mëne bela epëxw gë bënjongëbësas bër nemik ga wëcan këbi baciw̃ batëndëndër band gër Silowe baŋ, xurik eni mendëra gë dek Bëyerusalem bën?»

⁵ Yaka ko mëŋ fo: «Bëtëdëŋ! Angëmëne an nëngwët ex na ola orewën ol, wën dek mondako fo kën nemi.»

End apënëtal andan eŋ

⁶ Yesu fel këbi bëte apënëtal aŋo: «Mondako ri baxo ala ga rëf ko andan gër andëda and reseŋ andexëm. And niyitak aŋ, yow ko exo kwëca ondan oŋ, sëk ko ax dëw̃ ex na. Yow ko bëte iniy ikënëm sëk ko mondako fo.

⁷ Ga bakaw ko iniy itasën iŋ sëk ko mëne andan aŋ ax dëw̃ ex na. Ata fel këŋo ašën ar andëda an: “Elod bëniy bëtas këme yowënd gër ekwëca ed fig bari ame təkënd na ga rëwëk. Nôšël tan, ebar fo kë nexënënd.”»

⁸ Ata yaka këŋo: «Axwën, and doyijo aŋ, tebël! Wëno, anac këme nac jey do me di ndëbur iŋ.

⁹ Bamat šana arëw̃ kë rëw̃. Angëmëne ax dëw̃ ex na, gwëre ey ŋošëd.»

End asoxari aseŋik eŋ

¹⁰ Yatir akey and eteyëta ed Bëšëwif, Yesu bafi sëyalind në aciw̃ acaleya.

11 Yatijo asoxari ar seÿin bano bëyël elod bëniy epëxw gë bënjongëbëtas yow baxëna na. Arëngwën rëngwën bano, do abaxo xor na gë təkər ak exo dëngwëta.

12 Yesu, ga wat kënjo asoxari ajo, re ko: «Wëj, doro këy fak!»

13 Na ex hëmba, ataŋ asoxari an rëngwëta ko, do kënjo šëkwand Kaxanu.

14 Ata xoÿ ko alëngw ar aciŵ acaleya an gayik Yesu afakën fakën kënjo ašëxwëra an yatir akey and eteyëta. Fel këbi amëxwër aŋ: «Bakey banjongamat ex band andiyen baŋ, yowëndën enun pakën bakey baŋo, bari ax gi ex na gë akey and eteyëta!»

15 Axwën Yesu yaka ko: «Wën bëÿëŋënax bër kë labayand hi kën! Ax gi ex na nde ala kala, yatir akey and eteyëta, afët kënjo fëtënd engas endexëm eŋ, ba fali irexëm in eŋo mëla gër añambëraya, do gër ed ko šëb men?»

16 Asoxari ajo, ar andëwëra and Abëraxam ex do Sindan fok baŋo mondëngw elod bëniy epëxw gë bënjongëbëtas. Mondake wa bayik aŋun ñapan ex na mopët yatir akey and eteyëta?»

17 Ga ko yeyan mondako Yesu, šëfënanëra këbi dek bër šus baŋo bën. Barikan, bëranjëm nëngandëra babi gër amëxwër ga këni wat dek benjekax bend baxo rind beŋ.

End apënëtal and atëx and mutarëd eŋ

18 Yesu re ko bëte: «Gë ine wëndërek owun or Kaxanu ol? Gë ine këme wätinali?»

19 Watin gër wëndërek in: ang enjëlir end mutarëd end nef ko ala në andëdä andexëm fo ex. Ga lëgëk, rafëk, ata ošël or gër orën ol yëlëra këni gër benini.»

20 Šom ko bête: «Gë ine këme wätinali bête owun or Kaxanu ol?

21 Watin gër wëndërek in: ang lewir ir nëgali ko asoxari gë pix ga sëyi ko okilo otas fo; and wëtëk aŋ fufëk dëm.»

End ebët ed mërey eŋ

22 Yesu, ga ko ye ond gër Yerusalem oŋ ko xucand bangol baŋ: baŋo batil, baŋo batëm, do këbi sëyalirand.

23 Ata wëka ko ala: «Axwën, mbaŋ nde exëni bër kë fex bën?» Yaka ko Yesu:

24 «Kemënayin en dël gër ebët ed mërey. Ga re këme, bëranjëm këbi xacërad eni dël bari ani korëd na.

25 And ko xani axwën iciw an do exo përa ebët aŋ xarak wën fac bayi kën, ata kën ŷana en tëmbënd do eno macënd: “Axwën! Axwën, përetënëlebo!” Ata këjun yakaw mëŋ: “Wën nobën ex wa? Wëno amun nang ex na dë?”

26 Do wën en dend: “Kwital wa, gë biyi ga bane yambërande do bane šebërande andamat, gër opëña od angol andëbi do bayëbo sëyalirand.”

27 Ata eŋun yakaw bête: “Ga re këme, ame nang ex na ba feye xaniw kën. Ado pacanaxëne wën dek bëwendëran bëjo.”

28 Awa and kënebi ŷana enëbi watënd bëxarëk bërewën aŋ: Abëraxam, gë Isak, gë Yakob do gë dek bëlawënel bër Kaxanu bën lëf gër orën,

xarak wën fac lap kënun, ata kën ÿana en tesënd do en n̄atayand ebasa el.

²⁹ Bër kē lil gēr orēn bēn, er kēni yowēraw: bējo apēn-eñan, bējo acēla-eñan, bējo ambēng, do bējo ambētēb. Bēn kē hi gēr ñambēran.

³⁰ Awa mēñ ex bēmban bēn kē hi bēlēngw do bēlēngw bēn bēmban.»

End Yerusalem eñ

³¹ Amēd año Ofarisen̄ sēka baño Yesu, do fel kēno: «Erod nē ecala exi! Angēmēne ay gēr ex na, alaw̄ ki law̄!»

³² Yesu yaka ko: «Yeyin eno pelēx yakēra ijo, doro gē ecan nē enēcēt emēni bēyēl bēn gēr bela, do nē epakēn emēni bēsēxwēra bēn, nambik kēme ñata dēk.

³³ Awa doro gē ecan ÿapēk me kuca, nambik me n̄at gēr Yerusalem gayik ax mēnd ex na alaw̄ñenel ar Kaxanu exo cēs nē angol acēxe.»

³⁴ Ata Yesu ko ÿaw̄ënd angol and Yerusalem añ: «E Yerusalem, wēj kēbi law̄ënd bēlaw̄ñenel bēn do wēj kēbi fētērand gē oxañ xali eni cēs bēr ki law̄ñeneligund Kaxanu bēn. Wēno añandi baxe ÿandi mēni bar obaș orey ol ang kēbi barēnd ecare obaș orexēm dila gēr obafe odexēm ak. Bari wën an añun ñandi ex na.

³⁵ Awa Kaxanu añañēta ko ÿañēta angol andewēn añ. Ga re kēme, ane wat na xali yatir kēn red: “Dodo betalexo ar kē yowēnd gē oñac or Axwën an!”»

14

End așēxwēra eñ

¹ Akey and eteyëta ed Bêšewif ebax, Yesu ye ko në iciw̃ ind alëngw ar ofariseŋ eni yambërax. Bër ebax na bën këno nëkonand aye Yesu.

² Ašëxwëra hi bax na gër iciw̃ iŋo, ata këno sitinalind ba afakën këŋo fakën.

³ Ata Yesu w̃ëka këbi bësëyali bêsâlen bën do gë ofariseŋ ok: «Mondake rek acariya andeŋi aŋ end akey and eteyëta eŋ? Aŋap nde ŋapëk epakën ed ašëxwëra el?»

⁴ Ata bën xor këni. Yesu mëŋ, hëmba këŋo ašëxwëra an, fakën këŋo do fel këŋo exo maŋi.

⁵ Aŋo w̃ëka këbi bête: «Ang hi kën ro ako, noŋo këŋo seŋ cëpëtërëxe ataŋ ašëniw̃ ba engaš endexëm and ko lati polo në andu yatir akey and eteyëta aŋ?»

⁶ Kaš-kaš wëlan babi ang këni yaka ak.

End ñambëran eŋ

⁷ Ata Yesu fel këbi apënëtal bër w̃ac banëŋi ñambëran bën ga këni xašër eno ketëna axwën ofëna an. Re ko:

⁸ «And ki w̃ac ala ñambëran aŋ, këreyëŋo ketëna na këdi ko h̃atëgu ar xuca ki or gapak.

⁹ Mbaŋ ki šëfënan and këy xani ey ñëpax gër šaŋ aŋ.

¹⁰ Barikan, and këni w̃ac në ñambëran aŋ, yel ey ñëpa gër šaŋ. And ko h̃atëgu axwën ofëna aŋ, ata ki fel: “E lawo, tëkanaw ro!” Mondako ki rafën ogës od đek bela bër xetëra kën gër eyambëran bën.

¹¹ Mëŋ ex ar kë w̃asinayand mëne ar gapak hi ko an, mëŋ fo këŋo šëfënan. Ar bayik ax dafënan na an, Kaxanu këŋo rafën.»

12 Yesu, ga ñata ko eño fel këño axwën ofëna an: «And këyëbi w̄ac bela en yambëra ecemar ed goyat ba ed genëka aṅ, këreyëbi macënd na odawo oday, ba bobinëx, ba bër nëng irey, ba bër gë napul, ba bëraketa andey gayik bën axor këni xor eni mašën.

13 Barikan, macindëbi bëxaÿënaxik, bëseÿik, bëšiw̄ëk.

14 Aye ki nëngandëra gayik bën ani cot na er këni w̄ašën in. Kaxanu ki w̄ašënëd yatir këni xani gër ecës bër šenene bën.»

End apënëtal and ñambëran itëm eṅ

15 Ga baxët këno Yesu ga ko yeyan mondako, rew ko ala: «Nëngandëraleño ar kë hixeli gër ñambëran ind gër owun or Kaxanu an.»

16 Yesu yaka këño: «Mondako ri baxo ala ga w̄ac këbi bëranjëm ñambëran.

17 And feyëtëra këni aṅ, law̄ën këño ariyenin abat gër bër w̄acëgu babi ebi pelëx: “Yowën ngwa, anëka feyëtera këni.”

18 Barikan, abat abat këni reyand okaya ga xey këbi eni yaka. Añanar an re ko: “Wëno ošënga yëc këme na do afo me ye me nëkonëgu. Axara xara këmi pelëxëyo axwën arey aṅ exe teban.”

19 Axinëm an re ko: “Oxey epëxw or ÿaneÿ yëc këmëni do afo mëni tÿyi ekap el. Axara xara këmi pelëxëyo axwën arey aṅ exe teban.”

20 Re ko bête ašëxen: “Wëno cëṅ ecede fo ÿër këme, mëṅ bayik ame kam na me yeli.”

21 Ga baka ko ariyenin an, felëx këño dëk beño axwën ofëna an. Ata mëṅ xoÿ ko xali,

do re ko: “Awa kucal ataŋ eyëbi macëraw bela bën gër bakwëndaya do gër ocanditëra. Macuyëbi ado eni gi bëxaÿënaxik, bërëgobo, bëseÿik, bëšiwëk.”

²² Ga bakaw ko ariyenin an, re ko: “Axwën anëka wăcëraw këmëni ang re bay ak, barikan yer bayik bañëpara baŋ.”

²³ Ata axwën ofëna an fel këŋo bëte ariyenin an: “Tëfël opëña ok, do tar okece ok, nëÿaliwëyëbi bela bën eni yow xali eni pëxw gër iciwë indam ro.

²⁴ Ga re këme, bër felawëk bëjo gabatak ax tÿyi na eعمار edam el.”»

End etëf ed Yesu eŋ

²⁵ Amëxwër atëm baŋo sëfand Yesu. Ata šëna ko fel këbi:

²⁶ «Ar ke sëf wëno an, balindëleŋo endam eŋ nëmëc: gë end nëm gë sëm eŋ, gë end alindawë eŋ, gë obaš orexëm eŋ do gë end bobinëm eŋ. Balindëleŋo bëte endam eŋ nëmëc gë end aniyandexëm eŋ dëŋ. Aŋo fo ko hixën enim asëfan aram.

²⁷ Ar këŋo xey yo toro do gë ecës në end oŵac oram, axo kor na exo gi asëfan aram.

²⁸ Ang hi kën ro ako, ar këŋo ŷandi exo bay baciwë batëndëndër an pere ko ŷëpa exo pën kodi in, exo nangaxën ba aŋataxën ko ŋataxën obay ol.

²⁹ Angëmëne exo ñana obay ol do exo di mondako dëŋ orëda oŋ, do exo takëndër, alëš këno ŷana eno dëšënd bela bën.

³⁰ Are këno ŷana eno dend: “Ala ajo anëka sëkwan ko ngëŋ obay ol, axo kor ex na exo ŋata.”»

³¹ Yesu re ko bête: «Emun end kë yend eŋo mereli ecandaw̃ eŋ, anëkon ko nëkon ba awënd wëndëk gë ocoroða owëli epëxw odexëm ok eni cëxwar gë ar gë owëli alapem an.

³² Angëmëne aŋo mëndan ex na, caw fo ko bayiw arangoŷëra an ebi ðawën bela eno mëka mondake këni ri angwëlëra aŋ.

³³ Mëŋ ex, ar ax teb ex na ðek er šot ko exe tëfaxën an, axo kor na exo gi enim asëfan aram.»

End ongal eŋ

³⁴ «Ongal oŋ er šenene ex, barikan and kë xac aŋ eðap fo kë bayind?

³⁵ Ongal okacax oŋ ofëcak ax gi ex na gër ebar, bête ax gi ex na ndëbur, alap fo ex. Awa ar gë anëf an baxëtëlexo.»

15

End apënëtal and ifeŷ eŋ

¹ Akey amat, ðek bësëf bër šagale bën, gë bëwëndëran bën sëka këno Yesu eno baxët.

² Ata Ofariŋeŋ ok do gë bëšalen bën ga këno rena, këni rend: «Ajo er wata ko ebar ed bëwëndëran eni yambëra gë bën.»

³ Ga wata ko Yesu, fel këbi apënëtal aŋo.

⁴ «Ang hi kën ro ako, ala ebi cot opeŷ këme do eŋo nem ibat. Abi teb na nde ofëxw ocongonax gë ocongonax ok gër apuŷ eŋo calaxën ir nem këŋo in? ⁵ And këŋo wat aŋ, ata këŋo weniw gë onënga fo.

⁶ Do and ko ñat gër iciw̃ aṅ, ebi macëraw bęcandaw̃ bęṅ do gë bëraketa bën, exo de: “Ene məkëñaraye w̃ac këm̃un, ifeṽ ir nem bamo in wat këm̃o!”

⁷ Awa ga re këm̃e, mondako fo kębi nęngandërand nēmęc Kaxanu gë bër hi kęni gër orën bën end awendëran abat ar nęngwëtëk ola orexëm eṅ gë end bela ofëxw ocongonax gë bęcongëbënax bër ŝenene, bër bayik abi bal ex na eni nęngwët ola orebën bën.»

End apënëtal and asoxari ar nemëk kodı eṅ

⁸ «Angëmëne asoxari exo cot batama epëxw band kodı do exo đapëta amat lëf gër anakaya, ax gi ex na nde ata ko fëtën lambo exo pat aye iciw̃ in gër ocal?

⁹ And ko wat aṅ, aw̃ac kębi w̃ac bęcandaw̃ bęṅ do bësaxari bëraketa bën, ebi pel: “Ene məkëñaraye w̃ac këm̃un, atama and kodı and nem bame aṅ wat këm̃e.”

¹⁰ Awa ga re këm̃e mondako kębi nęngandërand omeleka ok gër lęngw ir Kaxanu and ko nęngwët awendëran abat ola orexëm aṅ, do exo teḑ beñęnax bënd baxo rind bęṅ.»

End apënëtal and itox ind nambërak eṅ

¹¹ Ata re ko bëte Yesu: «Mondako ri baxo ala ar gë ocambenjar oki.

¹² Akey amat, ŝambenjar ibeja in fel kęṅo sëm: “Faba, yëlële tan ošet oram ol gër napul ir kęmi bëteliđ in.” Ata sëm ŝetëndër kębi.

¹³ Ga xeyërak, ŝambenjar ibeja in nęmb ko đek er ŝot baxo in gë kodı, do ye ko kwël nę ebar

ed caw, gër ed nêxendêrax baxo napul irexëm in gë eñac.

14 And nexën ko dek aŋ, bayi ko taxan. Ata fêtêk enjo gër ebar elo.

15 Enjo eŋ ga xumak, lil ko oxadac or bambëxwëbëxw.

16 Bandëmar dek baŋo ŷandind exo yamb er banëbi xobënënd bambëxwëbëxw in, bari ala abaŋo yël na.

17 Amêd aŋo fëris këŋo onden oŋ, ata ŷana ko ko yëlarand: “Asef fo këni sebënd ecemar el bërândiyen bën gër ndebi. Do wëno këme rind me cës enjo eŋ ro.

18 Maŷileme saxëk. And këme hãt aŋ me de: E faba, aŷenan wënan këmo Kaxanu do aŷenan wënan këmi wëj bête. Ado wëno ame bo ex na itox indey! Këreye macënd na asëñiwën!

19 Gileme arândiyen andey fo.”

20 Ga yëlara ko na mondako, xani ko do kwël wãŷi ko. Caw fo bayiw baxo ga watëgu këŋo sëm. Ga xaŷënan këŋo, xacëra këŋo gë ongër fo, wëga këŋo bëxib gër egëla.

21 Ata re ko asëñiw: “E faba, aŷenan wënan këmo Kaxanu do aŷenan wënan këmi wëj bête. Ado wëno ame bo ex na itox indey! Këreye macënd na asëñiwën!”

22 Barikan, sëm fel këbi bëriyenin bën: “Maraliwën acud and gë oñanën aŋ. Dënino anëna aŋ gër imasa, do pedino bapedf baŋ gër osapar.

23 Yebëguno engaŝ ekwëlëxwël eŋ, enëŋo ŋaŷe. Doro ofëna osëm këmo rin asëñiwën.

24 Yowën, er yëla bame anemi nemi ko barikan wãŷiw ko abëngw. Anem nem bamo barikan

anëka wat këmo.” Ata yowëraw këni bela bën gër ofëna.

²⁵ Xarak şambenjar ixarëk in gër oşënga hi baxo. And baxo wăyi gër iciw̃ genëka aŋ, wël ko angoŋ aŋ; bela ga këni wandëra gër yangana.

²⁶ Ata wăc këŋo ariyenin abat eŋo mëka ba ine ex gër iciw̃.

²⁷ Yaka ko: “Abinëx wăyiwëk do gayik abëngw fo hatëgu ko, sorix řaşën këŋo engaş ekwëlëxwël eŋ.”

²⁸ Mëŋ ga xoŷ ko na, řisa ko kwël, řëp ko exo dıl gër iciw̃. Ata sëm řan ko eŋo karaw.

²⁹ Ga këŋo yifara exo řat gër iciw̃, yaka këŋo: “Wëno bëniy bëndanjëm këmi riyeinënd ang xadëp fo, elod ame řëp ex na řapela bandey řaŋ, řari elod aye yël ex na imeci ind këmo yak wëno gë bęcandawën bëndam bëŋ!

³⁰ Barikan and řatëgu ko asëñix aŋ, řaşën këyo yer engaş eŋ, xarak mëŋ yambëk napul irey in gë bësoxari bëşëxwëpëtaxik.”

³¹ Ata re ko sëm: “Oko asëñiwën, wëj elod aye teb ex na do eram in er ey ex!

³² Nätëgu gër ofëna or rin këmo abinëx ir yëla bame anemi nemi ko řarikan wăyiw ko abëngw, anem nem bamo anëka wat këmo!”»

16

End apënëtal and awëxëta ar kodî eŋ

¹ Yesu fel këbi bëte bësëfan bën apënëtal aŋo: «Mondako ri baxo ala ar řot baŋo awëxëta ar napul irexëm. Ga wata këno mëne awëxëta ar

napul an nē enēxen exo napul in, fut këno gēr axwën arexēm.

² Axwën an ga w̃ac këŋo aw̃ëxëta ar napul an do w̃ëka këŋo: “Ine këme wëlënd? Deyal ang w̃ëlaya këy napul iram ak? Yeye exe nēkone gayik ay bayi na aw̃ëxëta ar napul iram!”

³ Damana exo tebaxën andiyen, aw̃ëxëta ar napul an re ko: “Mondake këme ri gayikako axwën aram an nē ekan exe andiyen and emëlaya ed napul aŋ? Ýaneŷ in axe yël ex na do okar ok ašëfën ex.”

⁴ Ata re ko: “Yo anëka nang këme ang re këme ak ene dëcaxënënd bela bën ecan ecan and këme seb andiyen and emëlaya ed napul aŋ.”

⁵ Ata w̃ac këbi abat abat bër yomëxara bax bën. Wëka këŋo aŷanar an: “Wëj, yëgwe yomëxa bayo axwën aram an?”

⁶ Yaka ko: “Bapeya keme band ogu ond olif.” Aw̃ëxëta ar napul an re ko: “Awa kanal ikayëta in, gërëgako bapeya ofëxw oco fo këy w̃aš.”

⁷ Wëka këŋo axinëm an: “Wëj cëŋ yëgwe yomëxa bay?” Yaka ko: “Ojabote keme od bële.” Fel këŋo: “Kanal ikayëta in, gërëgako ojabote ofëxw ocongosas këy w̃aš.” Hata këbi dek mondako.

⁸ Ata axwën an šëkwa këŋo aw̃ëxëta ar napul asëmbak ajo.» Ata re ko bëte Yesu: «Mondako këni rind bela bër këbi balënd end aniyen and gë okey oko fo bën. Bën kë xëñënanend end ecan ecan eŋ nëmëc gë bër ex gër angoben bën.

⁹ Mëŋ këme rexënënd calayindënëbi odawo gë napul isëmbak in, ata kën barëxëd gë bën gër aniyen and din yaŋ gër orën.

10 Ar hik mokwëta gë bebëbësil an mondako fo këjo bal bebër xëbënëk. Ar sëmbak gër bebër bayik ax ñëmb ex na an mondako fo ko sëmba gër bebëbëranjëm.

11 Awa angëmëne an gi ex na bër mokwëta gë napul isëmbak ir gër ngwën ro in, noÿo këñun sebënan napul ir ðal in?

12 Awa angëmëne an gi ex na bër mokwëta gër er xwën ko ala ašëxe in, noÿo këñun xwëtënan enjekax end ðal en?

13 Ariyenin gabatak axo kor na exo gi xadëp ir bëxwën bëxi. Enimin, afo eno ñan abat do eno cus ajo an. Afo eni wëlër gë abat do ebi koÿër gë ajo. Mëñ ex, an kor na enëbi bara Kaxanu gë kodî in.»

14 Ata Ofarisen ok, ga hi bani bëñhan bër kodî, këno lëšënd Yesu ga wël këni ðek er baxo rend in gayik bën end kodî xurixën babi.

15 Ga wata këbi Yesu, re ko: «Ata wën dëñ ex ðe bër kë wăsinayand ang bër šenene fo gër ogës od bela. Barikan, Kaxanu ðek ko watënd oŵëkw orewën oñ. Er këbi xëbënanënd bela in ejo ecusëšus ex gër Kaxanu.

16 Xali and yow ko Šañ Batis añ, er ebax acariya and Moyis añ do gë eyeyan ed bëlaŵënel el, gërëgako, owun or Kaxanu ol këni femërand ang Atëfëtan fo, ala kala në enëÿëtëra exo exo ðilaxën.

17 Xarak er saxëk ex dëxëta ebar el gë orën ol gë ex pëxwëcaya inëgw imat gër acariya and Kaxanu.

18 «Asošan ar këjo fela yo alindaŵ do eno ñër ašëxen, në emenan eno aÿanar an gayik orekar

këni rind gë axinëm an. Do asošan ar këno ÿer yo asoxari ar fela këno icën indexëm, orekar këni rind gë asoxari ajo.»

End Lasar do gë ar gë napul eñ

¹⁹ Ata re ko bëte Yesu: «Mondako ri baxo ar gë napul. Mëñ banjëm banjekax bambarax, gë banjëm band xaf-xaf band xemënëk acanji fo baxo şudarand. Do key yo key ñambëran fo bax gër iciw̃ indexëm.

²⁰ Axayëanaxik ar bano w̃acënd Lasar bax renarand na gër ebët ed iciw̃ ind ar gë napul. Okejën fo baxo dek eman eñ.

²¹ Ako baño ÿandind exo medfara gër ed baxo yambërand ar gë napul an. Ado ođañët fo baño sêkand eno đayëndëra okejën ok.

²² Akey amat, axayëanaxik ajo şës ko, w̃ëla këno omeleka ok gër ed hi ko Abëraxam. W̃ëla këno omeleka ok. Şës ko bëte ar gë napul an do w̃ëxëta këno.

²³ Ata hix këni bën tak gër wur ir bësësëk: axayëanaxik an gër ed ko Abëraxam do ar gë napul an gër ed ex toro. Ga xeña ko, wat këno caw Abëraxam ga bexena këno Lasar.

²⁴ Ata w̃ac ko: “E şaca Abëraxam, kayënanëlexi wa wëno! Pelëlo Lasar exo ñëmb ebasa el gër men do exo yow exe tabinan gër aniw̃. Mbañ këme sorond gër xodfux ro.”

²⁵ Yaka ko Abëraxam: “Şaca, kwital wa ang beta bay gër aniyan andey ak, xarak Lasar mëñ asoro baxo sorond. Gërëgako mëñ anëka yera këno xarak wëj në toro ey.

²⁶ Adofa ambëxw atiŵax fani këbo na wën gë biyi. Biyi ro ar ŷandi këŋo exo yeli an axo kor na bëte wën fën ala ax kor na exo yow ro.”

²⁷ Ga wël ko eŋo, wëka ko bëte ar gë napul an: “Këla ŷaca Abëraxam, gayik mondako ex, dawëneŋo ngwa Lasar gër ndefi.

²⁸ Bëmaŷe bënjo sebëtagu këmeni. Mëlanëlebi osede orexëm ol, këdi këni yow bën bëte ro gër wur ir toro!”

²⁹ Abëraxam yaka ko: “Oko aŷot ga ŷot këneŋi wa Moyis do gë bëlaŵënel bën, baxëtindëlenëfi.”

³⁰ Ar gë napul an re ko bëte: “Ali ababak eŋo ŷaca Abëraxam! Angëmëne ar nemik sëkëx këbi aŋo fo këni wã eni nëngwët ola orebën ol.”

³¹ Na re ko Abëraxam: “Angëmëne ani tëf ex na er re këni Moyis do gë bëlaŵënel in, ani gi na ani ma na, ado exo kanido ala gër ecës do ebi təkëx, ani ma na.”»

17

End eteban eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yesu fel këbi bësëfan bërexëm bën: «Gër aniyen, afo ex gi bebër kë lënanënd eñëŋëx. Bari aŋo ye ex na ar këbi lënanënd eñëŋëx bela an!

² Er sax doŋo eno kapeli gë angaŷ and këni ñoxixënënd eyamb do eno dap gër ngu, gë eŋo dënan eñëŋëx eŋ asëfan aram.

³ Diyindën gë onden oŋ! Angëmëne abinëx wëndërak na, pelëralo. Angëmëne anëngwët nëngwët ko ola orexëm ol, tebanëlo.

⁴ Ado exi menan banjongëbaki gër amëdëna do exo yeli banjongëbaki exi mëka eyo teban, tebanido.»

End ekwëta ed Kaxanu eŋ

⁵ Oparëxanda od Axwën ok xara këno: «Bašënëlëbo wa ekwëta ed Kaxanu el.»

⁶ Axwën Yesu yaka ko: «Ado ex bado yo ekwëta edewën el gwër gë enjëlir end mutarëd, axor xor don en de: “Wëj atëx aŋo, bicayal fa ey dëdayax gër ngu.” Ata ridox ang re kën ak.

⁷ Angëmëne ang hi kën ro ak, ala eŋo cot xadëp gër ošënga, ba gër oxadac or oyel, do exo ŋatëgu genëka, afel nde këŋo fel exo ñëpa ataŋ gër eyambëran?

⁸ Pere këŋo fel xadëp irexëm in: “Nëmbaral fa eye cemëranaxën, xali me yambëra do me cebëra. And këme wëd aŋ, wëj bëte, axor këy xor ey yambëra do ey cebëra”.

⁹ Xadëp ijo, aŋo cëkwa na gayik er fel baŋo in fo ri ko.

¹⁰ Mondako fo ex endewën eŋ. And kën ri dëk er fel këŋun Axwën in, deyindën: “Er ŷapëk mi di in ri kën ang okadëp fo”.»

End bër gë ameyë eŋ

¹¹ Ond gër Yerusalem oŋ bayi baxo ga ko ye Yesu. Ata ko xucand fëco ebar ed Samari fëco ed Galile.

¹² Ga ko fiat në angol, xacëra këno bëla epëxw bër gë ameyë. Caw fo bayi bani ga këni re:

¹³ «Axwën Yesu, Axwën Yesu, kaŷënanëlexi biyi!»

14 Sam ga wat këbi, fel këbi: «Yeyin enun nëkonëx bëshadaxan bën.» Ata ga këni ye, şan këbi ameỹ aŋ do wën këni.

15 Ga fak këni na bën đek, abat ko xeŷënd ga këŋo şëkwa Kaxanu do wërëşëta ko gër Yesu.

16 Ga űat ko, foxi ko, rëngw ko eyiŷ el nješ gër ebar, gër osapar or Yesu do këŋo şëkwand. Asamari ebax.

17 Ata re ko Yesu: «Ax gi ex na nde bela epëxw bën đek fakën këmëni? Do feye cëŋ exëni bëcongëbënax bën?»

18 Ar gër ebar ed Samari ajo fo nde xwital exo bakaw eŋo cëkwa Kaxanu?»

19 Na fel këŋo ar bakaw bax an: «Poxital ey maŷi, ga xwëta këyo Kaxanu fakaxën këy!»

End Owun or Kaxanu eŋ

20 Ofariseŋ ok wëka baŋo Yesu ebi pel ba nand feye kë yow owun or Kaxanu ol. Ata yaka këbi: «Ala ax wata na nand kë yow owun or Kaxanu na.

21 Mëŋ ex, ala ax de na: “Ro ex” ba “Fën ex” enimin owun or Kaxanu ol lëf gër owëkw orewën ex.»

22 Ata fel këbi bëte bësëfan bën: «Në eyow ex bakey band këŋun ŷandid ene wat wëno Asëñiŷ ar ala baŋ, bari ane watëd na.

23 Ata kënun ŷana enun pelënd mëne Asëñiŷ ar ala an ro exo ba fën exo. Këren kaşërëd na gër ed kënun fënëtan.

24 Enimin, ang kë wingarand cidët orën ak xali eni watëra bela bën, mondako fo kë hid yatir këme bakaw wëno Asëñiŷ ar ala an.

²⁵ Barikan pere fo këme soro mbaŋ do ene cus bela bër gë okey oko bën.

²⁶ Ang hi babi bela bën angwën and ebaxo Nowe ak këbi hi yatir këme bakaw wëno Asëñiŵ ar ala an.

²⁷ Er xwënda bani bela bën: ñambëran, oşeß, eñërër, eñërendër, xali lil ko Nowe gër Akuluŋ. Fënga këbi teb itëm, yëmëk ebar el do men oŋ nemindëra këbi bën dek.

²⁸ Bëte ang hi babi bela bën angwën and ebaxo ar bano wacënd Lot ak këbi hi. Er xwënda bani ñambëran, oşeß, opane, yaneŷ, ebay ed baciŵ.

²⁹ Barikan, yatir hër ko Lot angol and Sodom aŋ, mungu fët bax gër orën do sëbandëra këbi xodux, lawëra këbi bën dek.

³⁰ Mondako fo kë hid yatir këme şanayaw wëno Asëñiŵ ar ala an.

³¹ Yatijo, ar ex yaŋ në ejur ed këbe an xarak oÿënga orexëm oŋ lëf ex, kërexo pedanëd na exo gëraxën. Bëte ar ex gër apuŷ an kërexo maŷid na, gërëxëdfelexo.

³² Kwitayindën end alindaŵ ar Lot eŋ.

³³ Ar kë şala exo pexën enjëŵ endexëm an fo, anemin ko nemin. Do ar kë ŵa exo nemin an, afexën ko fexën.

³⁴ Ga re këme, yatir këme ñatëgu gëmëd ijo fo kë hi mondako: bela bëxi bër kë laki në angaw amat, abat mo mëla, ajo mo teb.

³⁵ Gër ed këni sëjëränd bësoxari bëxi: abat mo mëla, ajo mo teb.

³⁶ [Gër ed këni yandërand bësoşan bëxi: abat mo mëla, ajo mo teb.»]

³⁷ Ata bësefan bën wëka këno Yesu: «Do Axwën, feye wa kë ñatëgu eŋo?» Yaka këbi:

«Gër ed ex eman embërëk, fën këni ßarërënd oyafe ol.»

18

End cale eñ

¹ Axwën Yesu këbi sëyalind mëne ax gi ex na motëkwëra cale iñ. Ata fel këbi apënëtal año.

² Re ko: «Mondako ri baxo axiti ar hi bax në angol. Mëñ abaño yëda na Kaxanu, bëte end ala abaño ßal na.

³ Bëte, asoxari asebëta sebëta hi bax na gër angol año, ar bax yend key yo key eño pel: “Kitilëbo gë arangoÿëra andam an.”

⁴ Axiti an lañ baxo ñëpënd eño yakali, ßari asoxari an año cena bana. Ata akey amat, axiti an ga lëbëlëba këño, yëlara ko: “Wëno amo yëdand na Kaxanu, bëte end ala axe ßalënd na.

⁵ Barikan, anëka lëbëlëba ke end asoxari ajo eñ. Exe tebaxën afo mëni kiti gë ar xucar këbi an.”»

⁶ Ga ñata ko apënëtal añ, Axwën an ñom ko: «Wat kën nde mëne axiti asëmbak ajo ayakali yakali baño asoxari an?

⁷ Do Kaxanu abi yakali na nde bër yata këbi bën? And këno ÿana eno calend ciß wec añ, abi yakali na nde sam eño ñatan?

⁸ Ga re këme, atañ atañ këbi yakali or ñenene or këni wëkand ol. Barikan, and këme ßakaw wëno Asëñiŵ ar ala añ, asëkati nde këme sëkati ekwëta ed Kaxanu el gër ebar ro?»

End apënëtal and bër cale eñ

9 Bërëmar bax yèland bèn bër ênenene hi kèni do banèbi yafënd boşandaŵ, Yesu fel kèbi apënëtal aŋo.

10 Re ko: «Mondako ri bani bela bëxi ga ye kèni eni calex gër Aciw̃ and Kaxanu: fariseŋ do gë asëf ar şagale.

11 Fariseŋ in ŷana ko ko şalend mokwêşa: “Kaxanu aye ri këy gayik wëno ame gi ex na asëmbak ang exëni bela bëranjëm. Ame dekand na, amëni yifand na bela, ame dind na orekar, ado ame gi ex na ang asëf ar şagale ajo.

12 Wëno, baki këme siw̃ind gër loxo do dek er şot këme yo aŵed këme wëdënd dim in.”

13 Amëd aŋo fo bête baxo şalend nacët ako asëf ar şagale an. Ado abaxo yëxw na exo dënëta do exo keŋa orën ol. Emëkw el baxo xëmënd do ko rend: “E Kaxanu, kaŷënanëlexi wëno aŵëndëran ajo!”»

14 Yesu, ga ñata ko apënëtal aŋ, şom ko: «Ga re këme, asëf ar şagale an w̃ayik gër ndebën ar ênenene, xarak ax gi ex na fariseŋ in. Gayikwa ar kë rafënanand yo, Kaxanu alat këŋo lat, barikan ar kë banand an arafën këŋo rafën.»

End obaş eŋ

15 Bela babi w̃ëlaw obaş gër Yesu gë bëndoyer ak ebi calen mokwëtan otaxan ok. Barikan, bësëfan bèn ga wat kënëbi bëjo xeŷënanën kënëbi.

16 Ata w̃ac kèbi Yesu do re ko: «Tebëgunëbi obaş ol eni yow gër ndam. Kërenëbi ŋw̃ay na gayik bër ex ang bèn ak bèn kë xwën owun or Kaxanu ol.

17 Dal in këmün felënd, afo ar wãk end Kaxanu ang itox an fo kë lil gër owun olo.»

End ar gë napul enj

18 Ata alëngw ar Bêšewif wëka këno Yesu: «Asëyali, wëj ar šenene an, ine yãpëk me di me cotaxën aniyän and din aň?»

19 Yesu yaka këno: «Ineŵa këye wãcaxënënd ar šenene? Ar šenene ax gi ex na, ang ax gi ex na Kaxanu.

20 Wëj anang nang këy bapela band Moyis baňo: “kërey dind na orekar, ala këreyo dawëd na, kërey dekanđ na, kërey nëgwëšënd na, pëbindëbi norix gë sorix.”»

21 Ata re ko ala ajo: «Elod itox sëf këme đek bapela baňo.»

22 Ga wël ko enj Yesu re ko: «Emat bayik ey di bëte. Panël đek acota andey aň, eyëbi yëlëra kodı in bëxaŷënaaxik bën, ata këy šot napul yaň gër orën. And këy ri mondako aň yowëd eye tëf.»

23 And wël ko eyeyän elo an, alëngw ar Bêšewif an hi ko yëmërot, gayikwa ar gë napul isëm hi baxo.

24 Yesu, ga wat këno yëmërot, re ko: «Bon këbi yëka bër gë napul bën eni dılaxën gër owun or Kaxanu!

25 Gelemba saxëk exo kuca në imëd ind icëkwër gë exo dıl ar gë napul gër owun or Kaxanu.» 26 Ata bër baňo baxëtënd, re këni: «Do noŷo ngwa kë fex?»

27 Yaka ko Yesu: «Er ax mënd ex na gër bela in, gër Kaxanu awënd wëndëk.»

28 Na rew ko Piyer: «Do biyi wa ga sebëraw këmi ako dek mi tēfaxën?»

29 Yaka këŋo: «Dal in këmun felënd, ar kë sebëra dek në end owun or Kaxanu eŋ: iciw̃, alindaw̃, obaŝ, bobinëm, nëm gë sëm, afex ko fex.

30 Gërëgako dëŋ ko ŝotëra nëmëc bebër sebëraw ko bën, do ecan ecan, aniyän and din aŋ.»

End ecës ed Yesu eŋ

31 Ga xucak eŋo, Yesu w̃ac këbi bësëfan epëxw gë bëxi bën do fel këbi: «Awa, në yene de yaŋ gër Yerusalem. Nangin mëne dek er ebax exe gi wëno Asëñiw̃ ar ala in, aŋata kë ŋata, ang yëgw këni bëlaw̃ënel bër Kaxanu ak.

32 Gayikwa alëxw këne lëxw gër bër ax gi ex na Bëŝewif, ene dëŝëra, ene dixëra do ene tēpandëra.

33 And këne xëmër aŋ ene daw̃. Barikan, axani këme xani gër ecës yatir akey atasën.»

34 Ga baxët këno Yesu, bësëfan bën abi pëni bana gë təkër ak er re ko in, eŋo abi payën bana.

End aŝiw̃ëk eŋ

35 Yesu ga ko ŋat gër angol and Yeriko, sək këno aŝiw̃ëk ga yëpa ko okararan ler gër fëña.

36 Aŝiw̃ëk an wël këbi bëla ga këni xuca, ata wëka ko ba ine ex.

37 Yaka këno: «Yesu Ibënasaret kë xucand.»

38 Na w̃acar ko: «Yesu, Yesu, Asëñiw̃ ar Dafid, kaŷënanëlexi wa wëno!»

39 Bër sëfër bani gë Yesu bën këno xeŷëanaxënënd: «Wëj, cësinal fa!» Barikan

mëŋ aŋo baš ko okeÿ oŋ: «Asëñiŵ ar Dafid, Asëñiŵ ar Dafid, kaÿënanëlexi wa wëno!»

⁴⁰ Ga xwëša ko Yesu, re ko eno mëlanëgu ašiwëk an. And ñateliw këno aŋ, wëka këŋo:

⁴¹ «Wëj, inewša ÿandi ki mi din?» Yaka ko: «Axwën me ciwëta ÿandi ke!»

⁴² Ata re ko bëte Yesu: «Ciwëtal, ga xwëta këye ako!»

⁴³ Ataŋ ataŋ watëra ko, këŋo šëkwand Kaxanu do kwël sëfa këŋo Yesu. Bulunda in ðek ga wat këni eŋo, këno šëkwand bëte Kaxanu.

19

End Saše eŋ

¹ Ata Yesu ko xucand angol and Yeriko aŋ.

² Ala baxëna ar bano wăcënd Saše gër angol aŋo. Mëŋ hi bax alëngw ar bëšëf bër šagale an, do hi baxo ar gë napul isëm.

³ Gayikako mëŋ mbaŋ rom baxo, wata ko mëne ax mënd bana eŋo wat Yesu šit gër enga xarak bon bal baŋo eŋo nang.

⁴ Ata hër ko eŋo kašëx yaŋ në anak gayik Yesu fëña ijo sëf baxo. ⁵ And ñat ko Yesu ðila gër atëx aŋ, xeŋa ko do wăc këŋo: «Saše, maral ey pedaw doro gër ndewën këme ñat.»

⁶ Ata Saše, joc gër ebar do kwël sëfër këni gë Yesu gë onënga fo.

⁷ Dek bër ebaŋ na bën këni rendërand: «Yama gër iciw ind awendëran ajo nde ko yend?»

⁸ And ñat këni aŋ, Saše xwëša ko, šena ko gand Yesu, do re ko: «Awël nde Axwën, ja mërëxand këmëni yëlëra kodi iram in bëxaÿënaŋik bën.

Awa, ar yamba këmo yo bakëlëbëd ßanax këmo wãšën.»

⁹ Yaka ko Yesu: «Awa doro fex kën wëj gë ekun edey el. Wën bëte bërandëwëra and Abëraxam hi kën.

¹⁰ Ocal od bër nemëk fëña ir Kaxanu ok yow këme wëno Asëñiŵ ar ala an, mëni pexëanaxën.»

End apënëtal and emun eŋ

¹¹ Ga këno ßaxët bër hi bax na bën, Yesu reya ko apënëtal aŋo, gayik anëka hi bani ðam gër Yerusalem do bela bën bani yëland mëne yatijo dëŋ kë šanaya owun or Kaxanu ol.

¹² Ata re ko Yesu: «Mondako bax end ar rëw bano në ekun ed bër gapak ga ye ko në ebar ed caw eno mašëgu owun ol.

¹³ Wac këbi bela epëxw gër bëriyenin bërexëm do yël këbi ala kala kaŋe ir ßon eni cënan ðamana exo ßakaw.

¹⁴ Barikan bër angol amat gë mëŋ bën ašus šus bano. Ata lawën kënebi bela eno pelëx abi ñandi ex na exo mun gër ebar edebën.

¹⁵ And wãšëgu këno owun aŋ, wãyiŵ ko. Wac këbi bëriyenin bër yël baŋi kaŋe bën eni nëkon ala kala ba yëgwe šënan ko.

¹⁶ Ata sëka ko aŋanar an re ko: “Axwën, wëno kaŋe ir yël baye in bakëlëbëd epëxw šënan këme.”

¹⁷ Ata yaka këŋo: “Yo šenene ex, wëj ariyenin ayekax hi këy. Tëkër fo bax er sebënan bami in, do ga lëkayali këy ako aye, ar mokwëta hi këy. Wëj owun or ßangol epëxw këy xwën.”

18 Sëka ko axinëm an, re ko: “Axwën, wëno kaņe ir yël baye in bakëlëbëd banjo šënan këme.”

19 Ata yaka këņo: “Yo wëj kë xwën owun or bangol banjo.”

20 Sëkaw ko ngwa, asasën an, re ko: “Axwën, kanal kaņe irey in, gë anjëm fel bame me mëxwëtaxën.

21 Ayëda yëda bame oxem orey ol. Wëj er bayik ay kwën ex na in ayata këy yatand, do gër ed bayik ay tëw ex na axana këy xanand yëy.”

22 Yaka këņo: “Ata gë er re këy in fo këmi nöp, wëj xadëp ixwëlaraxik ijo! Ga nang bay ako mëne ala axemax hi këme, mëne er bayik ame kwën ex na in awed këme wëdënd er bayik ame kwët ex na, axana këme xanand enedä end bayik ame ned bana eņ?”

23 Inewä bayik ay mëla bana kaņe iram in gër bër šënanëdox mëņ xanati dome gë yëy?”

24 Ata fel këbi bër hi bax na bën: “Kanino fa kaņe ir lëkaya ko in, eno yël ar šënanëk bakëlëbëd epëxw an.”

25 Ata re këni bëjo: “Oko, axwën, mëņ anëka ga šot ko wa mbaņ kaņe in!”

26 Yaka këbi: “Ga re këme ar šot an, abaš këno baš, bari ar ax cot ex na an, axan këno xan er xaỹ këņo in dëņ.

27 Gërëgako, tërawënëbi bërangoyëra andam bën, bër xey babi me mun bën. Našinëbi gër ed yëpa këme ro dëņ!”»

28 Ga ħata ko apënëtal aņ, Yesu lëngw ko ond yaņ gër Yerusalem oņ.

29 Bëngol bënd bani wăcënd Betëfage do gë

Betani ebaxëna ler gër Yerusalem, gand etënd ed gë bañarëka. Ga ko ñat Yesu, lawën këbi bësëfan bëxi.

³⁰ Re ko: «Yeyin gër ingol ind gër lëngw. And kën ñat aŋ, ata këno sək mokap ipali ind elod ala aŋo ñëpaxën ex na. Pëtino eno mëlaw.

³¹ Angëmëne ala wëka këŋun ba ine këno fëtaxënënd, deyidën mëne Axwën Yesu rek momëlan.»

³² Bër lawën bafi bën ye këni do səkëx këni ang fel bafi Yesu ak.

³³ Ga këno fët ipali eŋ, bëxwën bën re këni: «Wën, inewã këno fëtaxënënd ipali iŋ?»

³⁴ Yaka këni: «Axwën Yesu rek momëlan!»

³⁵ Na wëlan këno ipali iŋ labëra këno gë banjëm bandebën baŋ. Yesu yëpa ko yaŋ.

³⁶ Ga ko ye bela bën këni rendërand banjëm bandebën baŋ tar fëña in.

³⁷ Ga këni sêla etënd ed gë bañarëka el, këni səkand angol and Yerusalem aŋ. Bësëfan bën do gë bela bër hi bax na bën këno sêkwand Kaxanu šor, gë onënga fo ga bani xwita dek becarax bend wateli bano Yesu beŋ.

³⁸ Ata këni rend:

«Yo anëka ñatëgu ko emun eŋ,
Betalexo ar yowënd gër oŋac or Axwën Kaxanu
an!

Elod yaŋ gër orën wëlanëgu këbo aketëxeta aŋ.
Do gë enjaran end Kaxanu eŋ.»

³⁹ Ata ofariseŋ od wateli bax ok këno rend Yesu:
«Asëyali, kexëlëbi bësëfan bërey bën!»

⁴⁰ Yesu yaka këbi: «Ga re këme, bën eni sësinand
yo, oxaŋ oŋ kë yana ex keyënd!»

End Yesu gër Yerusalem eŋ

⁴¹ Yesu ga ko ĥat gër Yerusalem wat ko angol aŋ; ata ŷana ko ko ŷawënd.

⁴² Er baxo rend: «E wën Bëyerusalem bën, en nangëdo er wëlanëgu këmün in, en nangëdo wa mène obetak ex. Bari gërëgako an kor na eŋun pëni.

⁴³ Gayikwa në eyow ex baakey band kënun xul ang okece fo bërangoŷëra andewën bën, do an korëd na enëbi cana.

⁴⁴ Wën Bëyerusalem bën, dek kënun lawëra. Amen and gë oxaŷ anjëlëtërëx ax bayi na, dek këni yëcëra. Beŋo dek kënun ĥatënëgu gayikako an wata ex na amëd and nëngaw kënun Kaxanu eŋun dëca aŋ.»

End Yesu gër Aciw̃ and Kaxanu eŋ

⁴⁵ Ga ĥat ko Yesu gër Yerusalem, lil ko gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu. Ga sëk këbi bela bër bax fanëndërand na bën, w̃aŷ këbi do ko rend:

⁴⁶ «Wën ba an wëlënd na nde er re ko Kaxanu gër akayëta andexëm in: “Aciw̃ andam aŋ and cale ex. Do wën nëngwët kën emayï ed bërëk.”»

⁴⁷ Mondako babi sëyalirand bela bën key yo key gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu. Do bëšadaxan bëlëngw bën, gë bëšalen bën, gë bëxarëk bër Bëšëwif bën ašala bani šaland osit or eno dawaxën.

⁴⁸ Bari ani nang bana mondake këno ri gayik bulunda in dek babi ĥaxënënd gër obaxët.

20

End or gapak or Yesu ej

¹ Akey amat, Yesu kēbi sēyalind bulunda in do kēbi nangēnēnd Atēfētan aŋ, gēr Aciw̃ and Kaxanu. Ata ŋatēgu kēni bēšadaxan bēlēngw, gē bēšalen do gē bēxarēk bēr Bēšewif.

² Wēka kēno: «Pelələbo fa ba gē or gapak or fe kēyēbi sēyalixēnēnd bela bēn? Deyal ba nobēn yēl ki or gapak olo?»

³ Yesu yaka kēbi: «Wēno bēte emat fo kēmun wēka.

⁴ Peline ba noyo yēl baŋo Ŝaŋ Batis or gapak or babi buyixēnēnd bela ol? Ba Kaxanu nde ba bela bēn nde?»

⁵ Barikan bēn, nēkēnēkar kēni: «And kēne yakaye mēne Kaxanu lawēnēgu baŋo aŋ, ata ko re ine cēŋ bayik anēŋo kwēta exe na?»

⁶ Bēte and kēne yakaye mēne bela bēn lawēnēgu baŋo aŋ, ata bulunda in dek kēnēbo fētēra xali enēbo daw̃ gayik aŋa ŋa kēni mēne Ŝaŋ Batis alawēnel ar Kaxanu exo.»

⁷ Awa yaka kēno mēne ani nang ex na ba feye xaniw bax or gapak or Ŝaŋ Batis ol.

⁸ Ata Yesu re ko: «Wēno bēte amun pel na gē or gapak or fe kēme rixēnēnd beŋo.»

End apēnētal and bēŋan bēxeyax aŋ

⁹ Ata ŋana ko bēte Yesu kēbi felēnd bulunda in apēnētal aŋo: «Mondako ri baxo ar gē andēda and reseŋ. Ga xani ko damana, sebēnan kēbi bēŋan eno cetērēnd reseŋ in and kē sēg aŋ. Ata kwēl ye ko nē er caw do nēkaw ko xali.

¹⁰ Ga sɛgɛk reseŋ in, law̃n kɛŋo ariyenin abat gɛr bɛɣan eno yɛlɛgu oɛet orexɛm ol gɛr er rɛw̃ɛk gɛr andɛɗa and reseŋ. Barikan bɛn sɛra kɛno, fɛmɛra kɛno do ŝɛñɛta kɛno taxan.

¹¹ Axwɛn andɛɗa an law̃n kɛŋo bɛte ariyenin aɛɛxe. Ga ñat ko, ŝirɛra kɛno gɛ otebɛn sebɛn kɛm, fɛmɛra kɛno do w̃aỹ kɛno taxan.

¹² Law̃n kɛŋo bɛte اساسɛn. Sembaỹɛndɛra kɛno do w̃aỹ kɛno mɛŋ bɛte.

¹³ Ata re ko axwɛn andɛɗa and reseŋ an: “E, do wɛno mondake kɛme ri? Asɛñiɓwɛn ir pɛlot gɛr yomb iram an fo kɛmo law̃n. Bamat bɛɣan bɛn afɛb kɛno fɛb mɛŋ.” Ata law̃n kɛŋo, ye ko.

¹⁴ Sam ga watɛgu kɛno, bɛɣan bɛn xetan kɛbi: “Ajo ex dɛ ar kɛ bɛteli andɛɗa an, dɛaw̃ɛnɛŋone ebo bayixɛn.”

¹⁵ Ga ñatɛgu ko na, w̃ɛlɛn kɛno, lap kɛno yabɛt kece in do law̃ɛx kɛno.» Ga ñata ko Yesu apɛnɛtal aŋo, w̃ɛka kɛbi: «Mondake wa yɛla kɛn kɛbi ri axwɛn andɛɗa and reseŋ an bɛɣan bɛjo?

¹⁶ Ax gi ex na nde ata ko yow ebi dɛaw̃ɛra do ebi tebɛnan andɛɗa and reseŋ aŋ bɛɣan bɛɛɛxe?» Ata bɛr hi bax na bɛn ga wɛl kɛno, re kɛni: «Kar kar, kɛrex gi na mondako dɛ!»

¹⁷ Yesu faɓ kɛbi do w̃ɛka kɛbi: «Gɛr akayɛta and Kaxanu, afɛni nde fɛni kɛŋun oñɛgw od rek:

“Ekaɣ̃ ed ŝus bani bɛɓay el,

Hik ekɛla ed gɛr ebaɓ̃ ed aciɓ̃ el?”

¹⁸ Ar kɛ wɛc gɛr ekaɣ̃ elo an, exo gɛbira. Do ar kɛŋo wɛcan an eŋo tɛka bɛlɛbɛl.”»

19 Ga ñata ko Yesu eño, bêsadaxan bëlëngw bën do gë bêsâlen bën ýandi këbi eno tëra kwël na fo, barikan bulunda in banëbi yëdand. Aye fëni babi mène bën dëñ babi rend gë apënëtal año.

End šagale eñ

20 Bêsadaxan bëlëngw bën do gë bêsâlen bën ýana këni ocal od osit or eño bonaxën Yesu ok. Sana kënëbi bela eno tēfërand ang bërëwãk endexëm fo, eno wëlelixën er këno lëxwaxën gër alëngw, gër or gapak or gofërëner.

21 Ga sëka këno Yesu, re këni: «Asëyali, anang nang këmi mène šenene fo këyëbi sëyalind bela bën. Ado ala ayo yëdand na, axi kolanënd na eyo pel ðal in ar er yo. Šenene fo këy sëyalind er re ko Kaxanu in.

22 Biyi, Sesar, emun etëm end gër Rom eñ këmo yëlënd niy yo niy šagale in. Pelëlëbo tan ba aýap nde ýapëk? Ba mi medënd nde ba mi teb nde?»

23 Ga wata ko Yesu osit orebën ol, yaka këbi: «Mëlanëgune tan atama and kodí.»

24 Ga fëxwën këno, wëka këbi: «Dëxas ir noýo wa ex gër atama año?» Yaka këni: «Ir Emun etëm end gër Rom ex!» «Do oŵac ol cëñ?» Yaka këni: «Or Sesar.»

25 Ata re ko Yesu: «Awa mašino Sesar er xwën ko in, do Kaxanu er erexëm in!»

26 Ata bën ñaxën këbi na poyoma. Mo caran dëñ šaran babi ang yaka baxo ak.

End Yesu do gë ekani ed gër ecës eñ

27 Osaduseŋ ok bax rend mēne ekani ed gēr ecēs ax gi ex na. Akey amat, yow kēni mar gēr Yesu. Wēka kēno:

28 «Asēyali, Moyis ga yēgwēn kēbo mēne and ko šēs asošan do eŋo tebēta alindaw̄ gē itox kēm, abinēm kēŋo bēteli. Obaș or kēnēbi rēw̄ ol, ar šēsēk an kēbi xwēn.

29 Awa biyi yēy wēlan kēbo na. Ocambenjar ocongoki ebax aminēmēra. Iŋanar in yēr ko, šēs ko gē obaș kēm.

30 Ata bēteli kēŋo ixinēm in asoxari an.

31 Mondako šēsēra kēni bēn bēcongēbēxi bēn dek ado gabatak aŋo cotēn ex na itox.

32 Ata šēs ko bēte asoxari an.

33 Gērēgako, yatir ekani ed bēsēsēk, alindaw̄ ar noŋo wa ko hi gayikako bēn dek bēcongēbēxi bēn aŋēr yēr bano?»

34 Yesu yaka kēbi: «Gēr ebar ro fo ex eñēr el.

35 Barikan, and kēni xanira bela gēr ecēs aŋ, bēr kēbi sana Kaxanu gēr aniyān and kē yowēnd bēn, ani ñērēr na.

36 Bētēdin ani cēs na gayik ata kēni hi ang omeleka fo. Obaș or Kaxanu kēni hi and kēni xani gēr ecēs aŋ.

37 Enimin, ekani ed gēr ecēs exēna. Mēŋ wācayaxēn baxo Axwēn an yatir ūanayaxēn baŋo Moyis gēr acēc and gē xodux: Kaxanu ir Abēraxam, gē ir Isak do gē ir Yakob.

38 Gēr ogēs od Kaxanu ado exo cēs ala an abēngw exo. Mēŋ abi kwēnēnd na bēsēsēk.»

39 Bēșalen bēr hi bax na bēn, ga wēl kēno Yesu, re kēni: «Asēyali, ata ūenene dēŋ yaka kēy!»

40 Ata elod yatijo, ala bax yēxw na eŋo mēka

ÿeỹ Yesu.

End Yesu do gë Dafid eŋ

⁴¹ Yesu wëka këbi bête bësâlen bëjo: «Mondake wa këni rexënend bela bën mène Afexën an, ejiw̃ ed Dafid ko hi?

⁴² Ax gi ex na Dafid dëŋ ÿëgwëk gër akayëta and Calemoñëw̃[☆]:

“Axwën Kaxanu fel këŋo Axwën aram an:
Yow ey ñëpa ro gand liw̃ iram,

⁴³ xali mëni nëmbëta bërangoÿëra andey bën eni gi ambëñaxën andey.”

⁴⁴ Dafid mëŋ dëŋ ke w̃acënd Axwën arexëm do mondake cëŋ hi këme Asëñiŋw̃?»

⁴⁵ Ga këno baxët dek amëxwër aŋ, fel këbi bësëfan bën:

⁴⁶ «Titinaliyëndënëbi bësâlen bën; bën mbaŋ këbi nënganënd eni yexërand gë bocud bond gësëc boŋ, do bela bën enëbi cëmarand gër bapedëraya. Mbaŋ ñan këni bañëpara band gër lëngw baŋ gër baciw̃ bacaleya. Gër ed kë hi ñambëran mbaŋ ñan këni eketëna ed axwën ofëna el.

⁴⁷ Mondako wata këni ašale ašale xarak bën këbi lëxëlëxënd bësoxari bësebëta sebëta bën xali gë bëciw̃ ak. Mëŋ ex kiti indebën iŋ gë pit fo kë yëka.»

21

End asoxari asebëta sebëta eŋ

[☆] **20:42 20.42** Calemoñëw̃ 110.1

¹ Ata ga rënëta ko Yesu, wat këbi bër gë napul bën ga këni xwët kodi in gër akwëtaya and oyël gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu.

² Hatëgu ko asoxari asebëta sebëta, axaÿënaxik. Xwët ko bëtama bëki bënd kodi.

³ Yesu, ga wat këjo, re ko: «Dal in këmün felënd, asoxari asebëta sebëta, axaÿënaxik ajo, xwëtëk nëmëc.

⁴ Gayikwa bër gë napul bëjo, ocandën ok fo wëlaw këni oyël ol, bari asoxari ajo, er ko liyaxënënd in wëlaw ko, ado ga xaÿën ko.»

End Aciw̃ and Kaxanu eŋ

⁵ Ata bërëmar këni šëkwënd Aciw̃ and Kaxanu aŋ. Gë oxaÿ oyekax bay bani do ÿanjen bani gë bebër wëlaraw bani bela gër oyël or Kaxanu bën. Ata re ko Yesu:

⁶ «Në eyow ex bakey band ax bayi na beÿ bën ang kën watënd ak. Ekaÿ eyëlëtërëx ax bayi na, dek kë yëcar.»

⁷ Na wëka këno bësëfan bën: «Asëyali, nand fe wa kë yëcar Aciw̃ and Kaxanu aŋ? Mondake këmi nangëf mène anëka kë hatëgund beŋo? Amatali nde exëna?»

⁸ Yaka këbi Yesu: «Titinayin, ala këreŋun yifaď na. Bëranjëm kë yow, abat abat, gë oʋac oram ol eni dend: “Wëno ex Afexën an, do anëka saxëguk ekwët ed ngwën el”, Kërenëbi tëfëď na.

⁹ And kën wël anëka wonjok aniyän aŋ do në emerëra exëni bela bën, këreŋun yëbuď na gayik afo ex ŋatëgu beŋo. Bari ax gid na pere ekwët ed ngwën el.»

10 Re ko bëte Yesu: «Er këni ÿana eni merërand bela bën, gë enëng gë enëng, do gë ebar gë ebar.

11 Bëte bangëm-gëm këbi ÿana ebi dawërand bela bën do në ed mar ocëxwëra otëm do gë enjo. Gër orën, așanaya kë ÿana ex canayarand beñigënaxik do becarax betëm eni nangaxën bela bën mëne dam ex ekwët ed ngwën el.

12 Barikan, damana ex ñatëgu bejo dek, bela bën axëmëra kënun ÿana enun këmërand do enun narëndërand wën bër wāk endam bën. Bëšëwif bën alëxw kënun ÿana enun dëxwënd gër baciw̃ bacaleya bandebën, do enun përand. Awëla kënun ÿana enun mëland gër bemun betëm do gër bëlëngw në end oŵac oram.

13 Mondako kën ÿana en deyaraxënënd osede oram ol.

14 Këren yëlarand na gana-gana fo ang kën ÿana en yakand ak.

15 Wëno këñun ÿana eñun yëlënd orenik or enëbi bonaxënënd dek bërangoÿëra andewën ol.

16 Bëxarëk bërewën, bëmaÿe bëndewën, bëcandaŵ bëndewën, do gë odawo odewën dëñ këñun ÿana eñun dëxwënd në end oŵac oram, do ang hi kën ak, bëranjëm enëbi dawëra.

17 Bela dek këñun șus në end oŵac oram.

18 Bari ÿowëÿ ani koran na benjëw̃ bendewën beñ.

19 Ga buña buña kën, benjëw̃ bendewën beñ kë fex.»

End Yerusalem eñ

20 «And kën wat ga xul këni ocorofa Yerusalem aṅ, nangin mëne eyëcar ed angol el ñatëguk.

21 Ata bër gër ebar ed Yude bën gërëxëdëlexëni gand osënd. Bër gër angol and Yerusalem bën canëxëdëlexëni do bër gër ocënga bën këreni maÿid na gër angol.

22 Bakey band toro band kë ñatëgu baṅo, kiti ind këbi xiti Kaxanu bela inḡ kë hid ang ÿëgw këni gër akayëta andexëm ak.

23 Gë bakey baṅo, mocopara këbi šopara bësoxari bër gë bacël bën do gë bër këbi yerinënd obaš bën. Oxoÿ or Kaxanu ol këbi wëcan Bëyisërayel bën do eni toro mbaṅ gër ebar edebën.

24 Bërëmar enëbi dawëra gë duxuma, bëjo enëbi capëreli oxadëp gër dek benëng becëxe. Ata benëng bejo eni bëñëra Yerusalem in xali ex kwët amëd and këbi sebën Kaxanu aṅ.»

End omakaw ond Yesu eṅ

25 «Becërecaxik kë šanaya na gër eñan, gër facawñ do gër oñal. Do gër ebar, benëng bend bela beṅ eni yëdara xali ebi bëlandëra sam eni wëlënd ongëbër ond men ond angwëngw oṅ.

26 Ayëdara këni ÿana eni yëdarand bela bën xali eni takëndërand gër ošën or etëm end kë ñatëgu gër ebar ed lëgëra këni el. Gayikwa bebër gë panga gër orën bën kë sëngërëbëtarä.

27 Ata këne watëgu wëno Asëñiŵ ar ala an ga këme šëlaw gë aṅar aṅ. Do mbaṅ kë šanaya panga inḡ do gë enjaran endam eṅ.

28 Awa and kë ŷana enatëgu beŋo aŋ, dëngwëtayin do dënëtayin gayik apexa andewën aŋ dam ex.»

End apënëtal and andan eŋ

29 Yesu fel këbi bête apënëtal aŋo: «Nëkoyin andan aŋ do gë dëk batëx bacëxe baŋ.

30 And kën wat ga nëtërak aŋ aye kën nangënd mëne ecaša el dam ex.

31 Bête mondako fo ex, and kën wat becarax betëm gër ngwën ro aŋ, nangindën mëne owun or Kaxanu ol dam ex.

32 Dal in këmun felënd, ani cësëra na dëk bela bër gë okey oko bën ŋatëgurëxe beŋo dëk.

33 Orën ol gë ebar el axuca kë xuca. Barikan eyeyan edam el ed din ex.

34 Titinayin këren kwënda na ñambëran, gë oşeß, gë odendëran od aniyan, këdi kë sib oŵëkw orewën oŋ do en nambina, do enun pënga akey aŋo.

35 Titinayin këdi këŋun ŋatënëgu bërëxadët akey aŋo. Gayikwa ang ebën ed oxan fo këbi xul bela bën dëk ebar el.

36 Caleyindën key yo key do këren nambinand na ado təkër ak, en koraxën en cana dëk er këŋun yowënëgund in. Mondako kën hixën bëwëlëk and këme ŋatëgu wëno Asëñiŵ ar ala an.»

37 Goyat babi sëyalirand Yesu bela bën gër Aciŵ and Kaxanu do genëka exo maŷi gër etënd ed gë bañarëka.

38 Mopëd gëbër, bulunda in dëk bani yend gër Aciŵ and Kaxanu eno baxët.

22

End etëra ed Yesu eŋ

¹ Ofëna or mburu ind gë lewir këm, or këni wăcënd Ofëna or Apexa ol, bax ŋatëgund.

² Ata bëshadaxan bëlëngw bën do gë bëshalen bën këni ŋaland eno daw yir fo Yesu gayikwa ayëda banëbi yëdand bulunda in.

³ Ang ebani bësëfan bër Yesu bën epëxw gë bëxi ak, abat bano wăcënd Yuda Isëkariyot. Ga lil ko Sindan in gër emëkw ed asëfan ajo

⁴ xani ko xwiriš, ye ko gër ed barër bani bëshadaxan bëlëngw bën, do gë bemun bend bënëkona bër Aciw and Kaxanu, eni wëlërëx ang ko ri ebi tëranaxën Yesu ak.

⁵ Ga këbi nëngandëra, xet këbi eno yël kofi.

⁶ Yuda ga xana ko, ko ŋaland nand kë yap eŋo tëra Yesu xarak amëxwër aŋ ani nang ex na.

End ecemar ed ofëna ar apexa eŋ

⁷ Akey añanar and loxo ir bani yamb mburu ind gë lewir këm aŋ ebax. Yatijo banëbi šadaxand opey od Ofëna or Apexa ok!

⁸ Ata Yesu ga lawën këbi Piyer gë Šaŋ, re ko: «Doro ex Ofëna or Apexa ol! Yeyin en cemërax ene yambëraye.»

⁹ Wëka këno: «Feye wa yandi ki mi cemërax?»

¹⁰ Yesu yaka këbi: «And kën ŋat gër angol aŋ, ata kën fed gë ala ar lëbinak epeya ed gë men. Tëfidëno xali gër iciw ind ko lil.

¹¹ Pelidëno axwën iciw an: “Axwën an ga re ko ba feye ex aciw and gër ed këmi yambëra

ecemar ed ofëna or Apexa el wëno gë bësëfan bëräm bën?”

¹² Aŵasin këŋun ŵasinëf aciŵ and yaŋ and gë beŷ dek. Fën kën šemërax ed ofëna el.»

¹³ Ata Piyer gë Šaŋ ye këni, sëkëx këni beŷ bën ang fel babi ak do šemërax këni ecemar ed Ofëna or Apexa ol.

End ecemar ed Axwën eŋ

¹⁴ Ga ñatëk apëxëd aŋ, Yesu gë oparëxanda odexëm ok ÿëpara këni gër eyambëran. ¹⁵ Ata re ko Yesu: «Awël nde, mbaŋ ÿandi baxe ene yambëraye andamat ecemar ed Ofëna or Apexa el, ðamana me toroxën.

¹⁶ Ga re këme, doru këme feland ecemar ed ofëna ar Apexa el xali yatir këne yambëraxëye gër owun or Kaxanu.»

¹⁷ Ga yeyan ko na mondako, ŵëf ko andëmba and gë ngoy aŋ. Šëkwa këŋo Kaxanu do re ko: «Kanayin ngoy iŋo en yëlar wën ðek.

¹⁸ Ga re këme, doru fela këme ngoy iŋ xali yatir kë ñatëgu owun or Kaxanu ol.»

¹⁹ Bëte ŵëf ko ñat amburu amat, ga šëkwa këŋo Kaxanu, hëbëndër ko do šet këbi bësëfan bën. Re ko: «Mburu iŋo ex eman endam end yël këŋun Kaxanu eŋ! Cetëringën ene kwitaxën.»

²⁰ And faŷ këni eyambëran aŋ, ŵëf ko bëte ñat andëmba and gë ngoy aŋ, ga yël këbi eni yëlar, re ko: «Ngoy iŋo ex ošat oram or kë šar en cotaxën eter ekašax ed gë Kaxanu oŋ.

²¹ Xarak, ar ke lëxw an gër ed këne yambërande ro dëŋ exo!

22 Eyo, wëno Asëñiĩ ar ala an alaw̃ këne law̃ ang yëgw këni ak. Barikan kata itëm hi këño ar ke lëxw an.»

23 Ata bësëfan bën yana këni emëkar el ba noyõ ex ar këño lëxw Yesu an.

End asëfan alëngw eñ

24 Ga xucak eño, bësëfan bën këni şampërend end ba noyõ ex asëfan alëngw eñ.

25 Ata re ko Yesu: «Bemun bend bër benëng becëxe beñ awëña kënebi wëñand bela bër ex gër owar orebën bën, do bër gapak bën are kënebi rend “Bëyekax exëni”.*

26 Kërex gi na de mondako gër ndewën. Ar gapak an, gilexo ang itox fo. Do alëngw an, diyenindëlexo ang xadëp fo.

27 Do noyõ wa ex ar gapak an? Ar yëpak do këno lëband an nde, ba alëba an nde? Ax gi ex na nde ar këno rëtënënd an ex ar gapak an? Do wëno cëñ, ax gi ex na nde ang xadëp fo hi këme mërëxand irewën?

28 Wën xemënak xali doro, ane nacëta ex na gër ocëmu odam.

29 Mëñ ex, ang yël ke Faba

30 mëñ këne yambëraxëde do ene cebëraxëde andamat gër owun oram do në bañëpara band owun këne xetënad enëbe kitixëne benëng epëxw gë bekı bend bulunda ir Isërayel beñ.»

End Piyer eñ

* 22:25 22.25 Gër ebar ed Bëgërek, oñac olo banëbi yëlënd bemun beñ.

³¹ Ga xucak eŋo, Yesu w̃ac k̃eŋo Piyer: «Simon, Simon, añeka ŷandi k̃eŋo de Sindan eŋun kabasa ang b̃ele fo.

³² Barikan w̃eno aŷalen ŷalen k̃emi exi bayix̃en ekw̃eta ed xw̃eta k̃eye el, k̃erex cap̃er na dek dek. Do w̃ej and k̃ey bakaw̃ed̃ aŋ, kem̃enid̃ebi bobiñex.»

³³ Ata re ko Piyer: «Axw̃en, w̃eno aw̃el̃ek hi k̃eme mi t̃ef xali l̃ef g̃er ep̃era do xali g̃er ec̃es.»

³⁴ Yesu yaka k̃eŋo: «Piyer, ga re k̃eme, doro damana exo yata ecare el w̃ej añeka k̃ey yax̃eta bak̃el̃eb̃ed̃ batas.»

End b̃es̃efan eŋ

³⁵ Ga xucak eŋo, Yesu w̃eka k̃ebi b̃es̃efan b̃en: «And law̃en bamun en pem̃era At̃ef̃etan aŋ, kod̃i k̃em, ambaŷ k̃em, b̃aped̃ k̃em ŷeỹ nde ŷañex ban na?» Yaka k̃eni: «B̃et̃ed̃eŋ.»

³⁶ Aŋo re ko: «G̃er̃egako, ar g̃e kod̃i aŋ, c̃elayalexo, ar g̃e ambaŷ an, b̃axalexo, do ar g̃e duxuma k̃em an pañalexo acud̃ andex̃em aŋ exo ỹecax̃en.

³⁷ Gayikwa afo ex ŋata endam end ŷ̃egw k̃eni eŋ: “G̃e b̃ew̃end̃eran b̃en bar k̃enebi enga emat[☆].” Do enimin, er ebax exe gi in ñe eŋata ex.»

³⁸ Ata re k̃eni b̃es̃efan b̃en: «Axw̃en, nekoda oduxuma oki.» Yaka k̃ebi: «Gwac ex go!»

End cale ind Yesu eŋ

³⁹ Ga ŷañegu ko Yesu na g̃er ed hi bani, ye ko ang w̃er baŋo ak g̃er et̃end ed g̃e baŋar̃eka, ata s̃ef k̃eno ñet b̃es̃efan b̃erex̃em b̃en.

☆ 22:37 22.37 Esayi 53.12

40 Ga ñat këni, fel këbi: «Caleyin këdi këjun xor eñeñenax eñ.»

41 Mëñ ga nacëta këbi, foxi ko do ko šalend:

42 «Faba, ga ýandi ýandi ki pangacënële kata iño. Dil ang ýandi ki wěj ak, kërex gi na ang ýandi ke wëno ak.»

43 Ata šanayaxënëgu këño meleka elod gër orën do bašen këño ojaŵ ok.

44 Ga šaminak emëkw edexëm el, Yesu xemëna ko nëmëc cale iñ. Asëwëtëŵa irexëm in hik ang ošat fo do kë šarënd gër ebar.

45 And foxita ko cale añ, ßaka ko gër bësëfan. Sëk këbi ga rašëra këbi ga bon këbi ocëmu ok.

46 Ata ŵëka këbi: «Wën inëŵa këjun rašëraxënënd? Kanin en cale, en kwëÿëtaxën eñeñenax eñ.»

End etëra ed Yesu eñ

47 Ga ko yeyan ßayi baxo Yesu ga ñatëgu këni na enga end bela. Ar bano ŵacënd Yuda an, asëfan abat ang ebani epëxw gë bëxi ak, lëngwënëgu bax. Ga sëkar këni gë Yesu, ŵëga këño bëxiß.

48 Ata re ko Yesu: «Oko Yuda, momega nde këye lëxwënd wëno Asëñiŵ ar ala an?»

49 Ga wat këni er bax ñatëgund in, bësëfan bën re këni: «Axwën mëni taŵëra nde gë duxuma in?»

50 Ata abat ŵëlën këbi, saŵ këño xadëp ir ašadaxan alëngw in bad anëf and liŵ añ.

51 Barikan Yesu re ko: «Tëbin, gwac ex!» Na ga lëk këño asošan ajo gër anëf, fakën këño.

⁵² Ata Yesu wêka kēbi bēšadaxan bēlēngw bēn, gē bemun bend bēnēkona bēr Aciw̃ and Kaxanu beŋ do gē bēxarēk bēr Bēšewif bēn: «Ba arek nde hi kēme mēŋ yowaxēnēgu kēn gē oduxuma do gē okwēlekwēle ene tēraxēn?»

⁵³ Key yo key ga bane fedērēnde wa gēr Aciw̃ and Kaxanu do ane tēra bana? Barikan, anēka ŋatēguk apēxēd andewēn aŋ do gē and panga ind ecamēdan aŋ.»

⁵⁴ And sēra kēno Yesu aŋ, wēla kēno monas xali gēr yangana ir iciw̃ ind ašadaxan alēngw, ata Piyer kēbi sēfēgund nacēt ako.

⁵⁵ Ga fētēn kēni xodux mērēxand ir yangana, yēpara kēni jey gēr oyesa do Piyer xetēna kēbi moŋēpa.

⁵⁶ Ata endēnaw̃ emat wat kēŋo and ŋoba kēŋo xodux aŋ. Ga faβ kēŋo, re ko: «Ajo gē ar sēra kēno ajo ebani.»

⁵⁷ Barikan Piyer ga ko yax ko rend: «Abiw̃ēn, wēno amo nang ex na de!»

⁵⁸ Ga nēkanak, ala ašēxe xwita kēŋo Piyer do re ko: «Wēj bēte ar enga end ar sēra kēno ajo hi kēy de!» Yaka kēŋo: «Wēno ame gi ex na de gēr enga eŋo!»

⁵⁹ Bēte ga xucak apēxēd amat, ala ašēxe ko rend: «Enimin, gayikako asošan ajo Agalile ex, gē mēŋ ebani.»

⁶⁰ Aŋo re ko Piyer: «Wēj er kēy rend ijo, wēno ame nang ex na!» Ata yata ko ecare el.

⁶¹ Axwēn Yesu nēkona ko gand Piyer, ga fabēr kēni, Piyer xwita ko afel fel baŋo mēne doro damana exo yata ecare el, anēka kēŋo yaxēta bakēlēbēd batas.

⁶² Piyer şan ko kwël do ko sesëxënd ga fulët këŋo otes.

⁶³ Ata bër sëra baŋo Yesu bën këno lëšërand do këno xëmërand.

⁶⁴ Bandëmar eni pëd bångës baŋ eno këm do eno mëka: «Wëj alaŵënel ar Kaxanu an, nangënëlëbo ngwa ba noŷo xëm ki!»

⁶⁵ Mondako bano şirërand gë otebën sebën këm.

⁶⁶ Ga wecak, amara and bëxarëk bër Bëšëwif aŋ, gë bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën wëla këno Yesu gër akwëndaya andebën.

⁶⁷ Ata wëka këno: «Angëmëne wëj ex Afexën an, pelëlëbo!» Yesu yaka këbi: «And këmun fel aŋ, ane ma na,

⁶⁸ bëte and këmun wëka aŋ, ane yaka na.

⁶⁹ Elod gërëgako, nangin mëne awat këne wat wëno Asëniŵ ar ala an ga xetëna këmo Kaxanu gand liŵ, gër owun orexëm.»

⁷⁰ Ata xeŷ këni şor: «Ba wëj nde ex Asëniŵ ar Kaxanu an?» Yaka këbi: «Go dëŋ ex!»

⁷¹ Ata re këni bëte: «Osede ax bo ex na ene wële. Ax gi ex na nde biyi dek dëŋ wël kënëŋone?»

23

End gër eyang ed Pilat eŋ

¹ Bëšadaxan bëlëngw bën, gë bëšalen bën do gë bëxarëk bër Bëšëwif bën xani këni bën dek do wëla këŋo Yesu gër Pilat.

² Ga këno nagaşandëra këni rend: «Biyi fënga këŋo ala ajo ga këbi şoñ bër enëŋ endebi bën eni teb emedën ed şagale owun or Sesar el.

Bëte gë andexëm ko wăcayand Afexën do emun endeŋi.»

³ Ata Pilat wëka këŋo Yesu: «Wëj nde ex emun end Bëšewif eŋ?» Yesu yaka ko: «Wëj wăc ke de mondako!»

⁴ Pilat fel këbi bëšadaxan bëlëngw bën do gë dek amëxwër aŋ: «Wëno amena and këmo nëpaxën ala ajo ame wat ex na.»

⁵ Barikan bën ga xemëna këni, këni rend: «Ašoñ këbi šoñënd bela bën eni nëp owun orewën ol, dek ebar ed Yude el këbi sëyalind mondako ga ŋanaw ko gër ed Galile, xali gër Yerusalem ro.»

⁶ And wël ko eŋo aŋ, Pilat wëka këbi ba Yesu Agalile exo. Yaka këno mëne go dëŋ ex.

⁷ Pilat ga wata ko mëne Yesu ar gër owun or Erod, emun end gër ebar ed Galile eŋ, hi ko fel këbi eno mëlan gayik baŋo na gër Yerusalem yow baxo.

End gër yangana ir Erod eŋ

⁸ Erod nëngandëra këŋo and wat këŋo Yesu aŋ. Enimin, elod anëka fo ŋandi baŋo eŋo nang gayik awël baxo wëlënd bënd ko rind beŋ do ayar baxo yarënd eŋo wat ga ko ri ecarax.

⁹ Ata Erod wëkara këŋo xali Yesu, bari gematak aŋo yaka bana.

¹⁰ Bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën xemëna këni këno nagašandërand Yesu.

¹¹ Erod gë bënëkona bërëxëm bën rixëra këno eŋo yepëxaxën. Erod, and lëšëra këŋo xali fed këŋo aŋ, šud këŋo ocud ombarax ang emun fo. And fed këŋo aŋ, šëñëta këbi eno baŋo gër Pilat.

12 Yatijo hi bani odawo Erod do gë Pilat, xarak bërangoŷëra ebani.

End kiti ind Yesu eŋ

13 Ga ñateli këno Yesu, Pilat w̃ac këbi b̃êšadaxan b̃ëlëngw b̃ën, gë b̃ëxarëk b̃ën do gë b̃ër hi bax na b̃ën.

14 Re ko: «Wën w̃ëlanëgu ke ala ajo do re kën mëne mëŋ këbi ŝoñënd bulunda in. Ax gi ex na nde ogës odewën dëŋ w̃ëkara këmo? Wëno cëŋ amo kor na monëp gë b̃ënd nagašandëra këno wën b̃eŋ.

15 Bëte Erod dëŋ aŋo korëguw ex na eŋo nëp mëŋ bakalixënëgu këŋo gër ndam ro. Amena ax gi ex na and këmo law̃axën.

16-17 Ocorodã odam ok këmëni sebën eno cew̃ëra do motebët.»

18 Ata na xeŷ këni ŝor: «Tebëtëlo Barabas! Tebëtëlo Barabas do eyo daw̃ ajo!»

19 Xarak Barabas ijo andepëra hi baxo gayik axoŷën xoŷën banëbi mëŋ gë bošandaŵ b̃ëlëngw b̃ër angol b̃ën do w̃ereli banëbi xali law̃ këno ala.

20 Pilat w̃ëka këbi gašëxe ba noŷo sana këno eŋo, xarak mëŋ Yesu ŷandi baŋo eŋo tebët.

21 Ata yaka këni ŝor: «Ali, pikalo gër kërëwa! Pikalo gër kërëwa!»

22 Wëka këbi bëte atasën aŋ: «Ineŵa w̃en ko? Ga re këme amena amo wateli ex na and këmo law̃axën. Asebët këmo sebët and këno ŝew̃ëra ocorodã aŋ.»

23 Aŋo xeŷ këni kaš-kaš mëne eŋo pika.

24 Ata Pilat w̃a ko ex gi ang w̃ëka bani ak.

25 Pilat sebët këŋo Barabas, ar fëra bano gayik ala laŵ baŋo yatir xanin bani emer gër angol an. End Yesu eŋ cëŋ, seb këbi ocorođa ok eno dixëra ang ŷandi këbi ak.

End gër kërëwa eŋ

26 Ocorođa ok ga këno wëla Yesu gër ed këno fikax, fed këni gë Simon İbësiren ga hiw ko gër ošënga. Ga nëŷali këno, lapara ko osëx or këno fikaxën Yesu ol do këŋo sëfand Yesu gë andepoy.

27 Ata enga end bëla kënebi sëfand. Bësoxari bën ga këno ŷawë Yesu këni renitand.

28 Yesu and nëkona këbi aŋ, re ko: «Wën bësoxari Bëyerusalem, tesin endewën eŋ do gë end obaš orewën eŋ, kërene ñawë na wëno!

29 Në eyow ex bakey band kën ŷana end dend: “Nëngandëralebi bësoxari bëboroxok bën, bër elod ani dëwë ex na do elod ano yerin ex na itox bën!”

30 Amëd aŋo, bëla bën are këni ŷana eni dend: “Osënd wëcaninëbo! Bëtënd wëginëbo!”

31 Ga këne narënënd ako wëno ar ex osëx ošëkët an, kaš kënun narëndëra wën bër ex otëx oŋaŷëk bën.»

32 Yatijo, bërek bëxi banëbi wëlalind gë Yesu enëbi dawëx.

33 And ñat këni gër ed bani wëcënd «Egor» aŋ, fika këno Yesu mërëxand ir bërek bëxi: abat gand liwë, ajo gand šame.

34 Ata Yesu ko rend: «Faba tebanëläbi, gayikwa ani nang ex na er këni rind in.» Ocorođa ok ri këni bëñak eni cetëraxën banjëm bandexëm baŋ.

³⁵ Bulunda ir Bêšewif in xwêšaraw këni ler na do kënebi nëkonënd. Barikan bêlëngw bën ga këno lês Yesu këni rend: «Ga babi fexën wa bešëxen bën, pexënayalexo gë andexëm dëŋ angëmëne mëŋ ex ar yata këŋo Kaxanu an!»

³⁶ Alêš bano lêsënd bëte ocoroda ok; and këno sêka aŋ, eno nën ngoy iŋerëk

³⁷ do eni dend: «Angëmëne wëj ex emun end Bêšewif eŋ, pexënayal gë andey dëŋ!»

³⁸ Oñëgw fikali bani na në ingomb gomb yabët gaf irexëm in mondako: «Ajo ro ex emun end Bêšewif eŋ.»

³⁹ Ata arek abat gër bër fika banëbi gë Yesu këŋo širënd: «Ax gi ex na nde wëj ex Afexën an? Pexënayal gë andey eyëbo pexëanaxën biyi bëte!»

⁴⁰ Barikan arek axinëm an këŋo xexënd mondako: «E wëj ba ayo yëdand na nde Kaxanu? Ax gi ex na nde andamat nëp kënebo?»

⁴¹ Biyi cëŋ, er hi këbo ijo šenene ex, gayikwa oxeŷ orebi fo bakaxënënd. Barikan mëŋ yowey axo men ex na.»

⁴² Ata re ko bëte: «Yesu, këla, kwitayi de axwita wëno yatir këy bakaw gër ngwën gë owun orey ol.»

⁴³ Yaka këŋo: «Awël nde, d'al in këmi felënd, doru dëŋ wëj gë wëno aŋiat ke ŋate gër arayan.»

⁴⁴ Anëka bax ŋatënd eñan eŋ keŋ gër gaf ga šamëdanëk dek ebar el xali hik poxoš gaf in:

⁴⁵ Eñan eŋ ašilipa šilipa bax. Ata ŋesik cidët anjëm amëgax and bax wedind lëngwe ir Aciw and Kaxanu aŋ.

⁴⁶ Aŋo xeŷ ko Yesu: «Faba, anëka këmi

ŵaşëlind angoc andam aŋ.» Ga yeyan ko na mondako, kwël xoti ko.

⁴⁷ Alëngw ar ocoroŋa an ga wat ko ang šês ko Yesu ak, šêkwa këŋo Kaxanu mondako: «Enimin, ala ajo ar šenene ebaxo.»

⁴⁸ Amëxwër and bër yow bax onëkon aŋ, këni renitaxënd tar fëña in ga wat këni mëne anëka xor këŋo Yesu.

⁴⁹ Dek bër nang baŋo Yesu bën, gë bësoxari bër laŋëtaraw baŋo elod gër ebar ed Galile bën xwëšara këni nacët ako do këno nëkonënd.

End gër añeg eŋ

⁵⁰ Gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif, asošan ar gë onden, ar šenene ebax na do bano ŵacënd Yosef.

⁵¹ Gër Arimate, angol and Bëšëwif, xaniw baxo; axo gixeli bana gër bër xiti baŋo do narëndëra baŋo Yesu ga baxo šënind owun or Kaxanu ol.

⁵² Mëŋ ye bax gër Pilat xara këŋo eman end Yesu eŋ.

⁵³ Pilat ga ŵa ko, Yosef fedali ko eman eŋ. Fëlëra këŋo gë këpas, do ŵëxëta këŋo në ýeg ir fës bani në aparëfac, gër ir elod ala ano mëxwëtaxën bana.

⁵⁴ Yatijo bax ýanand akey and eteyëta aŋ do Bëšëwif bën anëka bani xëñënarand.

⁵⁵ Bësoxari bër laŋëtaw baŋo Yesu elod gër ebar ed Galile bën, ga sëfa këno Yosef, wat këni ýeg in do ang ŵëxëta këŋo ak.

⁵⁶ Ataŋ ŵayı këni eni barërax ogu onëngax do gë angiri eni košaxënëŋf gër eman end Yesu. Ata

ang rek acariya and Moyis ak, fëb këni akey and eteyëta aŋ.

24

End ekani ed gër ecës eŋ

¹ Yatir akey aŋanar and loxo, bësoxari bër ebax bësefan bën ye këni mopëd gëbër gër ŷeg ir Yesu ga wëla këni ogu onëngax ond şutëra bani oŋ.

² Sëk këni angaŷ and wedi bax lilaya ir ŷeg aŋ ga xënik gë bebët.

³ Ga lil këni gër ŷeg, nema këni eman end Axwën Yesu eŋ,

⁴ ata wëlandëra këbi. Aŋo şanayaxën kënebi bësoşan bëxi gë banjëm band jing-jing.

⁵ Ga yëdara këni, bësoxari bën, rën këni do fab këni laŋ ebar el. Ata bësoşan bëjo wëka kënebi: «Ineŵa këno şalaxënënd abëngw an gër bëşësëk ro?

⁶ Axo bo ex na ro, anëka xani ko gër ecës. Kwitayin ang baŋun felënd and hi ban gër ebar ed Galile ak.

⁷ Ga baŋun felënd mëne afo eno dëxw mëŋ Asëniŵ ar ala an gër bëwendëran do eno pika gër kërëwa exo cës. Barikan, axani ebax exo kani gër ecës akey atasën aŋ.»

⁸ Ata xwita këni bësoxari bën mëne mondako dëŋ felëra babi Yesu.

⁹ Ga şan këni na gër ŷeg, baka këni eni tëfëtërax dek eŋo gër bësefan epëxw gë abat do gër dek bësefan bëşëxe bën.

10 Er hi bani: Mari Madëlen, gë Yowana, gë Mari nëm ir Şak do gë bësoxari bër laŋët babi bën reyax këni gër oparëxanda od Yesu mène go dëŋ ex.

11 Barikan oparëxanda ok ani kwëta bana eyeyan ed bësoxari el. Er bani yëland anëx ex.

12 Ata xwiriş Piyer hër ko xali gër yëg. Ga yëkwa ko lëf, wat ko gër ebar efun ed bënjëm bënd şeriraxën bano Yesu bën. Ata wãyi ko kwël ga şaran këŋo endey eŋo.

End bësëfan bëxi eŋ

13 Do kwël yatijo fo, bësëfan bëxi bër Yesu xani bax gër Yerusalem këni yend gër ingol ind këni wãcënd Emawus, në şapakan epëxw gë amat.

14 Tar fëña in bani xanarënd bend Yesu bën.

15 Ga këni rendëra, Yesu mëŋ dëŋ şoma këbi do kwël këni sëfërënd.

16 Aye dëŋ bano watënd barikan afod fod babi do bani sëkwanënd eno kwita in.

17 Ata wëka këbi: «Bend ine ngwa kën xanarënd tar fëña in?» Ga logën këbi, xwëşa këni.

18 Yaka ko ar bano wãcënd Këlewopas an: «Wëj gabat ex ar yow bax gër Yerusalem an do nem këy er xucak bakey baŋo in?»

19 Ata wëka ko bëte: «End ine ngwa?» Yaka këno: «End Yesu Ibënasaret eŋ wa. Gër ogës od Kaxanu do gër od bela, ala wënel ar bax rind becarax ebaxo do babi sëyalirand Bëyisërayel bën gë or gapak.

20 Bëşadaxan bëlëngw bën do gë bëmun bendebi bën lëxw baŋo eno nëpaxën do eno dfa wãxën mopika gër kërëwa.

21 Biyi cëŋ ako yëla bami mëne mëŋ ex ar lawëñëgu baŋo Kaxanu an ebi dacët bulunda ir Isërayel in gër otaxan od bërangoŷëra andebën. Do doro ex akey atasën aŋ elod ga xucak beŋo ðek.

22 Dal ex mbaŋ dëŋ ŝaran këbo er reya këni bësoxari bërëmar, bër enga endebi in. Aye ye bani gëbër fo gër yëg ir Yesu.

23 Ga nema këni eman endexëm eŋ, bakaw këni, felati këñëbo mëne omeleka ŝanayaxën këbi do re këni mëne abëngw exo.

24 Aye ye bani bëte bësefan bërëmar gër yëg do sək këni beŷ bën ang reya këni bësoxari ak. Bari mëŋ ano watëgu ex na.»

25 Ata re ko Yesu: «Wën and fod këŋun dëŋ ex ðe! Owëkw orewën oŋ aleg legëk ekwëta ed ðek bend reya këni bëlawënel bër Kaxanu el!

26 Ax gi ex na nde ako bax exo toro Afexën an, ðamana exo bakanaxën enjaran endexëm eŋ?»

27 Ga yëna ko Yesu gër bakayëta band Moyis do gër ðek band bëlawënel, faŷën këbi bendexëm beŋ ebi pënixën.

28 Ga këni ñat gër Emawus, Yesu yëandi këŋo exo kuca.

29 Ata bësefan bëxi bën xara këno eŋo key na. Re këni: «Bayine ro, në ecëla ex eñan eŋ, anëka wëðëk!» Ata wëna ko do kwël ñat këni gër ndebën.

30 And yëpa këni gër eyambëran aŋ, Yesu wëð ko amburu aŋ, ŝëkwa këŋo Kaxanu, hëbëndër ko do ŝet këbi.

31 Amëd aŋo fëdët këbi onden oŋ, ata xwita këno, barikan na dëŋ nem këno bëð-bëð.

32 Ata këni wëkarënd: «Abaxi hi na nde ñar

gër emëkw and babo felërawënd gër fëña aŋ, do and babo faÿënënd Oñëgw Omënëk aŋ?»

³³ Ga xani këni na, baka këni kwël gëmëd fo gër Yerusalem. Sëkëx kënebi bësëfan epëxw gabat bën gër ed barër bani, gë bër babi sëfarand bën.

³⁴ Ata xacali kënebi mène enimin Axwën Yesu axani dëŋ xani ko gër ecës do mène Simoŋ şanayaxën këŋo.

³⁵ Bën bëte reya këni mène gë Yesu sëfërëx bani xali fiat këni gër ndëbën, do mène gër eyambëran fo xwita këno and hëbëndër ko mburu aŋ.

³⁶ Ani ŋata bana eŋo, Yesu şanayaw ko mëŋ dëŋ mërëxand, do fel këbi: «Kaxanu yëlëŋun wa aketëxeta aŋ!»

³⁷ Na lëk këbi anjiÿ atëm do këbi rëgëndërand gayik er yëla bani angoc andexëm aŋ ex.

³⁸ Barikan mëŋ wëka këbi: «Ineŵa wëlandëraxën këŋun gër owëkw orewën? Ineŵa bayik an kwëta ex na mène wëno dëŋ ex?»

³⁹ Nëkoyin otaxan ok gë osapar oŋ, wëno dëŋ ex. Dëkërayine tan! Aye nang kën mène angoc axo gi ex na gë eman ang këne watënd ak.»

⁴⁰ And yeyaneli këbi mondako aŋ, wäsindëra këbi bambënut baŋ gër otaxan do gër osapar.

⁴¹ Ado ga nëngandëra babi ani ma ba na pere mène Yesu dëŋ ex. Ata mëŋ wëka këbi: «Eyamb yamb nde ex na?»

⁴² Yël këno aton and ekan ebëkawëka.

⁴³ Ga xana ko, yak këŋo ogës odebën dëŋ.

⁴⁴ Ata re ko: «And hi bane në erebat aŋ, afel

bamun felënd mēne aḥata kē ḥata dek beḅēr
 yēgw kēni gēr acariya and Moyis gē bēlawēnel
 bēr Kaxanu bēn do er rek gēr Calemoñēw endam
 in.»

⁴⁵ Ata na dēḡ fērētēn kēbi onden ond ebi
 pēnixēn er rek akayēta and Kaxanu in.

⁴⁶ Ata fel kēbi: «Mondako ga yēgw kēni gēr
 akayēta and Kaxanu mēne wēno Afexēn aḡ,
 anarēndēra ebax ene narēndēra xali, ene daw.
 Barikan me kani gēr ecēs yatir akey atasēn aḡ.

⁴⁷ Do end enēngwēt ed ola eḡ, gē end eteban
 ed beñēḡenax eḡ, bēsēfan bērexēm bēn afemēra
 kēni yāna eni pemērand gēr oḡac orexēm gēr
 dek benēng bēnd bela, ga yāna yāna kēni gēr
 Yerusalem.

⁴⁸ Wēn bēsēfan bēn ex bēr otede ok.

⁴⁹ Er beya baḡun Faba in alawēneli kēmun
 lawēneliw. Cēniyin gēr angol and Yerusalem xali
 eḡun yēl Kaxanu panga indexēm ind yaḡ in.»

End Yesu yaḡ gēr orēn eḡ

⁵⁰ Ga xucak eḡo, Yesu wēla kēbi bēsēfan
 bērexēm bēn gand ingol ind Betani. Yēn ko
 otaxan ok do kēbi ṡalenēnd.

⁵¹ Nand babi ṡalenēnd na, kwēl dēḡ kēni
 sebētarēnd, ga ko ṡēḡ end orēn eḡ, xali ṡilipax
 ko.

⁵² Amēd aḡo ṡale kēno do baka kēni gēr
 Yerusalem gē onēnga osēm.

⁵³ Key yo key bani fedērēnd cale inḡ gēr Aciw
 and Kaxanu do bano ṡēkwand Kaxanu.

Oniyan
Oniyan: Oniyan (New Testament+)

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Oniyan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source
files dated 29 Apr 2025

8b7902f3-5e35-5b89-86b2-c6da1be458b9